

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAFKA

Mayıs 2016 - Sayı: 21
Fiyat: 6 TL - KKTC: 7 TL

ISSN 2148-7820

9 772148 782803

hi dünya...

**DELİ GİBİ SEVMEK
RUHUMUZDA VAR**

Orhan Gencebay • Ferdi Tayfur • Atol Behramoğlu • İlber Ortaylı • Can Dündar • Sema Kaygusuz • Emrah Serbes • Sunay Akın
Akgün Akova • Alper Canıgüz • Ridvan Akar • Umay Umay • Vedat Özdemiroğlu • Coşkun Aral • Mehmet Güreli • Bedia Güzelce
Özgür Amed • Cem Davran • Kaan Koç • Aylin Balboa • Zafer Algöz • Levent Cantek • Hayko Bağdat • Can Yılmaz • Nihat Sırdar
Sebati Karakurt • Mehmet Akbay • Başar Başaran • Murat Meriç • Dilan Bozyel • Erhan Karadağ • Feyyaz Yiğit • Kerimcan Kamal

mayıs'ta her yerde!

Diri Ozanlar Derneği

Sadece Şiir Dergisi

Akgün Akova / Asuman Susam

Ataol Behramoğlu / Bengü Özsoy / C. Hakkı Zariç

Caner Ocak / Cihat Duman / Duygu Kankaytsın

Ferhan Şensoy / Francesca Serragnoli

Gülce Başer / Kaan Koç / Leila Farjami

Mahmut Temizyürek / Onur Behramoğlu

Rafet Arslan / Ridvan Gecü / Semih Yıldız

Serdar Kutnu / Sunay Akın / Şakir Özüdoğru

bir hayatı
6 kelimeyle
anlatabilir
misin?

KAFA, her ay okuyucularından gelen
6 kelimelik kısa öyküleri yayınlıyor.
Siz de altikelime@kafadergi.com adresine
6 kelimelik hikayenizi gönderin, "sadece 6 kelime"
başlığı altında imzanızla yayınlatalım.

Buradan aileme ve
arkadaşlarıma selamlar
gönderiyorum.
Fahrettin Esen

Sabahın altısında altmış
santim uzağımda aşk.
Semih Kunit

Sevdiğim pek kimse kalmadı,
kimsesizleştirm sonunda.
Kârolin Ohanoğlu

Macum birisini idama
götüren gardiyan
gibiymdim.
Kadir Fatih Keçkin

Söz uçar;
yüzün kalır bende,
senin.
Emrah Tekgezer

Nicedir kuş sesi
duyamadığımı fark
ettim.
Aslı Aras

Yıllarca öğrencisi olduğu
okulun şimdi müdürüydü.
Erdem Aktaş

Ben sev dedim
o nefes oldu.
Güleyma Özden

Eksikliğinin tarifini
yazıyordu, annesinin
tarif defterine.
Çağla Özkan

Yaralarımı sarmaya çalışan el,
benden yaralıydı.
Defne Çağlar

Son fotoğrafından daha büyük
gösteriyordum artık.
Damla Demirtaş

Omzuma koyunca başını
kıpırdamadan tuttum
nefesimi.
Egemen Ercivan

www.diriozanlardenegi.com

[/diriozanlardenegi](https://diriozanlardenegi)

[/diriozanlard](https://diriozanlard)

Ona göre, toprak ağalarının yük hayvanı gibi göttükleri yoksulların, hükümetin aynı biçimde göttüğü baldırı çıplak askerlerle çarpışmalarından öte savaş olmayacaktı.

“Savaş dağlarda,” dedi. **“Kendimi bildim bileli kentlerde insanlar kurşunla değil, kararnamelerle öldürölüyorlar.”**

Gabriel García Márquez
Kolera Günlerinde Aşk, 1985

infilak parçaları

1/1 vatan

Vatanım neresi diye senelerce düşündüm ve en sonunda bir vatansever olduğumu anladım. Benim vatanım sözcüklerdir. Parça parça sözcüklerin bir araya gelmesindeki büyüdür, bütün edebiyattan bağımsız ve sınırsız, pasaportsuz büyü.

1/3 yine tecrübe üzerine

İnsan kendisiyle alakalı temel şeylerin farkına ya bir çırpıda varır ya da asla varamaz. En uzun yolu ya bir sıçrayışta kateder ya da en kısa yolun çevresinde dönüp dolaşmaya mahkûm olur.

2/1 çağrılmadan gelen

Her zaman çağrılmadan geleni sevdim ben. Vakitsiz açmış çiçek gibi gelir o solmak için. Terasa düşmüş kedi gibi gelir şaşkın ve ürkek. Sürüsünü kaybetmiş kuş gibi gelir suya hasret ve yalnız bir kurt gibi iner o dağlardan yanan yüreğiyle aç bılaç gelir. Şunu çok iyi bilir ki çağrılmadan gelen, insan, bu dünyaya çağrılmadan gelmiştir. Davetiyesiz, pasaportsuz, vizesiz, dinsiz, kitapsız ve çırlıçıplak ve bütün acılara hazır. Ve işte o buradadır, tam şimdi, şimdiyi var etmek için, yanımdadır, gözlerinde akşam güneşiyle parlayan aleve bakıyorum. Huzuru başka nerede bulabilirim.

2/3 yöntem

Yazar gözlemci değildir. Bırakın insanları istihbarat teşkilatları gözlemlesin. Yazar "gözlemcidir" klişesini ilk hangi avanak uydurdu bilmiyorum, belki de iyi bir insandı ama o gün biraz sinirliydi, çarşamba pazarından dönüyordu, elleri torbalarla doluydu, torbaların içinde ölmüş yazarların kitapları vardı, çok ağırdı, sağa sola bakıyordu, yardım edecek kimse bulamıyordu. Ahlakın Soykütüğü Üstüne şu cümleyle başlar: "Bilmiyoruz kendimizi, biz bilenler, bunun da iyi bir sebebi var: Hiç araştırmadık ki." Ben insanları gözlemleyeceğime Nietzsche okuyup not alıyorum, yapılabilecek bütün gözlemleri yapmış. Mesele gözlem oldu mu, kendisinden başka gözlemleyebileceği kişi yoktur insanın. Yazarlıktan bağımsız bir gerçek bu, konu yazma çabası oldu mu da kendini bilemeyen başkasını nasıl anlatabilir ki? Bir yazar dünyada tek başına yaşamadığını bilsin yeter, bilmesine bile gerek yok aslında, sezsın yeter, ondan sonra isterse delirsin, bütün akli barikatların ötesine geçsin, bu sezgi her zaman ona yol gösterecektir, doğru ya da yanlış, iyi ya da kötü önemli değil, bunların zaten kendileri bile önemli sözcükler değil, sadece birtakım hayaletler, konu yazma çabası oldu mu, bir yol, bir yoldur. Bir yöntem bir yöntemdir.

2/4 aşk ve zaman

İki insanın birbirini sevmesi geçmişi unutmamanın en zarif yoludur. İşte ancak o zaman şimdi, yani an, geçmişin bağlarından kurtulur ve geleceğe ödenecek bedelleriyle yaşanmaya, bir kum saati gibi kıvrak ve elle tutulurcasına yaşanmaya, en önemlisi de bu işte bıkmadan yazacağım, yaşanmaya başlar.

3/1 tek başına

İnsan bu dünyaya tek başına geliyor ve tek başına gidiyorsa yalnız kalmaktan niçin korksun ki?

3/3 neşe

Öz güvenden kaynaklanan neşeyi hiçbir neşeye değişmem. En kuvvetli neşelenme biçimidir bu, zayıf yaratıklar

olduğumuz için böyle bu, pençelerimizin yerini alayıcı kahkahalarımız aldığı için böyle.

3/6 günlerden bir gün

Dünyayı hâlâ seviyorum. Bana günümü gösteren dünyayı, sırf bu nedenle daha çok seviyorum.

3/9 saygı

Felaketler ve sevinçler her zaman birlikte gelir. Aşağılamalar ve itibar her zaman birlikte gelir. Seçim yapan her insan hem adidir hem de soylu, hem korkaktır o hem de cesur. Sadece nefreti göze alabilenler en sonunda saygı görürler. Sadece saygı beklemeyenler en sonunda saygınlığa kavuşurlar. Çünkü gerçek saygı, sadece saygıya ihtiyacı olmayanlara duyulur.

3/10 zaman ve intikam

Bazen intikamı zaman alır. Zamanın en büyük intikamı da intikam almamasıdır. Zamanın en büyük intikamı unutulması gereken alçakları unutmaya mahkûm etmektir. Zaman bütün alçaklara çok acımasız davranır, bu dünyada hiç yaşamamışlar, hiç varolmamışlar, hiç nefes almamışlar, hiç öpüşmemişler gibi davranır onlara. Ne hayır ne de şer, onların bütün hatıralarını siler yeryüzünden ve siler insanlığın ortak hafızasından. Ve zaman en çok, alçakgönüllü görünen alçaklardan intikam almayı sever.

Gerçek saygı,
sadece saygıya
ihtiyacı
olmayanlara
duyulur.

4/2 her aşk kendi hayaletiyle konuşur

Dile geldiği, aktarıldığı anda kaybolan bütün hislerin aşkla ilintisi vardır. Cemal Süreya, "şiir duygularla değil sözcüklerle yazılır," demişti. Aragon ise, "mutlu aşk yoktur." Aragon bu dizeyi yazarken belki de aktarılabilir, dile getirebilir aşk yoktur da demek istiyordu. Madem duygularla değil sözcüklerle yazıyoruz, içimdeki temel bir hissin dile gelme çabası olarak bu yorumu da zorlayacağım. İki insanın aşkı dile geldiğinde, kelimelerin hayaletleri kuşatır etraflarını. Aşkı, hayatım, bir tanem ve bütün hitap biçimleri ve en güzel şiirlerden bütün kamyon yazılarına kadar, ağaç gövdelerine kazınan kalplerden kollara göğüslere atılan façalara kadar, hepsi bir hissiyatın, belki de en somut hissiyatın dile getirilme çabalarıdır. Bir yıkıma giderken bile insanı ayakta tutan bu çabalardır. İşte hayalet kelimeler böyle tutar insanları ellerinden. İşte hayaletler böyle konuşur. Her aşk kendi hayaletini yaratır. Her aşk kendi hayaletiyle konuşur.

4/3 cehennem başkaları değildir

İnsan ancak karşı olduğu şeyden beslendiği noktaları tespit edip onlarla hesaplaşırsa kendinde ve dünyada bir şeyleri değiştirme ihtimaline sahip olur. İnsan muktedirlere karşıysa öncelikle kendi içindeki muktediri tespit etmeli. O tespit anından itibaren de kendisiyle barışmayı unutmali. İçindeki muktediri yok etmeli, öldürmeli, bununla övünmeli, avunmalı, kendiliğini ispatlamalı falan demiyorum burada. O sözleri size kişisel gelişim uzmanları söylesin, benim derdim başka. İçindeki muktedir, artık o insanın bir parçasıdır. Onu yok etmeye çalışmak beyhude bir çabadır, kimi zaman insanın biraz eksilmesidir, çoğu zamansa bir maskeleye gayretidir. İçindeki muktedirin orada olduğunu bilmek ve ona da burada bir sen olduğunu hatırlatmak, kabul ettirmek, maksat bu olmalı. Kendini müzakere konusu yapamayan ister istemez kendiliğini de kaybeder. Kendilik kayb olduğunda,

başkaları da kaybolur, Sartre'a göre, "Başkaları cehennem olur." Ama esas sorun başkalarının cehennem olması değildir, başkalarını cehennem eden kendiliği (aslında kendi olmayan kendiliği/kendini kaybetmiş kendiliği) ve başkalarını dönüştürmektir. Kolay değil tabii, hiç kolay değil. Aslında insan için hiçbir şey kolay değil, insan bu dünyada bir hayali hayalet olmaktan çıkarma kavgasıdır.

5/2 yoksulluk ve merhamet üzerine

Orhan Kemal Eski Gardiyan hikâyesinde, 1942'de yazmış, "Yoksulun merhameti yoktur, kalmamıştır çünkü, alınmıştır elinden," diyor. Orta sınıfların yoksullara bakışı, yoksullarda aradıkları merhamet, haysiyet ve gurur, kendi bakışları aslında, kendi acımaları. Yoksulluk öncelikle insandaki merhamet hakkının gasp edilmesidir. Gözlerinin dolması hakkının gaspıdır yoksulluk. Ağlamak, yoksullar için ya somut acıdan ya çaresizlikten ya da yakınlarını kaybetmenin acısından. Elbet istisnaları vardır, belki bu durumun kendisi bile istisna olabilir, sadece benim bakışım olabilir. Hiç kimse duygu durumlarının matematiksel bir çizelgesini çıkardığını iddia edemeyeceğine göre. Ama tüm yaşadıklarım ve tanıklıklarımın sonunda vardığım sonuç bu. Yoksullar arası duygudaşlık bağları kuvvetlenmeden ortak bir hareket yürütmeye de olanak yok. Bu da örgütlenmeye dair bir sorun. Burada yazarın görevi bitti. Yoksulların örgütlenmesi politik alanın konusudur. Ben sadece yoksulların ve halkın zabıt katibi olabilirim, ötesi değil.

5/4 yerinden edilmiş nefret

Yer değiştirmiş yahut yersiz yurtsuz nefretler ülkesine döndük. Her ne kadar bir "vatan" kavramına dayansa da bütün etnik nefretler yersiz yurtsuzdur. Kimse ırkçı doğmuyor doğduğu yerde, kimse nefretle de doğmuyor doğduğu yerde. Ve kimse ırkçı olduğunu da kabul etmiyor ve kimse kendi nefretinin farkında da değil. Özellikle yoksulların nefreti ve ırkçılığı, muktedirlerin/ zenginlerin bütün ideolojik aygıtlarıyla besleniyor. Kimi zaman ortak bir simge olarak "bayrağa/vatana" bürünüyor, kimi zamansa

ortak "eyleme", linçe. Döve döve bayrak öptürmeye, Atatürk büstü öptürmeye. "Öp ulan burası Türkiye." İşte bu cümle, 2010'lu yılların ortasında, Türkiye'de, kendine insanım diyen her insanın yüreğine ateşle kazınmadıkça, hepimiz insanlıktan çıkmışız demektir. Az ya da çok, ne önemi var ki?

7/2 olduğu gibi

Çoğu zaman en iyisi her şeyi olduğu gibi yazmaktır. Asla her şeyi olduğu gibi yazamayacağını bilsen bile. En sakın ve yalın biçimde olan bitene yaklaşılmaya çalışmaktır mühim olan. Yoksa olan olmuştur, yazılan da yazılmıştır. Yazı hayatı değiştiremez, derinlerde bir yerde, bok çukurlarının dibinde örneğin, bir mana kalmıştır belki, onu bulup çıkarmak mesele, sonrası için, neyin sonrası için, ne bileyim. Her neyse, bu bahsi geçelim.

7/3 kestin kara saçlarını

Bir ton ilaç ve üç şişe şarap içtim, sonra da kolumu kestim on iki yerden. Sen de gittin saçlarını kestin. Sen saçlarının ne kadar değerli olduğunu biliyorsun ama ben kendimi bilmiyorum.

7/7 kaplumbağanın kalbi

Gerçekle yüzleşmenin öfkeyle baş etmek olduğu yanlışlığı içindeler. Gerçekle yüzleşmek öfkeyi bilemenin kestirme yollarından biridir. Ve öfkenin de bir tadı vardır, vazgeçilmez bir tat.

7/12 bizim kıl

Dünya ikiye bölünmüş, zamanı çok değerli olanlarla zamanı beş kuruş etmeyenler.

7/13 bir düşünüş efsanesi

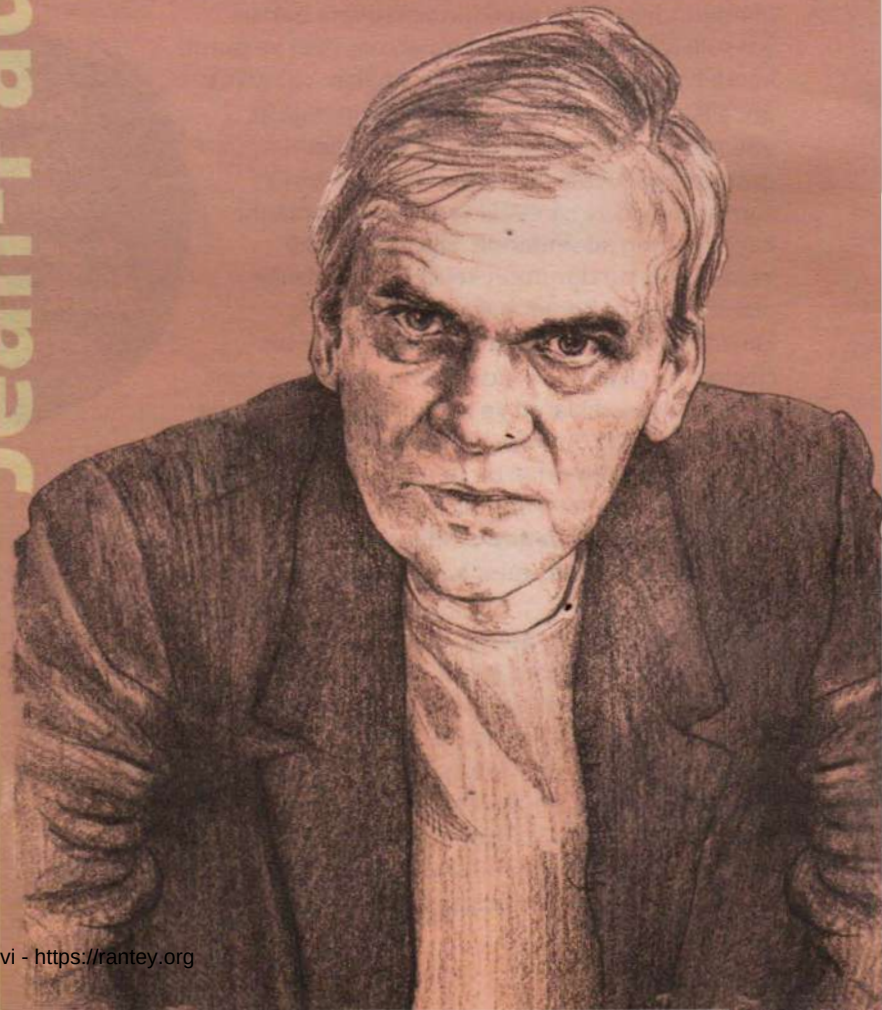
Bazen küçük yanlış anlaşılmanın da insanı hakikate yaklaştırdığı olur. Hakikate giden o dolambaçlı yollar, sezgi ve iradeyle aşılır. Bazen aşılamayan. Bilgi de iradedir. Bilinç de iradedir. İnsan iradesine hizmet etmeyen bilgi ve bilinç sadece gevezeliğe ve kepezeliğe yarar.

**Dünya ikiye
bölünmüş,
zamanı çok
değerli olanlarla
zamanı beş kuruş
etmeyenler.**

Sartre barok
Sartre felsefe
Sartre eylem adamı
Sartre paris
Sartre tiyatro
Sartre hümanizm
Sartre bulantı
Sartre hayattan tikslenme
Sartre sosyalizm
Sartre insanın varoluşu
Sartre roquentin
Sartre kuramcı
Sartre insan doğası
Sartre sorgular
Sartre evrensel olgu
Sartre varlık ve hiçlik
Sartre filozof
Sartre çağının vicdanı

Kundera gotik
Kundera edebiyat
Kundera gözlem adamı
Kundera bohemya
Kundera müzik
Kundera öfke
Kundera şaka
Kundera acılara tutunma
Kundera erotizm
Kundera insanın yok oluşu
Kundera tomas
Kundera yazar
Kundera kadın ruhu
Kundera kurgular
Kundera güncel olay
Kundera varolmanın dayanılmaz hafifliği
Kundera anlatı ustası
Kundera çağının tanığı

Jean-Paul Sartre vs. Milan Kundera

Hazırlayan: İpek Bozkaya

İllüstrasyon: Hakan Arslan

Can Dündar

son kabadayı

Tevazu sahibi, yoksul dostu, devrimci bir kabadayı... Belki tek, belki son örnekti. O, Yılmaz Güney'in "Umutsuzlar"ındaki babalardandı.

Hayatımda sadece bir "Kabadayı" tanıdım. Ecevit'in hapishane günlerini araştırıyordum. "Ankara Ulucanlar'da onunla birlikte bir kabadayı yatıyordu" dediler.

Arayıp İskender Çolak'ı buldum. İri cüssesi ve kalın sesiyle karşıladı bizi... İlk dikkatimi çeken, odasında asılı Atatürk-

İnönü ikilisinin fotoğrafı ile Hazreti Ali'nin posteriydi. Adamları, çevresinde el pençe divandı. Çay söyledi; içtik. Ecevit'i sordum; anlattı. Çalışkanlığına, tevazuuna, insanlığına hayrandı. **"Bütün gece odasından daktilo sesi gelirdi" dedi.**

Çok sigara içiyormuş. Çolak ona "Samsun 216" sigarası getirtmiş.

"Beni buna alıştırdın, ama dışarda ben bunu bulamam" demiş Ecevit...

Bir başka gün Hacıbaba'dan içli köfte, baklava getirtmiş.

Bu kez de "Benim perhizi bozuyorsun" diye takılmış Bülent Bey...

Şerafettin Elçi ziyarete gittiğinde, hapishanedeki liderin, sadece Cumhuriyet Gazetesi aldığını fark etmiş:

"Gazeteyi kısıtlı alıyorsunuz" deyince "Para yetiştiremiyoruz" cevabını almış.

Çolak dedi ki:

"Gözlerim doldu bunu deyince... 45 milyona hükmetmiş, dünyaya ses vermiş adam... Kıbrıs kahramanı... Gazete alacak parası yok..."

"O dönem siz aldığınız gazeteleri vermişsiniz, öyle mi" diye sordum.

Cevap vermedi, başını öne eğdi.

Tevazu sahibi, yoksul dostu, devrimci bir kabadayı...

Belki tek, belki son örnekti.

6 çocuklu bir ailenin çocuğu olarak Horasan'da doğmuş, ailesiyle Ankara'ya gelmişti. 14 yaşında Telsizler'de hamallık yaparken başı derde girmiş, polislerce bir sinemaya tıkmıştı. O ara Osman Bölükbaşı da tutuklanmış ve aynı salona konmuştu.

Biri "Efendim saçlarınızı kesmişler" dediğinde, muhalif liderin cevabı şu olmuştu:

"Devlet bu... İsterse başımızı bile keser."

Bu söz, Çolak'ın kulağına küpe oldu.

Ömrü boyunca devletle çatışmamaya özen gösterdi. Ama devlet safında silah atan çete liderlerinden de olmadı.

O, Yılmaz Güney'in "Umutsuzlar"ındaki babalardandı:

"Yüreği, bileği, ciğeri olacak. Adil olacak. Sadece hakkı olanı alacak, hakkı olmayanı yerde bulsa almayacak. Eli hem cebine, hem beline gidecek.

Silahını sadece onur ve haysiyet için çekecek. Parayı dağıtacak, yoksulu kollayacak, çocuk okutacak. Kendisine güveneni boş çevirmeyecek. Yardım edecek. Sulh ettirecek."

Hapiste öyle öğrenmiş, çıktıktan sonra da hep böyle olmaya çalışmıştı.

Kapısının önü her daim yardım istemeye, iş aramaya gelenlerle

doluydu. Günde 50 kişinin geldiğini söylemişti. "O gün 3 kişiyi işe koysam, en büyük keyfim olur" demişti.

Rol modeli Dündar Kılıç'tı. Onunla rakı sofrasındaki fotoğrafını gururla göstermişti bana... Yılmaz Güney'le, İnci Baba'yla ve âlemin diğer delikanlılarıyla tanıştı.

Televizyon dizilerinde karikatürize edilen mafyadan nefret ediyordu:

"Mafya pezevenktir; kadın satar, uyuşturucu satar, silah satar.

Kabadayılık âleminin bununla ilgisi yok. Var gibi gösteriyorlar, rezil ediyorlar.

O dizidekileri gören gecekondudaki çocuk, özenir, gangster olur."

Sosyal demokrattı. Atatürk hayranıydı. Lenin'in "Seçme Yazılar"ını okumuş. Orada Lenin diyormuş ki:

"Sosyal demokratlar yalama somuna benzer: Somunu civataya takarsın, anahtarla sıkınca geri atar ya, bunları da sıkıştırdın mı, sermayeyle burjuvazinin yanına kaçarlar"

Kendisi onlardan değildi.

En büyük lüksü, sabahın 4'ünde Yavuz Bingöl'ü uykudan kaldırıp telefonda en sevdiği türküyü söyletmekti:

"Dividimi, kalemimi getirin

Feleğe yazılacak yazılarım var"

Bazen diğer telefonda İbrahim Tatlıses'i arayıp, aynı uzun havayı, aynı anda ona söyletip "stereo" dinlediği anlatılırdı.

Bir seferinde önde gelen bir mafya lideri tarafından tehdit edildiğinde büroma koşmasını ve o dünyanın kendi yöntemleriyle sulh sağlama çabasını unutamam.

Geçen ay vefatını öğrendiğimde "Delikanlıların sonuncusu da gitti" cümlesi döküldü dilimden...

Âlem, ucuz mafya artıklarına kaldı hepten...

"Sosyal demokratlar yalama somuna benzer."

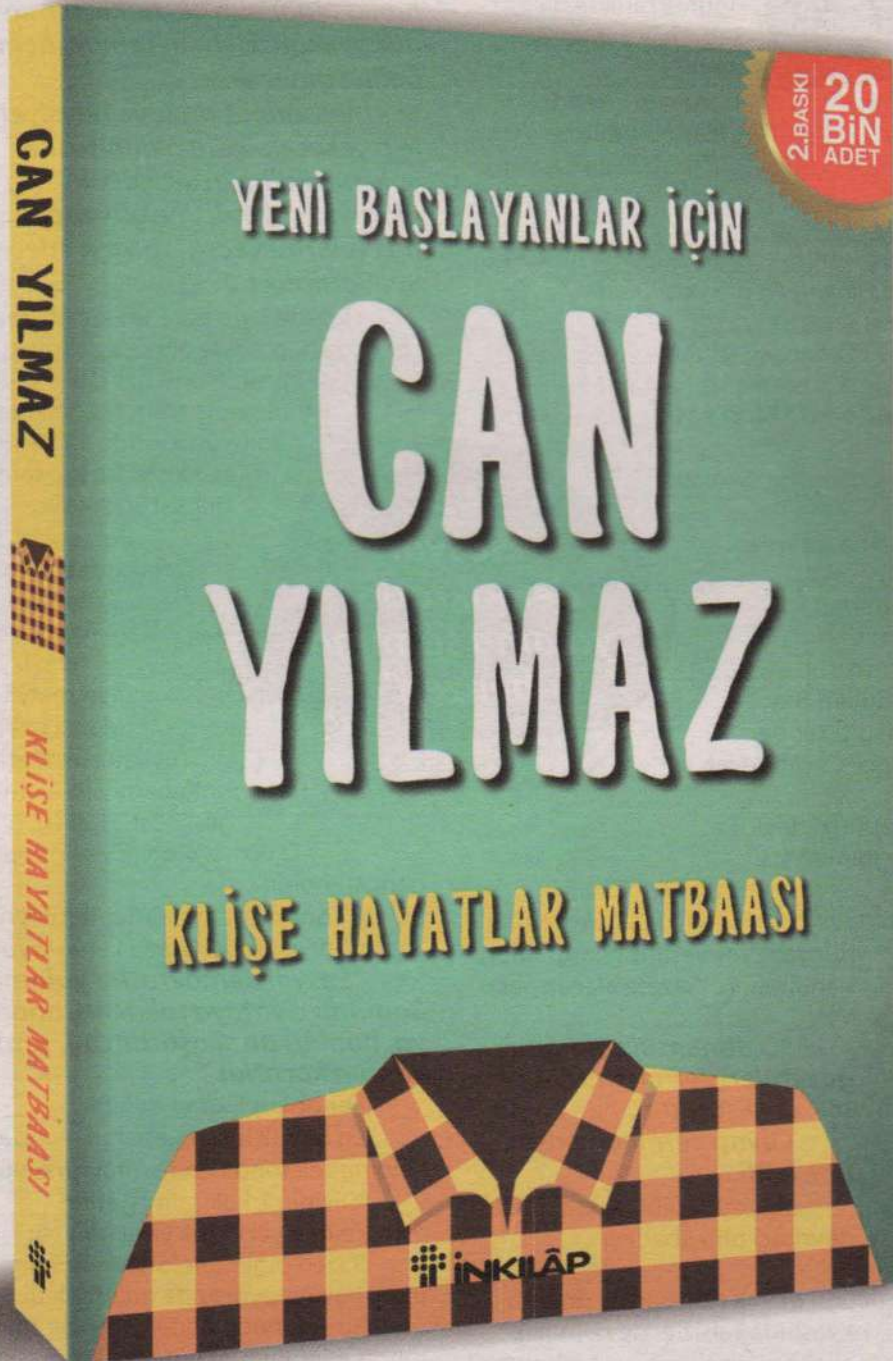
YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN

CAN YILMAZ

KLİŞE HAYATLAR MATBAASI

Eline sağlık Can Hoca, yine 1-0 öndesin... Benim kitabım bile yok... Yaptın yine numaranı...

*Seni seven kardeşin ünlü komedyen,
CEM YILMAZ*

*Sunay Akın'ın
önsözüyle*

İNKILÂP

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avclar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros • İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://irantey.org>
www.inkilap.com

Rıdvan Akar

gitmek...

"Gün olur alır başımı giderim
Denizden yeni çıkmış ağların kokusunda
Şu ada senin bu ada benim
Yelkovan kuşlarının peşi sıra..."

Bir şairin¹ dünyasında idealize ettiği o "gidişi" aradan 33 yıl geçtikten sonra "şu ada senin bu ada benim" gitmeye çalışan bir Suriyeli sığınmacının gözünden hissedin. Ne garip değil mi?

Şu aralar adeta ülkenin fay hatlarıyla birlikte nüfus yapısı da alabildiğine hareketlendi. Herkes bir yerlere "gitmek" istiyor. Kendimden başlayayım. Küçük burjuva dünyam, yaşıma, yorgunluğum, bıkkınlığım ve İstanbul'un hay huyu bana huzuru ve dinginliği özetliyor. **"Başım" kalabalık olmasa çoktan soluğu sakinlikte almıştım. Olmadı. Olmayacak.**

Sadece ben mi? Biliyorum ki küçük, huzurlu ve barışık bir dünyaya gidenler ya da kimilerinin "kaçkın" diye nitelediklerinin sayısı artık hiç de az değil. Akdeniz ve Ege'nin bu yeni sakinleri, yeni başlangıç yapma cesaretinin kahramanları acemi bakışlarla kasabalara alışmaya çalışıyor. Biz gıpta edenler ise ikiye ayrılmış durumda. Dedik ya bazıları "hayattan kaçkınlar" bazıları ise "helal olsun" nidalarıyla gidenin ardından çenesini yoruyor.

Durum sadece kasaba hayatı kaçkınlığıyla anlatılmayacak boyutta. Yapılan araştırmalara göre öğretim üyelerinin yüzde 84'ü ülkeden gitmek istiyor.² Hocalar gitmek ister de gençler durur mu? Her iki gençten biri yurt dışında yaşamak istiyor.³ Yani vahamet büyük şehir bezginiğinin ötesinde. Memleketini terk etmek isteyen bir nüfus metazori vatanında yaşıyor.

"Başka türlü bir şey benim istediğim
Ne ağaca benzer, ne de buluta
Burası gibi değil gideceğim memleket
Denizi ayrı deniz,
Havası ayrı hava..."

Can Yücel'in o güzelim şiirindeki bir umudu barındırıyor gidilecek olan yer... Belki onun için bu kadar özlem ve iştiaqla "gitmek" bambaşka bir tahayyül olarak kurtuluş çaresine dönüşüyor. Şair nasıl ki o umudu "burası gibi değil" diyerek tanımlıyorsa, "buranın" çocukları da artık "denizi ve havası ayrı" bir ülke tasavvurunun rüyasını görüyor.

Peki "orası" neresi ola? Geçmişte solcular için adres Moskova/Pekin/Tiran/Havana olarak işaret edilirdi. Milliyetçiler Turan coğrafyasından, İslamcılar meşrebine göre Kum, Tora Tora ya da El Ezher'den dem vurabilirdi. Ya şimdi?

1- Orhan Veli-Gün Olur / Zülfü Livaneli, Ada Albümü, 1983

2- Öğretim Elemanları Derneği (ÖGEDER) Anketi, 2014, 1955 öğretim elemanını kapsıyor.

3- Uğur Kariyer Merkezi Anketi, 2009, 1257 öğrenciyi kapsıyor.

Anlaşılan o ki gidilecek olan "yer" bugün yaşanandan daha özgür, yeşil, demokratik, çoğulcu, katılımcı, müreffeh bir geleceğin vaadidir. Düşünün ki o "memlekette" kim yaşamak istemez ki?

Bu "gitme" kararı ve eyleminin düşsel sınırlarının ötesinde bir de yaşadığımız gerçeklik var. Dedik ya! Yaşadığımız coğrafyada kırılan fay hatları yüzbinlerce nüfusu harekete geçirdi. Sayılarının sadece tahmin edildiği ama 3 milyonu geçtikleri devlet tarafından da itiraf edilen Suriyeliler için Türkiye bir "geçiş ülkesi" olmanın ötesinde giderek bir "vatana" dönüşüyor. Memleketi yönetenler de kalıcı olabileceklerine ilişkin mesajlar veriyor. İç savaştan kaçıp "havası ve denizi ayrı" bir memlekete gelenler karşılığında, AB'den alınan para ve taahhütler karşılığında -gençlerinin gitmek istedikleri bu ülkenin- gelenler için yeni hayat başlıyor.

Bu işin "dış" yüzü. Bir de "içeride" topraklarından ayırık otu gibi çıkarılan bir nüfus var. Kadim Kürt kasabalarının sakinleri hendek çıkmazında, yaşamlarından koparılıp gidiyor. Bu zoraki gidişin mağdurları belki de 90'ların yakılan köylerinden, bu yeni memlekete henüz uyum sağlamıştı. Şimdi eski ya da yeni sakinler dümdüz edilen kasabalardan yeni bir bilinmeze doğru göç ediyor. Memleket değiştirmek, yani gitmek... Geçmişin bütün izlerini beraberinde götürmek. Geçmişte yaşananları anı, acı, hüznü ve kayıplarla bir bavula sığdırmak... Sözü, Kavafis'in⁴ yüzyıl öncesinden seslenişini alsın. Çünkü gitmekle bitmediğini en iyi o anlatıyor.

"Bir başka ülkeye, bir başka denize giderim," dedin
"bundan daha iyi bir başka şehir bulunur elbet.
Her çabam kaderin olumsuz bir yargısıyla karşı karşıya;
-bir ceset gibi- gömülü kalbim.
Aklım daha ne kadar kalacak bu çorak ülkede?
Yüzümü nereye çevirsem, nereye baksam,
kara yıkıntıları görüyorum ömrümün,
boşuna bunca yıl tükettiğim bu ülkede."

Yeni bir ülke bulamazsın, başka bir deniz bulamazsın.
Bu şehir arkandan gelecektir.
Sen gene aynı sokaklarda dolaşacaksın,
aynı mahallede kocayacaksın;
aynı evlerde kır düşecek saçlarına.
Dönüp dolaşıp bu şehre geleceksin sonunda.
Başka bir şey umma-
Ömrünü nasıl tükettiysen burada, bu köşecikte,
öyle tükettin demektir bütün yeryüzünü de.

4- Çeviri: Cevat Çapan

"Yeni bir ülke bulamazsın,
başka bir deniz bulamazsın.
Bu şehir arkandan gelecektir.
Sen gene aynı sokaklarda
dolaşacaksın."

Aylin Balboa

içeriden tıkırtılar geliyordu

Bağırmamak için kendimi zor tutuyordum. İnsanın hayatında öleyim de kurtulayım dediği anlar vardır. Son çeyrek saattir öyle bir anın içinde debelenip duruyordum.

Yattığım yerden fişek gibi
doğrulmama neden oldu bu.

Yine şu iç içe geçen
kâbuslardan birini
gördüğümü

düşündüm önce.

Hani korkutucu

bir şeyle

uyandığını

sanırsın ama

esasen hala

uyuyorsundur.

Ama hayır,

tıkırtılar devam

ediyordu. Gözlerimi

kocaman açıp soluğumu

tutarak dinlemeye başladım.

Önce sesin tam olarak nereden geldiğini

taayin edecek, sonra da buna göre bir hareket planı

hazırlayacaktım. İyi de nereye hareket edecektim.

Kaçabilecek bir pozisyonum yoktu ki. Hırsız girmesin

diye her tarafı parmaklıklarla kaplanıp kafese

çevrilmiş evlerden birinde oturuyordum. İşin garibi

yine de içeri hırsız girebiliyordu ama ben dışarı

çıkamıyordum. **Yatak odamdan balkona açılan**

bir kapı vardı aslında ancak ev sahibi, tüm benzerleri gibi, çok kıymetli kombisini koruyabilmek için balkonu aşılmaz bir dolaba çevirmişti. Kırk kere söktürelim şunu

dememe rağmen kombi ıslanır, kombi tozlanır, kombi

yıpranır diyerek buna izin vermemişti. Şükürler

olsun ki kombi güvendeydi, ama ben değildim.

Şimdi tabii hırsız diyorum da bu şerefsizin niyeti

daha da bozuk olmasındı? Mahalleli, yalnız

yaşayan kendi halinde bir kadın olduğumu

biliyordu. Bu hayvan da herhalde eve

girmeden önce bir zemin etüdü yapmıştırdı.

Demek pis bir sapıktı bu. İrzima, iffetime halel

getirmek için girmişti eve. Bu halel kelimesini

de acayip seviyorum. Söylemesi çok komik.

Ancak o esnada kelimelere gülecek durumda

değildim. Acil bir çıkar yol bulmalıydım. İçerideki

hayvan, çamaşırlığa astığım donlardan birini alıp burnuna

dayayarak tövbe yarabbim şeylerini kurcalaya kurcalaya yanıma

gelip beni kıstırmadan önce zekice bir plan yapıp kaçmalı ve

hatta bir yolunu bulup bu soysuz pezevenge başkalarına da zarar

verememesi için kısıkrak yakalatmalıydım. Daha önce bir suçlu

olmak üzerine epey düşünmüş, itiraf etmem gerekirse zaman zaman

köşeyi dönmek minvalinde çalışan bazı suçlara heves dahi etmişim.

Fakat bir suçluyla karşılaşma fikrinden hiçbir zaman hoşlanmadım.

O yüzden kaçmaktan başka çözüm göremiyordum. Ama işte kombi

dolabı elimi kolumu bağlıyordu.

O halde en iyi ikinci planla ilgili çözüm üretmeye karar verdim.

Saklanacaktım. Saklanmak müthiş bir fikir gibi göründü gözüme.

Önce yorganı kafama kadar çekip yatakta kalmayı denedim.

Kalbim deli gibi atıyordu. Bir yandan korkudan üç buçuk attığım

için zangır zangır titriyor, bir yandan da nefes alamıyordum. Bunu sürdüremeyeceğimi anlamam çok zamanımı almadı. Acaba sessizce bazayı açıp içine mi girseydim? Ama bu sefer de herif gittikten sonra çıkamaz, haybeye ölmüş olurum. **Ayrıca baza nedir yahu. Bazalardan nefret ediyorum. Bir bazanın içinde ölmektense çıkıp kahramanca dövüşmeyi göze alırdım.**

Kahramanca derken tabii öyle dikten gözü kara aptalca bir

kahramanlıktan söz etmiyorum. Bu işler çıplak elle yapılmaz.

Kendime en hızlısından bir silah bulmam gerekiyordu.

İçerideki tıkırtılar devam ediyordu ve bu da panikleyip düzgün

düşünemememe neden oluyordu. Keşke ağaç evimde olsaydım.

Orada baltadan bıçağa, kazmadan tırpana her türlü dövüş aletim

vardı ama burada çok çaresizdim. Başucumdaki su şişesinin bir

işe yarayacağını sanmıyordum. Elbise askılarından biriyle adamı

şışleyebileceğime de ihtimal vermiyordum. Neden sonra, komodinin

çekmecesinde muhafaza ettiğim babamdan yadigâr çakı aklıma

geldi. İnsandan ziyade meyve doğramak için tasarlanmıştı ama hiç

yoktan iyidir. Yavaşça çekmeceyi açıp çakıyı aldım, sessizce kapıyı

aralayıp içeriye kulak kabarttım.

Ses kesilmişti. Dikkatlice dinledim ama hayır, ses filan duymuyordum

artık. Emin olmak için bir süre daha bekledim. **Sonra, tüm**

korkuma rağmen, elimde saplamaya hazır çakımla parmak

uçlarımda usul usul salona doğru hareket ettim. Görmeden

rahat edemeyecektim.

Salonun kapısı açıldı. Adrenalin artık kulaklarımdan fışkırır

durumdaydı. Bağırmamak için kendimi zor tutuyordum. İnsanın

hayatında öleyim de kurtulayım dediği anlar vardır. Son çeyrek

saattir öyle bir anın içinde debelenip duruyordum.

Kafamı içeri doğru uzattım. Karanlıkta seçebildiğim

kadarıyla bir dağınıklık, bir gariplik yoktu. Hareket

eden ya da az önce burada bir hareket olduğunu

düşündüren hiçbir ipucu görünmüyordu.

Bütün bunlar benim kuruntum muydu yani?

Uykumun arasında kendi kendime vesveselenip

gece mi cehenneme mi çevirmiştim? Peki ya o

ses? Her şeyin yolunda olduğunu düşünüp tam

elimizi uzatıp ışığı açtım ki başımın üstünden

hızlıca bir şey geçti ve işte ben o anda aklıma

fikrimi her şeyimi olay mahallinde bırakıp

bağıra çağıra elimdeki çakıyı savurmaya başladım.

Kendimi durduramıyor, muhtemelen kalbimin çoktan

durmuş olduğunu düşünüyor, insanın öldüğünü nasıl

anladığını bilemediğim için bir meleğin beni tutup "tamam bitti

öldün artık" demesini bekliyordum. Bu kriz ne kadar

sürdü kestiremiyorum. Ancak çakıyı hiçbir yere isabet

ettiremediğimi ve aslında bana saldıran

bir şey de olmadığını idrak

edecek kadar aklım gelince

gözlerimi açabildim.

Kan ter içindeydim.

Karşımda, perdenin

kenarına tünemiş

ve bana dehşetler

içerisinde bakan bir

kumru vardı.

**İnsanın öldüğünü
nasıl anladığını
bilemediğim için bir
meleğin beni tutup
"tamam bitti öldün
artık" demesini
bekliyordum.**

Alper Canıgüz

maziye bir bakıver, bekleme yapma

Geçmişe özlem, elbette ki insani ve güçlü bir duygu. Bunu anlıyorum ama özlem duyduğumuz o geçmişin belki de aslında hiç yaşanmamış olabileceği kuşkusunu da içimden atamıyorum.

Güzel ülkemiz, akıl, mantık, vicdan, bilim, sanat, felsefe gibi ağır silahların topyekûn saldırısı karşısında, eşine az rastlanır bir varlık mücadelesi vermekte malumunuz. Bu arada, biz çocukluk yıllarında eser miktarda da olsa modernite zehrine maruz kalmış bir avuç biçare, artık tohuma kaçmaya başladığımız şu günlerde şimdiki zaman ve gelecekte ümidi kesmiş, kaleme aldığımız kitaplardan gazete, dergi köşelerine, dost sohbetlerinden veli toplantılarına, artık Allah ne mecrâ verdimse, hepsinde, geçmişin o tatlı günlerini daha sık yâd eder olduk. Saymakla bitmez ama şöyle ilk aklıma gelenleri bir sıralamaya çalışayım: **Şimdiki gibi değildi o günler... Arabanın bir tekeri, İstanbul'un bir şekeri vardı. Ah bilemezsiniz, çocuklardık, parlak yıldızlardık o zaman, ardından koştuğumuz plastik toplardı.** Bir şütler çıkarır, bir topaçar çevirir, bir ipler atlardık ki sen bile tutamazdın, yıldızlar tutamaz. Mahallede maytap, ağzımızda bakkal amcadan aşırıdığımız artist resimli cikletler patlatırdık. Adile Teyze bize televizyondan "Kuzucuklarım," diye seslenende bulutlar pamuk helvaya keser; Tarık Akan, Necla Nazır'ı sevdiğinde bu şehirde yağmurlar yağardı. O dönemin kötü adamları bile şimdikilerin yanında sütten çıkmış ak kaşıktı. Haysiyet sahibiydiler. Bir Ekrem Bora, bir Türkan Şoray'dan, "Vücutuma sahip olabilirsin ama ruhuma asla," sözünü iştittiğinde, onun bir Kartal Tibet'e olan aşkının büyüklüğüne saygı duymak mecburiyeti hisseder, kederini içki şişelerinde boğardı. Türkan ile Kartal'ın düğünlerini, babacan, bonkör fabrikatör Hulusi Kentmen yapar, düğün pastalarını Necdet Tosun elceğiyle hazırlardı, yetmez, Hüseyin Baradan çıkar aradan, ellerine bir demet gül tutuştururdu. Falan fıstık işte... Mevzuyu biliyorsunuz.

Tabii bu leblebi tozu kıyamet kopartılan nostalji fırtınası karşısında, özellikle o günleri hiç bilmeyen gençler, aldıkları çelişkili bilgilere istinaden, **yetmişli yılların o cennet dünyasında yaşamadıklarına mı yansın, seksen öncesi yılların karanlık günlerinden paçayı kurtardıklarına mı sevinir, karar veremez duruma geliyorlar.** Hatta galiba biraz da bu yüzden, söz konusu "tatmadın bilemen ki" muhabbetlerine inceden uyuz oluyor ve "geçmişin o kabak tadı veren günleri" yollu eleştirileri daha sık dillendiriyorlar.

Ne yalan söyleyeyim, bu mevzuda benim de kafam biraz karışık. Yaşarken hakkını vermediğimiz, vermek istemediğimiz insanları, ölümünden sonra baş tacı etme geleneğimize işaretlerle, "ölü sevici bir kitle" olduğumuz sıkça söylenir, doğrudur da. Öte yandan, "kel ölür sırma saçlı olur, kör ölür badem gözlü olur," atasözü de bu topraklardan çıkmıştır ve o da son derece isabetli bir tespittir. Geçmişe özlem, elbette ki insani ve güçlü bir duygu. Bunu anlıyorum ama özlem duyduğumuz o geçmişin belki de aslında

hiç yaşanmamış olabileceği kuşkusunu da içimden atamıyorum. Bir kere serde çocukluk varken, en küçük şey bile insanı mutlu etmeye yeter. Çocuklar oyun söz konusu olduğunda, çevredeki malzemeden maksimum faydayı sağlamaya kurgulu yaratıklardır. Düşünsenize, üç taş diye, beş taş diye oyun var. Birkaç çakıl taşından nesiller boyu sürecek rekreatif faaliyetler yaratmak az buz iş değildir. Kısacası aç, açıkta olmayan, sağlıklı, orta zekalı her insan evladının yerine getirdiği faaliyetleri bizim de yapabilmemiz olmanız hoş tabii ama bunun için madalya da beklememek lazım sanki. Ayrıca adama, madem o kadar meftunusun, ara 85 mezunu lise arkadaşlarını, hafta sonu kışını gerip yatacağınıza buluşun, kukalı saklambaç mı oynayacaksınız, tilki tilki saatin kaç mı, ne haliniz varsa görün derler. İşin o tarafı da var yani. Çocukluktan gelen bu taşkın hissiyatlanmaları bir yana bıraktığımızda, geriye tek kanallı televizyon yayını menşei olanlar kalıyor. Masum aşıklar, şövalye ruhlu mahalle delikanlıları,

mangal yürekli taksiciler, kahraman terziler, adaletperver polisler, özveri timsali öğretmenler, temiz kalpli esnaf ve nihayetinde hemen her zaman iyinin, doğrunun, dürüstün kazanması vs... Güzel tabii ve fakat bunların o dönemin gerçeklerinden ziyade, Murat Menteş'in ifadesiyle, "İnce ruhlu, kültürlü birtakım insanların o günün Türkiye'sine teklifleri" olduğunu anımsamakta yarar var. **O hikayelerde anlatılanların çoğunu bu ülkenin insanları hiçbir zaman yaşamadı. Patronlarımız Hulusi Kentmen, öğretmenlerimiz Münir Özkul, taksicilerimiz Şoför Nebahat, abilerimiz Kadir Savun değildi.** Tarık Akan'ın gerçek hayatında filmlerindeki gibi bir aşkı yaşayabildiğini de sanmıyorum. (Bir de, pek çoğumuzun Tarık Akan'ın bacağı

kadar bile uzayamadığı gerçeği var ama o ayrı bir konu tabii.) Başa dönecek olursak, evet, bugün muktedirlerimiz akıl denen şeyin Türk'e kurulmuş bir komplo olduğu konusundaki ısrarlarını, her gün el artırarak sürdürmekte ve toplumumuzun ya da topluluğumuzun vaziyetine bakıldığında bu konuda çok da başarısız sayılmazlar. Belli ki kendilerinin alacakları daha epeyi yol, bizim de çekeceğimiz epeyi çile var. Bu esnada, her dönemde bu ülkede yaşayan birilerinin türlü zorluğa, acıya göğüs gererek (kimi zaman gerçeğe sırtını dönerek) bizim için değer taşıyan ve muhakkak ki bize değer de katan bir şeyler ürettiğini bilmemiz önemli; ancak hayal ve gerçeği birbirine karıştırmadan. O zaman bizim de geleceğe nostaljinin nostaljisinden fazlasını bırakmamız daha mümkün hale gelir diye düşünüyorum. Ve bunları düşünürken gözümün önüne Cevat Kurtuluş'un yüzü geliyor, hayal kurana ne, hayali bozana ne düşer onu hatırlıyor, huzurlarınızdan saygıyla çekiliyorum.

**Tarık Akan,
Necla Nazır'ı
sevdiğinde
bu şehirde
yağmurlar
yağardı.**

Vedat Özdemiroğlu

soru işaretlerine ve ünlem işaretçilerine dikkat ediniz!

1. Mısırlı yazar Necip Mahfuz, Nobel Ödülü'nü kazanınca El Ahram gazetesi hangi manşeti atmıştır?

- a) Yaşasın, Artık Batılıyız!
- b) Yazarlık Bizim İşimiz!
- c) Pes be Necip!
- ç) Nobel, Mahfuz'u Kazandı!

2. Efsaneye göre, Nuh'un Gemisi'ne ilk ve son olarak binen hayvanlar, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kelebekler - Sırtlanlar
- b) Karıncalar - Eşekler
- c) Arılar - Ejderler
- ç) Sinekler - Mandalalar

3. Yeryüzünde bilinen tek Roman atasözü, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Düğünde hesap olmaz!
- b) Evde kalan ölür!
- c) Gelin güzel, düşün güzel!
- ç) Delinin dayısı da delidir!

4. "Yumruk" kelimesinin Kıbrıs Türkçesindeki karşılığı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Manço
- b) Punyo
- c) Yumba
- ç) Honga

5. Avrupa futbol liglerinde en uzun süre yenilmezlik rekoru, kaç maçla hangi takıma aittir?

- a) 68 maç - Dinamo Kiev
- b) 106 maç - Steau Bükreş
- c) 242 maç - Ajax
- ç) 333 maç - Beşiktaş

6. Aşağıdaki sokak isimlerinden, hangisi gerçek dışıdır?

- a) Tatlı Çıkış Çıkmazı
- b) Balık Tutan Şaşı Kedi Sokağı
- c) Ateş Yutan Sekreter Sokağı
- ç) Süslü Saksı Sokağı

7. Efsaneye göre, Şarap Tanrısı Dionysos, kendisini kaçırın korsan denizcileri aşağıdakilerden hangisine dönüştürmüştür?

- a) Kırmızı bibere
- b) Stajyer reklamcıya
- c) Yunus balığına
- ç) Yeminli notere

8. Aşağıdakilerden hangisi, bir Yahudi atasözüdür?

- a) Hesabı kim öderse, şarkıyı o söyler!
- b) Yağmur bereket diye fırtına alkışlanmaz!
- c) Bir yoksul tavuk yiyorsa, ya yoksul hastadır ya da tavuk!
- ç) Kara para, kara gün içindir!

9. Kıbrıs Türkçesinde "Ornihari" kelimesinin anlamı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sarhoş damat
- b) Yumuşak peynir
- c) Korkak tavuk
- ç) Peşin para

10. Dünya Kupası maçlarından birinde, hakem maçtan önce para atışı yapmış ve söz konusu para, kaptanlardan birinin gözüne çarparak oyuncuyu sakatlamış ve oyuncu değişikliği yapılmıştır; mevzubahis oyuncunun takımı solda olmak üzere, bu maç hangi takımlar arasında oynanmıştır?

- a) Fransa - İtalya
- b) Uruguay - Paraguay
- c) Güney Kore - Kuzey Kore
- ç) Fildişi Sahilleri - Burkina Faso

11. Aşağıdakilerden hangisi gerçek bir yemek adıdır?

- a) Buğulu timsah gözü
- b) Sislenmiş ahtapot bacağı
- c) Puslanmış fil ensesi
- ç) Dumanlı dana damağı

12. Yunan mitolojisine göre, Zeus'un gönderdiği yıldırım demetiyle yanan Asklepios'un elindeki ilaç formülü yanmaz lakin yağmurla birlikte üzerindeki mürekkep eriyip toprağa karışır ve bir süre sonra burada bir bitki yeşerir; bu bitki, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sarımsak
- b) Ebegümeci
- c) Deligonca
- ç) Papazeriği

13. Aşağıdakilerden hangisi, bir İsviçre atasözüdür?

- a) Banka yoksa bankacı da yok!
- b) Dostuna borç vereceğine düşmanından alacaklı ol!
- c) Her tütün işçisi sigara içseydi, tütüncülük olmaz idi!
- ç) Dikkat, porselen sandığının annesidir!

14. Kıbrıs Türkçesinde "Hahamura" sözcüğünün anlamı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Hamur yemeklerini seven
- b) Seri sırt sıvazlayan
- c) Duran toplara iyi vuran
- ç) Kahkaha atan, çok gülen

15. Kastamonu ilinin futbol takımının tam adı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kastamonu United
- b) Kastamonu Rangers
- c) Kastamonu İdman Ovası
- ç) Kastamonu 1966

16. Aşağıdakilerden hangisi, bir gerçek kişi olmayıp sadece deyimdir?

- a) Sıkıntılı Raziye
- b) Sivaslı Cindy
- c) Romalı Perihan
- ç) Kadırgalı Aysel

17. "Amazon" kelimesinin anlamı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Dansöz
- b) Feminist
- c) Duyarlı
- ç) Memesiz

18. "İlginç günler dilerim!" şeklindeki atasözü, aşağıdaki ülkelerden hangisine aittir?

- a) Çin Halk Cumhuriyeti
- b) Milliyetçi Çin
- c) Hong Kong
- ç) Moğolistan

19. Kıbrıs Türkçesine göre "Virago" ve "Viraguna" kelimelerinin anlamları, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Damat - Gelin
- b) Kirli sakal - Top sakal
- c) Dev yaratık - Dev anası
- ç) Bayan - Bayan yanı

20. Trabzonspor'un eski futbolcularından Dobi Hasan'ın lakabı, nereden gelmektedir?

- a) Dobizadeler sülalesinden geldiği için
- b) Babası müzikte bir do'nun yeterli olduğunu savunan bir müzisyen olduğu için
- c) Çocukluğunda "Topu bana at" yerine "Dobi bağa at" dediği için
- ç) Irmak debilerini ölçmeye çok meraklı olduğu için

21. Aşağıdaki müzik grubu isimlerinden hangisi gerçek dışıdır?

- a) Sekerse Tehlike
- b) Şekersiz Sütsüz
- c) Son Feci Bisiklet
- ç) Yok Öyle Kararlı Şeyler

22. Mitolojiye göre hep sarhoş dolaşan, kısa boylu, tıknaz, tüylü, koca göbekli, çirkin ve komik yaratıkların adı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Hırpantiler
- b) Dandikasyonlar
- c) Trangoslar
- ç) Silenoslar

23. Aşağıdakilerden hangisi, yeryüzünde bilinen tek Pigme atasözüdür?

- a) Bir insan yarısına kadar bataklığa girdiyse, tamamen de girebilir!
- b) Su olmazsa yaşanmaz, sel olursa da yaşanmaz!
- c) Çok söz söyleyen, az iş yapar!
- ç) Yorgun boksör sarılır!

24. "Uğur böceği"nin Kıbrıs Türkçesindeki karşılığı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Babavura
- b) Hadeyuça
- c) Şakamaka
- ç) Dayızula

25. Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün ilk adı, aşağıdakilerden hangisidir?

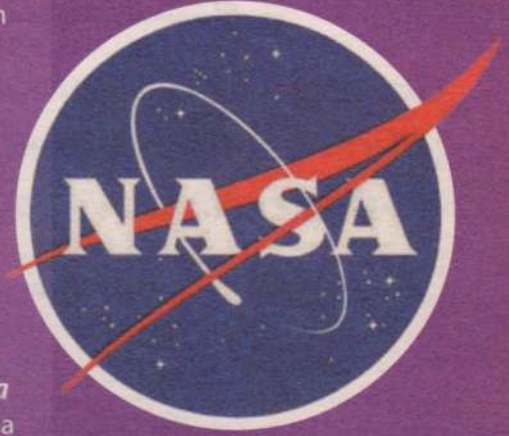
- a) Şampiyon Beşiktaş Kulübü
- b) Dikilitaş Atletizm Kulübü
- c) Terazi Lastik Jimnastik Kulübü
- ç) Bereketiko Jimnastiko Kulübü

CEVAP ANAHTARI
1 - ç, 2 - b, 3 - b, 4 - b, 5 - b, 6 - c, 7 - c, 8 - c, 9 - c, 10 - a, 11 - b, 12 - a, 13 - ç, 14 - ç, 15 - ç, 16 - a, 17 - ç, 18 - a, 19 - c, 20 - c, 21 - b, 22 - ç, 23 - a, 24 - ç, 25 - ç

Düzeltilme: Şubat sayısında yayınlanan Test KAFASI'nın 36. sorusunun doğru cevabı "ç" değil, "c" şıkkı olmalıdır.

en son diziler

THE MASTERS: NASA'dan ayrılarak kendi uzay araştırmalarını yapmak üzere Ohio'ya yerleşen üç bilim adamının hikayesi. Bir iki ay sonra bakarlar ki, üç değil, iki kişymişler. Üçüncüsü ticket'mış. Onlardan da kadın olanı direnir, diğeri NASA'ya dönmek için kulis yapar, telefonlar eder. Ama olmaz. Çünkü niye, NASA'yı robotlar ele geçirmiştir ve robotlar, fabrikatör çocuklarıdır ve insan saç gibi saçları vardır. Tam o sırada tafta kumaşlara bürünmüş bir profesör olaya el koyar ve o sırada herkesin içinden yedek bir genç çıkar... **7 bölümlük dizi Kanada'da çekildi, Meksika'da montajlandı ve sadece Uruguay'da izlendi.** Yönetmen Jerry Katafallik, daha önce Hayvanlar Cehennemi 1 ve Hayvanlar Cehennemi 3'ü çekmişti. Hayvanlar Cehennemi 2'yi ise yapımcı Tom Buriselli ve ikiz kuzenleri çekmişti...

DAY OF NOBODY: Hiçlik üzerine 10-12 bölümlük bir dizi. Yabancılaşan ev kadını Cathy, kayınvalidesine intihar süsü verir ama öldürmez. Sadece çok boyar. Bu ise yaşadıkları Yellowdick kasabasında çok kınanan bir durumdur. Kasabanın şerifi Gregory, oradan oraya çok koşturur ama hiçbir iş yapmadan haybeden gayretkeş pozlara bürünmesi ahalinin dikkatinden kaçmaz. **Konudan ayrı kasabanın kasabının adı da Şerif'tir ve alacak verecek meselesine girmedeğin sürece çok kıyak heriftir.** Cathy, mahalle darlamasından kurtulmak için çocukluğuna döner ve bez bebeğiyle oynar. Oysa onun çocukken hiç bez bebeği olmamıştır. Demek ki yanlışlıkla başkasının çocukluğuna dönmüştür. İşte bu noktada Rober Hatemo devreye girer...

TRANGO: Kendini başkası sanan bir yer hostesi, geçmişini unutmak isteyen bir tabloid gazete patronu, yanlış adamı hapse attığı için esnaf tarafından tokatlanmış bir dedektif, gündüz masöz gece dansöz bir kadın ve üç adım atlama yerine dört adım atlamayı atletizme sokmayı yaşam amacı edinmiş bir kirli sakallının hayatları kesişebilir mi? Hayır. 5 bölümlük bu iskoç aksanlı ingiliz dizisi, dev çeneli oyunculara yer veriyor. **Seyirciyle sıcak bir iletişim kuran dizinin set elemanları, olur olmaz evleri ziyaret ediyor, yaşlı izleyicilerin kah sırtını kaşıyor, kah lavabolarını ovuyor.** Dizi, Çılgın Orlando Ödüllerinde en iyi dekor ve en iyi kostüm ödüllerini almış, görüntü yönetmeni ise başarısızlığı nedeniyle jüri tarafından dövülüp dereye atılmıştı...

İlber Ortaylı

gazeteciliği yarı cahil gazeteciler bitiriyor

Gazetecilikte istikamet maalesef başka bir tarafa yöneliyor. Gazetecilikten şöhret edinip o şöhreti başka bir amaçla kullanma eğilimine giriyorlar. En büyük dertleri ekranda ve sayfanın üzerinde popüler olmak.

Tanzimat'la başlayan Türk basınının ilk emekçileri memurlardı. Bunlar devrin dili olan Arapça ve Farsça'ya hakim olmakla birlikte Fransızca da konuşup anlayan kimselerdi. Aksi halde ikinci sınıf insan muamelesi görürlerdi. Dönemin Babiali kesimi kültürlü bir zümreydi. Bizim tarihimize gazete çıkaran ve büyük muharrir olan ilk sınıf budur.

Biz çocukken cumhuriyet devrinin gazetecileri başta muharrirler, Türkçeyi çok iyi bilirlerdi. Mutlaka en az bir yabancı dil konuşurlardı. Yabancı dil önemli bir avantajdı, bilmeyenler meslekte ikinci dereceye düşerlerdi. Gazetecilerin neredeyse tamamı edebiyata hakim, en azından aşinaydılar.

Sonraki yıllarda sansürle birlikte haber ve yorumda saptırmalar başladı. **Sansür önce gazetecinin cesaretini ardından da meslek ahlakını sarsar. Sansürün olduğu yerde dik duran, bildiğini gördüğünü yazan gazeteci bulmak güçtür.** Bazı durumlarda da dürüstlüğü ve direnişin ticaretini yapar hale gelinir ki bu korkunçtur.

İkinci Cihan Harbi sonrası gençlikte ve o çekirdekten çıkan gazetecilikte Türkçe düzgündü. Ancak bugün öyle bir durum maalesef söz konusu değil. **İtilafla ihtilafı karıştırıyor, ikisini de bir yerlerden duymuş ama anlamından emin değil. Tipik bir yarı cahil.** Yabancı kelime bilmez.

Sosyal medyayla, bilgisayarla yetişen bu neslin imlası da bozuk. Türkçe kelimeleri dizmeyi bilmez. Kolay bilgi edinmeye alışmıştır. En büyük "araştırması" elindeki sözüm ona "akıllı" telefonuna ya da bilgisayarına bakmaktır. Dolayısıyla bunların yazdığı haberde ve yorumda vahim ansiklopedik hata görülür.

Türk basını bugün sansürden daha kötü bir safhaya girdi: **İktidara yamanma.** Bu, gazetecilerin düşünce sistemlerini, bilgi edinme, yorumlama ve kullanım biçimlerini olumsuz yönde etkiliyor. Bilhassa yazılı basının tüm dünyada darbeler yediği bu dönemde, Türk basını ayakta kalmak istiyorsa gerçek bilgiye sarılmalıdır. **Bilgiye değil iktidara yamanmaya soyunursanız durumunuz vahimdir.** Bu çok açık.

Gazeteci dediğin kişinin -19'uncu asırda bizde bunun en tipik örneği Ahmet Mithat Efendi'dir ve bu Avrupa'da da yaygındı- bir konunun "büyük" uzmanı olması şart değildi ama o kişi her şeyi bilen, haberdar olan adam tipi idi. Bilinen anlamda büyük entelektüelin ikinci sınıfıydı. Kaldı ki İngiltere'de birinci sınıf entelektüel gazeteciler de çıkmıştır. Maalesef bugünkülerde bu yok. **Sadece Türkiye'de değil, Batılı gazetecilerde de silme cahil ve ahmağa rastlamak mümkün.** Çünkü gazetecilikte istikamet maalesef başka bir tarafa yöneliyor. Gazetecilikten şöhret edinip o şöhreti başka bir amaçla kullanma eğilimine giriyorlar. Gazeteci başlayan gazeteci olarak bitirmiyor hayatını... Tarih, coğrafya ya da iktisat bilme ve bu bilgiyle daha etkili iletişim kurabilme endişeleri yok. Ekranda ve sayfanın üzerinde popüler olma dertleri var. Mesela kızın biri Topkapı

Sarayı Müdürü'ne "Sizin orda hortlaklar varmış?" diye sorabiliyor. Ve bunu gayet rahatlıkla, sıkılmadan soruyor. Bu soruyu sıradan bir turist sorsa alay edersin, düşün ki gazeteci soruyor.

Bir de kendi aklınca cinlik yapıp ağzından laf almaya çalışan, muhatapına geri zekalı muamelesi yapanlar var. Bir keresinde bana böyle bir tip "Atatürk, İsmet Paşa'yı öldürtecekmiş, Dahiliye Nazırı Şükrü Kaya İsmet Paşa'ya korumalık teklif etmiş" diye bir laf etti. Dünyada İsmet Paşa'ya korumalık teklif edecek son kişi Şükrü Kaya'dır herhalde. Bunlar okuyucuyu, memleketin münevver sınıfını ahmak zanneden korkunç tipler. Maalesef bu tip gazeteciler yüzünden Türk basını ciddi bir tükenme tehlikesiyle karşı karşıya... Bir müddet sonra insanlar fena halde sıkılıp terk edecekler. Gazeteleri okumamaya, haberleri seyretmemeye başlayacaklar. Türkiye'de sosyal medyanın dünyanın hiçbir ileri memleketinde olmadığı kadar ilgi görmesinin de en büyük sebebi budur. **Gazete tirajları tepe taklak giderken millet neden sabahtan akşama kadar sosyal medyada yazılıp çizilenleri okuyor sanıyorsunuz?**

Türkiye'de medya, tek vasfı kayıtsız şartsız yandaşlık olanlar ile muhalif gibi görünen ancak "dedikoduculuktan" öte fikri olmayanların işgali altında adeta kendi kendini yiyor. Bu işe hakikaten merak saran, bunu bir meslek olarak sevebilecek gençliğin ise önce hayalleri ardından ise hayatları yıkılıyor.

NESCAFÉ Kafası

şekersiz

Emrah koşa koşa merdivenlerin başındaki markete gitti. Raftan 2 tane Nescafe 2si1 arada aldı. Cebine koydu. Tekrar Linda'nın yanına gitti koşarak.

Birbirlerini henüz yeni tanımışlardı. Kalabalık bir meydanda buluşup, ilk ara sokaktan içeri yönelerek gördükleri kafeye girmişlerdi. Montlarını çıkarıp, sandalyelerinin arkasına astılar, usulca oturup, göz göze baktılar. Yüzünü yeni gördüğün ama uzunca süredir tanışmak için sabırsızlandığın birinin karşısında konuşmak zor işti. Söze nasıl gireceğini bilemiyordu insan. Neyse ki bu krizi masaya yanan genç garson bitirdi. "Ne alırsınız?" Beklemedikleri anda gelen bu soru karşısında bir süre daha suskun kalmayı tercih ettiler. Emrah bozdu sessizliği. "İçecek?.." Kız cevap verdi. "Kııavıee. I mean coffee." Emrah garsona dönüp, "Hanımefendiye bir kahve, ben de bir çay alayım." Garson Emrah'ın bu basit talebi çevirmesini gereksiz bulmuş bir ifadeyle hafifçe gülümsedi ve "Hemen getiriyorum" dedi. Elindeki adisyonu koparıp, masanın kenarına ilaştırdı. Tam arkasını dönmüş gidiyordu ki masadan ince bir ses yükseldi; "No sugar please." Emrah yine görev bilinciyle "Kahve şekersiz lütfen" dedi. Garson yine başıyla onayladı. Linda Emrah'a döndü "şikersiez?!" dedi. Emrah güldü. "Şe-ker-siz" dedi, güldü. Linda "şi-kier-size" dedi, güldü.

Emrah bir süredir dil kursuna gidiyordu ve İngilizcesini geliştirmişti. Aslında kendini kandırıyordu. Ortada gelişen tek şey kursun giderek artan ücretleriydi. Baktı ki böyle olmayacak, yabancı sohbet kanallarında vakit geçirmeye başladı. Nereden bilirdi ki orada dilini bilmediği bir kıza gönlünü kaptıracağını. **Bir insan konuşmadan nasıl aşık olabilirdi? Olmuştu işte. İngiltere'den İstanbul'a ailesiyle 10 günlüğüne gelen Linda tam karşısında oturuyordu. Onunla ilgili pek bir şey bilmiyordu. Ama gözleri güzeldi, bakışları güzeldi, gülüşü güzeldi. Elleri güzeldi. Saçları güzeldi. Linda da Emrah için benzer duygular besliyor olmalıydı. Yoksa ailesini İstanbul'a gitmek için ikna etmeye bu denli uğraşmazdı. Üstelik Emrah'tan tek kelime dahi söz etmeden yapmazdı bunu.** Birbirleri hakkında çok az detay biliyorlardı. Linda Emrah'a İngilizce öğretecekti ama bildikleri ortak ikinci bir dil olmadığından bu biraz zor oluyordu. 6 ay boyunca internetten yazışarak anlaştılar. Daha doğrusu Linda yazdı, Emrah elinde sözlük saatlerce Linda'nın yazdıklarını çevirmekle uğraştı. Sonra da kısacık bir "That's nice" cevabı verdi sonuna gülücük kondurarak. Neyse ki bu iletişim sorununa ilk çözümü kamera vasıtasıyla görüşerek aştılar. Belki birbirlerini anlamak ya da dertlerini anlatmak için dilleri yoktu ama mimikleri, gözleri, el hareketleri, jestleri vardı. **Bunu sahiden de yaptılar. Gayet konuşmadan anlaştılar. Hatta bazen o kadar güldüler ki neye güldüklerini unuttular.**

Linda'nın kahveyi şekersiz içtiğini garson gibi Emrah da bilmiyordu. Zaten Linda'yı masaya sipariş almaya gelen garson kadar belki tanıyordu. Çünkü pek konuşmamışlardı. **Emrah İngilizce öğrenecekti, sonra konuşmaya başlayacaklardı ve birbirlerine anlatacak ne de çok şey olacaktı. Cumartesi öğlen saati, oturdukları kafe oldukça yoğundu. Kahve de çay da gelmedi. Emrah bekledi, Linda sıkıldı.** Sonra yerinden ok gibi fırladı Emrah, Linda'yı kaldırdı. Linda İngilizce birkaç şey söyledi ama Emrah pek anlamadı. **Cihangir'in ara sokaklarından, denize bakan merdivenli dar bir yola götürdü Linda'yı. Tarih kokan bu büyümlü merdivenli sokak Emrah'ın vakit geçirmekten en fazla hoşlandığı sokaktı. Linda da görür görmez adeta büyümlendi. Gözlerini uzunca süre manzaradan alamadı.** Emrah koşa koşa merdivenlerin başındaki markete gitti. Raftan 2 tane **Nescafe 2si1 arada** aldı. Ne güzel ismi vardı: 2si1 arada... cebine koydu. Tekrar Linda'nın yanından koşarak geçip, merdivenlerin köşesindeki parkta çekirdek ve termosta çay satan adamı buldu. Ondan iki bardak sıcak su istedi, 2 çay parasını tepsinin köşesine bıraktı. Tekrar Linda'nın yanına döndü. Manzaranın tadını çıkaran Linda Emrah'a gülümsedi. Emrah cebinden **2si1 arada** paketlerini çıkardı, sırayla yırttı, bardaklara döktü, karıştırdı. Sol elindekini Linda'ya uzattı. "Şekersiz!" diye bağırdı Emrah. Linda güldü, tekrar manzaraya kaydırıp gözlerini. Emrah güldü, Linda'dan alamadı gözlerini. **Kahvesinden ilk yudumu alırken tüm dikkati hala Linda'da, aklı İngilizce "Ölene kadar seninle yaşamak istiyorum" cümlesini nasıl kuracağındaydı. "Şekersiz" dedi bir kez daha. Bu iki kelime, ikisine de yetmişti. Linda kahveden bir yudum aldı ve gayet anlaşılır bir Türkçeyle "şekersiz" dedi...**

kibrin gizli seremonisi

*Toplumsal kötülüğün kaynağı "Bu benim!" diyen kişi değil,
"Sen benim eşitim değilsin," demeyi ilk akıl eden kişidir.*

Hobbes

Üniversitedeyken yakınlaşan, zaman içinde başka yönlerle savrulan iki arkadaş yıllar sonra birlikte yemeğe çıkmaya karar verirler. Birbirlerini uzaktan uzağa takip etmiş, hatır gönül sorarak ilişkiyi ılık tutmayı başarmışlardır. Aslı yemek randevusuna beş dakika kadar gecikir, restorana vardığında Özgür'ü kapıda ayakta beklerken bulur. Aslı doğal olarak "Niçin içeri girmedin," diye sorar. Özgür omuzlarını silker, "Ben utangaç bir adamım. Kalabalık yerlerde bir başıma oturamam."

Bu cümlelerin akabinde Aslı ile Özgür arasındaki ilişkinin nasıl ilerleyeceği, kimin kimi domine edeceği, sofradaki sohbetin nasıl da dengesiz dağılacığı hemen hemen belli olmuştur. Çünkü Özgür birçoğumuzun kolayca yapabildiğini yapamayan biri olarak fazladan bir kırılmalıya bürünür. Utangaçlığın bildik aritmetiğinin tersine utangaç olduğunu kolayca söyleyebilen bir utangaçtır. Sakınmasızca döküp saçtığı öznelliğiyle Aslı'yla arasındaki ilişkiyi ânında kaplar. Aslı zaten diğer sıradan insanlardan biridir. Hatta utanması, sıkılması yoktur onun. Herkesler gibi içeri girer, masada bir başına oturur, arkadaş gelmesine bile yemeğini yalnız yiyebilir.

Bu alelade kişiliği yüzünden o akşam Özgür karşısında hiç hazırlıklı olmadığı bir rolü üstlenmek zorunda kalır Aslı. Şarabı seçer ve şarabın sorumluluğunu alır. Balığın ızgara mı yoksa tava mı pişeceğine yine Aslı karar verir. Çünkü Özgür, felsefeden ve tarihten anladığı kadar ne yazık ki şaraptan anlamıyor, hangi sezonda hangi balığın yeneceğini bir türlü öğrenemiyordur. Bunları ballandıra ballandıra "konuşur". Söyleyen, davranan bir kendilik yerine sürekli ikâme bir benlik üretmekle meşgul, her fırsatta konuşur. Böylesi dünyevi meselelerde maalesef geri kalmıştır kendileri. Kendisine biçtiği ve içinde çok rahat ettiği eşitsizlik hissini sürdürebilmek için o yenik, o gücenik, ve o biricik eşitsizliği yapıtlaştırması gerekir. Son tahlilde Aslı'nın yapmayı sevdiği birçok şeyi yapamıyordur Özgür. Konu satranca gelince beceriksizlik üstüne kurduğu retoriği bir üst aşamaya taşıyarak "Sahi şu satrançtan ne zevk alıyorsun hiç anlamıyorum" diye devam eder, "o at niçin L olarak hareket ediyor mesela? Mantiği ne bunun?"

Aslı tümüyle çaresizdir. Birçok kültürde benimsenen binlerce yıllık bir oyunu hararetle savunurken yakalar kendini. Becerebildiği, yetkin olduğu, haz aldığı her şeyin -ebilemeyen arkadaşı tarafından değersizleştirildiğinin henüz farkında değildir. Tümüyle Özgür'ün tahakkümü altındadır. Özgür yemek sırasında hiçbir karar almak zorunda kalmamış, seçimin kaygısını tümüyle Aslı'ya yıkarak onay, sorgu ve takdir yetkilerini kendinde toplayıvermiştir. Kendini kimseyle ve her şeyle eşit görmediği için Aslı'yla da belli ki ömür boyu eşitsiz kalacaktır.

Aslı o gece genzinde acı bir tatla eve döndüğünde, taammüden hor görüldüğünün, göz göre göre küçümsendiğinin bilincinde değildir henüz. Özgür'ün becerememek üzerinden mistifiye ettiği tavır öyle ustalıklıdır ki, Aslı sahip olduğu bütün yeteneklerden ve yapabildiği her şeyden övünmekle suçluluk

duymak arasında içten içe çatışma yaşıyordur şimdi. Birkaç saat önce restoranda otururken yüzünü yalayan duygunun adını bir türlü koyamıyordur da. Oysa, bu topraklarda binlerce çeşitlemesine rastlayacağımız Özgür'deki höyüntü huyun adı tuhaftır ki harfi harfine kibirdir. Kendinden yeni bir doğa, yeni bir ağaç, yeni bir dil, yeni bir şefkat, yeni bir içerleme, yeni bir hayret, yeni bir son yaratamayanların yapış yapış kibri...

Kibrin bu en sinsi hali, kelimelere takla attıran ulu orta tevazu gösterisiyle perdelenmiştir. Elbette bu topraklarda gelenekçi İngiliz kibri beklemek safdillik olurdu. Biz daha çok çarpık bir aydınlanma anlayışıyla eşit görmediği bireylerden türdeş bir toplum yaratmaya çalışanların kibriyle; kıskanç, doğanın hazlarına haset eden insanbiçimli bir tanrının günah-sevap açmazını dayatanların kibrine alışkınız. Anadolu'da endemik olarak yetişen az önce sözünü ettiğim sinsi kibir ise becerinin, zanaatkârlığın, direncin, öz saygının azımsandığı, yapamayış halinin yüceltildiği bir nevroz tipidir ve bütün kurgusu -ebilememek takısına rabitalıdır. -ebilememek bir kaçış pratiği olarak hayli kullanışlı bir tavır.

Jack Rancière'in geçtiğimiz yıl Türkçede yayımlanan kitabı Cahil Hoca¹, Fransız Devrim ruhunu bambaşka boyuta taşıyan, sürgünde bir hoca olan Jacotot'un öğretisi üzerine yazılmış, zihinsel özgürleşme üzerine beş dersten oluşuyor. Jacotot, koşulların zorladığı amprizmlerle bugünkü pedagojinin bile **ilerisinde** mütevazı bir devrim yaratmıştır. Jacotot'ya göre hoca cahildir, bomboştur. Esin verir, yönlendirir, ama bilmez. Bilmekle yükümlü değildir. Öğrenmenin metodunu geliştirerek sahneyi öğrenciye bırakır. Onun okulunda aristokrat ailelerin çocukları, halk çocukları, köylüler, işçiler eşit zekâya sahiptirler ve eşitlik fikri önce zihinlerin eşitliğini kabul etmekle başlar.

Kitabın demokrasisine güvenir Jacoto. Tek kelime Flamanca bilmediği halde hiçbir şey yapmayarak Belçika'daki öğrencilerine Fransızca öğretmeyi başarır. Kullandığı tek araç Telemak'ın Fransızca-Flamanca baskısıdır. Kıyasın bir ölçü birimi değil, başvuru kaynağı olduğu özgür bir gözlem alanı teklif eden Jacoto, öğrenciyi kendi kudretine teslim eder. Hocanın cahilliği, eşit zihinlerin otodidakt öğrenme gücünü kabul etme bilgeliğiyle işlerlik kazanır.

Cahil Hoca'nın ekseninde zeka bir mal ya da mülkiyet, ya da doğa değildir. Zeka, bireyin, kendi dilkeyfiliğiyle tasavvur ettiği dünyanın kavrayışı, çıplak teninde dokuduğu hakiki zihniyettir. İnsanlar bu şekilde birbirlerinden bölünür, bu bölüklük sayesinde birbirlerine yaklaşırlar. Jacoto'ya göre kudret alanlarını hiçe sayarak kendi zayıf yönlerini fazlasıyla umursayan bireyler, yapamadıklarının zaten değersiz olduğunu söyleyerek, kendileriyle ilgili şüphelerini başkalarını küçümseyerek gizlemeye kalkışır. Cahil Hoca'dan küçük bir alıntıyla devam edelim: "Bunun bildiğimiz bir anlamı yok, çünkü ben anlamıyorum; hem de benim gibi biri! (...) Buna ikna olmak mı istiyorsunuz? Biraz bekleyin, bırakın söylesinler; sonuna kadar dinleyin. (...) Nasıl bir basiretle sivriliyor! Alçakgönüllülük kaşla

¹ Jacques Rancière, *Cahil Hoca, Zihinsel Özgürleşme Üstüne Beş Ders/Çevr. Savaş Kılıç, Metis, 2014*

Çizim: Hülya Özdemir

göz arasında kibre dönüşüyor.”

Jocota'dan esen nefesle Özgür'le geçirdiği yemekten sonra kafası karışan Aslı'ya ve Aslı'nın sevdiği herkese sesleniyorum. Sevgili dostlar. Bilgiyi özgürleşme aracı olarak gören siz rüyalılar. Bilgiyi tahakküm aracı olarak kullanan her tür iktidarın dayatmalarına karşı iradesini kuvvetlendirmekle uğraşan ince huylu kadınlar, erkekler... Siz Delphi Kahinlerine kulak verenler! Kendini ulemeden sayan her hocanın içinde Sokrat aramayanlar. Kendine değer verenler, kendi başına eğlenebilenler, kimseyi kendisinden daha zeki ya da aptal görmeyenler. İlişkiyi sürdürebilmek için zavallılıktan ya da

üstünlükten beslenmeyenler. Öğrenmek için dirençle tekrar edenler, yılmayanlar, anlaşılmayan bir sözcüğü başka sözcüğe çevirenler... Oturduğunuz her sofraya sizin şöleniniz olsun. Kibrin gizli seremonisi başladığında sadece müziği açın. Göreceksiniz, mecburen dans etmek zorunda kalacaklar.

Hamis: Rancière'in Cahil Hoca kitabına değinmiş olsam da sırf değinmiş olduğum için kitabın hakkını yeterince verebildiğimi düşünmüyorum. İyi bir inceleme okumak isterseniz Demet Ş. Dinler'in "Jacques Rancière'in Cahil Hoca'sıyla Bir Diyalog" okuyunuz. Ayrıntı Dergi, 21 Ocak 2015

Akgün Akova

tek bir tüy

bazı geceler uyandığında
Öksüz kalmış bir baykuş ya da karanlıktan kopmuş bir ses yüzünden
ipi  z lm şse bir korkunun, içindeki  ağlayan donmuş d k lememişse
sahte plakalı bir arabayla gelip ortasından kesip g t rm şlerse en mutlu r yanı
bir  ıtırtı şangırtıya dönmüşse ya da
göz kapakların açılmadan, sevdiğine sokulursun biraz daha, tenine gider elin
avu larsın memelerinden birini, beyaz bir buluta döner d şek

işte o anda, sevginin dokunmakla başladığına inanırsın bir kez daha
uçmaya yeteceğine kanattaki tek t y n bile
ve emin olursun en büyük devrimin aşk olduğuna

REVOLUTION

Dilan Bozyel

her gün bu şarkımı söyle*

Eskiden Dünya k  c kt , sonra büyüdü gözümüzde. Belki yalnızca karşılıksız
aşklara  z l rd k, sonra sadece savaşlara  z lmeye başladık. Uyku arası bir
bardak su içerken, şimdi akşam haberlerinden sonra bir bardak su içmeye
başladık. Avucumuza sonradan yeriz diye sakladık a eriyen şekerlerin yerini,
 denmesi gereken faturalar tutarında kağıt paralar aldı. Boyunlarımız uçurtmaları
izlemek için yukarıya doğru uzanırken, bugün çatlak kaldırım taşlarını izlemek
için eğildikçe eğildi. Bu böyle gider mi? Mutlu aşklar geri döner mi? Silahların
yerini, gerçekten çiçekler alır mı?

**Peki asfaltın ortasında kalan kaplumbağalar sırtlarındaki evlerinin
yolunu bulur mu?**

Atın ensenizden tüm bu dertleri, öyle basit ve hafif kumaş parçaları alın ki
yanınıza; her dönüş seferinizde cepleriniz meyve çekirdekleriyle dolsun da
sığdıramayın bavullarınıza anılarınızı. Kırlangıç yuvalı mola yerlerinde durun.
 aya iki şeker atmayı unutmayın.  kse oturun kuruttuğu ağaçlara sığının,
gözünüzün suları canlasın toprakları.

Anadolu'ya gidin. Ege'ye varın. Akdeniz'e koşun. Doğu'ya dolun. Karadeniz'e
yağın. Yollar-sizin-olsun. Yollar-bizim-olsun.

Bırakın yıldışlı mutfakları, gecelere sığının. A ın evinizin kapısını mum ışığıyla.
Sabaha doğru nefes alın, yabani ot kokulu esintilerde dans edin.

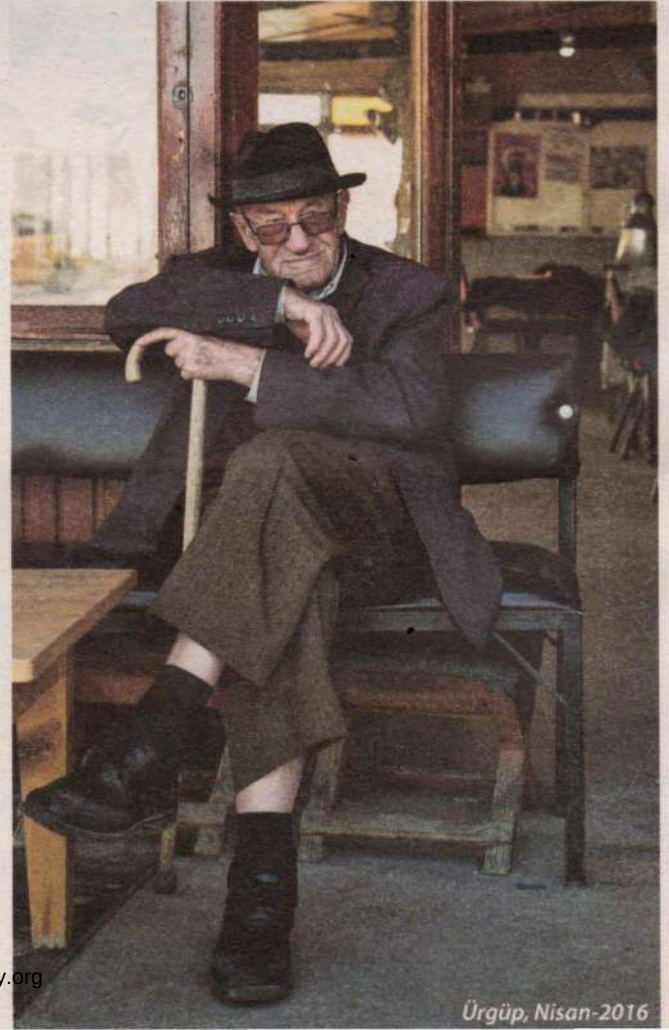
**Size, en yakın eski bir k raathanesine gidin bugün. Sobasında
yakın günlük dertlerinizi.** Bir orta kahve diye seslenin radyo dinleyen abiye.

Oturun ahşap bir sandalyeye, selam verin en yaşlı amcalara. Dinleyin yüzlerindeki
kırışıklıkları. Kahveniz biterken, çıkarın fotoğraf makinenizi  antanızdan.
Amcaların, size nasıl g l msediklerine bakın.

Ben  yle yaptım.

Yolunuz açık, fotoğraflarınız mutlu, mayıslarınız umutlu olsun!

*şenay - Sev Kardeşim (1971)

Yaşar Kemal

sait faik'le görüşme

Sait bir dertli, kötülüklerden, aşağılıklardan, dünyadaki cümle bayağılıklardan, kirden iğrenen bir ademoğludur. O daima iyiliği söylemiştir.

Akşamüstleri Tünel'den Taksim'e doğru sol kaldırımdan yürürseniz, gözünüze dalgın, siyah gözlüklü, yüzü kederli, ama müthiş kederli -yüzündeki keder besbellidir, elle tutulacak gibi, yüzde donup kalmıştır-, pantolonu ütüsüz, ağarmış saçları kabarmış bir adam çarpar. Bu adamın, bu Beyoğlu kalabalığı içinde bir hali vardır ki (daha doğrusu her hali) size bu koskocaman şehirde yalnız, yapayalnız olduğunu söyler. Bu neden böyledir? Orasını kimse de bilmez... Bazı adam vardır, insan yüzünde sırf hınç, kin okur. Bazısında gurur, bazısında neşe, bazısında bayağılık, aşağılık... Bu adamın üstünden başından da yalnızlık akar.

Bir de bu adama, Kadıköy iskelesinin kanepelerinden birine oturmuş, heybeli köylüleri, çıplak ayaklı serseri çocukları, hanımefendileri seyrederken rastlarsınız.

Bu adam hikayeci Sait Faik'tir.

Bir gün, aklımda kaldığına göre bir pırıl pırıl, cam gibi parlayan sonbahar sabahıydı, ona Kadıköy iskelesinin kanepelerinde rastladım.

"Ne var ne yok Sait?" dedim.
"Hikaye yazıyor musun?"
"Yok," dedi, "yaşıyorum."

Hüzünlü, ılık, insan sevgisi dolu hikayelerini Sait yazmaz, yaşar. Sait bir dertli, kötülüklerden, aşağılıklardan, dünyadaki cümle bayağılıklardan, kirden iğrenen bir ademoğludur. O daima iyiliği söylemiştir.

Dünyaca ün almış Mark Twain derneğinin fahri üyeliğini aldığı duyunca, bu iş için Sait'in ne diyeceğini öğrenmek için aradım. O gün öğleden sonra İstiklal Caddesi'ndeki kaldırımdan gittim geldim. Sonra Kadıköy iskelesine uğradım, orada da yoktu. Sait anacağı ile birlikte Burgaz adasında oturur, bindim vapura ikinci gün oraya gittim. Anası Sait'in aynı gün İstanbul'a indiğini söyledi. İstanbul'da, tarih ettiğim kaldırımda, ona rastladım. Gene dalgın, sinirliydi. Yüzünden düşen bin parça olur derler ya, öyleydi.

"Bu iş için ne dersin?" diyecektim, korktum.

"Merhaba," dedim.

"Merhaba, eyvallah," dedi.

"Ne var, ne yok?" dedim.

"İyilik," dedi.

"Mark Twain..." dedim.

"Aldırma," dedi.

"Bak," dedim, "Sait biliyorsun ki ben röportaj yaparım."

"Sonra?" dedi.

"Söyle," dedim.

Sait beni kırmadı. Teşekkür ederim.

Ben sual sormadan o başladı:

"Bana, Mark Twain Cemiyeti fahri üyeliği verildi, dünya edebiyatına hizmetten ötürü. Birçokları gibi ben de şaşırdım. Dünya edebiyatına hizmet filan etmediğimi söylemeğe ne hacet. Bu, üyelik verilebilmesi için uydurulmuş nazik bir sebeptir sanırım."

Ben aldım, dedim ki:

"Senden önce, bu cemiyetin ilk üyesi Atatürk'müş..."

"Biliyorum. Beni sevindiren de işte bu. Atatürk'ten sonra, benim üye olmam, benim için ne büyük bir şereftir. **Bir milletin yetiştirdiği**

en büyük çocuğu ile, o milletin kendi halinde bir küçük hikayecisinin Amerika'da bir cemiyette buluşmaları küçük hikayeci için ne bulunmaz şerefli bir fırsattır.

Demokraside zaten böyle olur. Eğer bu üyelikten memnunsam, bu yüzdendir."

"Politika..." dedim.

Sözümü ağızımda kodu:

"Karışmam."

"Peki, seni bu cemiyete ne sebepten, hangi eserin için üye seçtiler?"

"En büyük devlet adamlarının, başkanların ve başbakanların fahri veya

asli üye oldukları bir cemiyete beni de seçmenin aslı nedir diye düşündüm, şunu buldum: Demek ki şimdiden sonra dünya çapında bir hikayeciyi anmak için kurulmuş bir cemiyete dünyanın dört bucağından kendi halinde hikayeciler de seçilecek.

"Türk hikayecilerini temsil ettiğim anlamına alınmasın sakın. Her hikaye yazan ve yayan Türk hikayecisi kendi şahsında dilin hikayeciliğini yaptığına göre, şahsıma Mark Twain Cemiyeti'nin gösterdiği ilgi ve sevgi daha çok Türk hikâyeciliğinedir gibi geliyor bana. Ben de bu ilgi ve sevgiyi bütün değerli hikayeci arkadaşlarımda paylaşıyorum. Kabul ederlerse. "Kendini bütün dünyaya tanıtmış, sevdirmiş, bir halk çocuğu olan hikayeci Mark Twain'i ananların içine Türk dilinin bir hikaye yazarını almayı düşünenlere de teşekkür ederim."

"Mark Twain için ne dersin?"

"Sen de amma sual sorarsın ha. Ne derim! Mark Twain alay edermiş, güldürürmüş, kepaze edermiş cemiyetteki sahte vakarları, petrol krallarını, pamuk prenslerini, demir beylerini, çelik efendilerini sağlığında. Ölümünden sonra da bir Türk hikayecisi ile şakalaşmasın mı? Eyvallah Mark Twain!"

Sonra güldü Sait:

"Daha soracağın?" dedi.

"Eyvallah," dedim.

Ayrıldık. O, bir sinemanın önünde kaldı.

17.5.1953

Cem Davran

bütün oğullarım

Israrla çocuklar ve çocukluk üzerine kalem oynatmamın tek sebebi, büyüyünce kirlenen ellerin dünyayı bir trajediye mahkum etmeleri.

Hikâye tadında büyüyoruz, hem de hepimiz. Büyüyoruz ve unutuyoruz bizi. Bir film izleyince, bir şarkı dinleyince, bir kitap okuyunca hatırlıyoruz en güzel yanımızı ve hayat bu ya; epeyce geç kalmış oluyoruz. Arthur Miller'ın efsane oyunu All My Sons; İkinci Dünya Savaşı'nda Hava Kuvvetleri'ne bozuk parçalar satarak gencecik pilotların ölümüne sebep olan bir işadamını anlatır. Daha doğrusu kendi oğulları dahil yüzlerce delikanlının hayatını, vicdansız ticaretine kurban eden karakter üzerinden toplumu eleştirir. Bir tiyatro oyunudur ama bugünden daha da gerçektir, can yakıcıdır. Türkçe Bütün Oğullarım veya Hepsi Oğlumdu çevirisiyle karşımıza çıkmıştır ve iki yorum da doğrudur.

Keremettin Öğretmen, muhteşem Köy Enstitüleri projesinin yetiştirdiği son isimlerdendi. Emeklilik döneminde oğullarım Can ve Ali'ye hem eğitim desteği vermek hem de yaşamla tanıştıkları yıllara eşlik etmek için bazı akşamlar bizde olurdu. Aydınlık bir Cumhuriyet öğretmenin çocuklarının ilk cümlelerini biçimlendirmesi özlediğimiz bir şeydi. Sıradan bir emekçi ailenin çocuğu olarak büyümüşüm ve öğretmenlerimin katkısını unutmam mümkün değildi. Keremettin Öğretmen geldiğimiz yolu, yolculuğu biliyor, hangi öğretilerle hayatı adımladığımızı fark ediyordu. Büyük oğlum bir gün arkadaşlarında görüp özendiği elektrikli scooteru bahsediyor ve çok istediğini öğretmenine söylüyor. "Daha önce konuştuk, babama söyledim alamam oğlum dedi," diyor. Keremettin Öğretmen; oğlum hissettiklerini babana yaz diyor. İşte bundan tam on üç yıl önce büyük oğlumun bana yazdığı mektubu sakladığım yerden çıkardım. Sadece küçücük bir bölümünü, şimdilerde en iyi iki arkadaşımın birinin affına sığınarak paylaşıyorum.

"Babacığım sakın üzülme, ben sadece bir hayalimi anlattım sana. Kardeşim de ben de söylediğin gibi iyi, tok gözlü insanlar olacağız söz."

Çocuk yetiştirmek çok bilinenli bir denklem. Bilgilerin en başında sevgi geliyor. Sadece kendi çocuklarını değil, bütün çocukları düşünerek damıtılabileceğin en masum yaşam kaynağı. Baba olmak, anne olmak ilâhi sonuçlar ama sonra? **Başkalarının oğullarının ölmesine sebep olan tiyatro karakteri gibi, nasıl bir miras bırakacaksın çocuklarına?** İşte bireyler tek tek bu mirası önemsemediğinde o toplum aile oluyor. Yoksa ortalık muhabbetlerde aforizmik baloncuklar olarak sallanıp duruyor boşlukta. Çoğu zaman siyasi nutukları duyduktan sonra şöyle söylemek gelir içimden; haydi herkes evine gitsin

ve çocuklarından özür dilesin.

Ben de bir mektup yazdım oğluma. Keremettin Hoca'yla karşılaştık, mektubu görmüş ve izniniz olursa bu mektubu isim vermeden diğer öğrencilerime okumak isterim dedi. Kismen ve zerre dokunmadan paylaşıyorum. Tarih 21 Temmuz 2003.

"Sevgili oğlum Hür Can; yazdığın mektubu okudum ve düşündüm. Söylediklerin için teşekkür ederim. Duygulu ve samimi cümlelerin hoşuma gitti ve sana düşündüklerimi söylemek gereği hissettim. Bak oğlum, benim babam sürekli bana bir şeyler anlattı, ben dinledim. Yıllarca babamın söyledikleri ile yaşamak istediklerim arasında sıkışıp kaldım. Sonra gerçekten istediğimin ne olduğuna

karar verip çalıştım ve başardım. İşte o zaman babamın anlattıkları bana faydalı oldu ve bunun için babama hep teşekkür ettim. Yani önemli olan senin ne istediğindir. Benim sana anlattıklarım ise canın istediği zaman yardım alacağın el kitabın olsun. Sana bırakacağım en önemli emanet başarılı ve saygın bir soyadıdır. Bunun dışında her şeyi kendin çalışıp kazanmak ve başarmak zorundasın." Bundan sonra epeyce okumak, sevgi dolu olmak, tok gözlü ve dürüst olmak cümleleri kuruyor ve finale geliyorum.

"Arkadaşlarında görüp özenmen çok normal ama bundan sonra da arkadaşlarında her gördüğüne özenirsen bu normal değil. Bırak biraz da arkadaşların sana özensin. Senin okuduğun kitaplara, bildiğin şeylere, davranışlarına ve aklına. **İnan bana oğlum yaşamak, doya doya yaşamak kadar değerli bir şey yoktur ve bu kesinlikle iyi insanların hakkıdır."**

Ve mektup bitiyor.

"Senin gibi iyi bir çocuğun böyle bir hediyeyi hak ettiğini düşünüyorum. Verdiğin sözleri tutacağını biliyorum. Lütfen

dikkatli kullan. İkinizi de çok seviyorum."

Bireyin yalnızlığı üzerine çok şey duydum, okudum. Bu yalnızlığın tek ışığı paylaşmak, sevgiyle, cesaretle paylaşmak bunu fark ettim. Israrla çocuklar ve çocukluk üzerine kalem oynatmamın tek sebebi, büyüyünce kirlenen ellerin dünyayı bir trajediye mahkum etmeleri. Kimi zaman başkalarının çocuklarını yok sayarak, kimi zaman kendi çocuklarından bir canavar yaratarak. Azıcık özelimi paylaştım farkındayım lâkin bir yerlerde, gencecik insanlar yaşam kadar kıymetli bir hediye mahrum bırakılıyorsa, kimsenin özeli olmamalı, kimse rahat uyuyamamalı. Hepsi oğlumdu, hepsi kızımdı, hepsi benim çocuğumdu diyebilen insanlar çoğaldıkça dağılacak bu sisli hava. Aksi halde yolumuzu kaybedeceğiz bu meçhul sonsuzlukta. Sevgiyle, saygıyla, aydınlıkla...

Feyyaz Yiğit

teşekkür ettim ve yanından ayrıldım

Gerçekten cevap bekliyordum. Bu birkaç dakikadır yaşadıklarımız açıklanmayı hak ediyordu. Hiçbir kedi, geride bıraktığı bu yoğun kargaşayla beni terk edemez. Buna izin vermeyeceğimi biliyordu.

(Sevim, 2 yaşında. Yeşil enerjinin yeterince önemsenmemesinden oldukça rahatsız ve hükümetin çevreci politikalarına ağırlık vermesi gerektiğini düşünüyor. Fakat bunu dile getiremiyor.)

Yol kenarında bir kedi gördüm. Yanına gittim ve eğildim. Benden korkmadı, kendisine teşekkür ederim. Gözlerinin içine, o simsiyah şeye bakmak istiyordum. Yüzünü kaçırmaması için dua ederek, iyice yaklaştım. Hayatın karanlık yansımasında eğilmiş, bükülmüş halimi görmek istiyordum. Onun müsaade ettiği ölçüde oraya bakmak ve oraya ait olduğumu hissetmek istiyordum. Ondan kısacık bir an bekliyordum aslında. Sadece aydınlığın görünür olduğu o siyahlıkta, beni benle yüzleştirecek minicik 1 saniye... Gözlerimle gözlerimi göremiyorum ancak bir oyalama, bir geçiştirme ve bulanıklık... Sonra yüzü biraz büzüşür gibi oldu, bi hafif titredi, elleriyle çimenleri mıncırdı. Meğer tüm bu süre zarfında sıçıyormuş. Ona hiç kızmadım. Ben sıçtığı için çok az kişiye kızmışım. İşini güzelce bitirdikten sonra kenara çekildi ve birlikte çıkardığı şeyi izledik. **Orada, gözlerinin aksine beni hiç yansıtmayan bir karanlık duruyordu. Beni reddeden yoğun bir neticeydi bu.** Sanki bir baskı hatasıydı. Kendisine döndüm ve: "Bakışlarımız böylesine saydam, böylesine sonsuz bir kabule sahipken, içimizden dökülenler neden bu denli soğuk ve dışlayıcı?" diye sordum. Gerçekten cevap bekliyordum. Bu birkaç dakikadır yaşadıklarımız açıklanmayı hak ediyordu. Hiçbir kedi, geride bıraktığı bu yoğun kargaşayla beni terk edemez. Buna izin vermeyeceğimi biliyordu.

Sonra böyle boynunu bi eğdi, bi garip oldu. İnleyerek başını yerlere sürttü ve kasmaya başladı. İyice içini boşaltıp rahatlayana kadar başında bekledim. Bir mana arıyordum. İşler biraz çirkinleşti diye öylece bırakıp gidemezdim. Bir müddet ben de uzaklara daldım. Fakat oradaki varlığım artık beni de rahatsız etmeye başlamıştı. Allah aşkına, ne yapıyordum ben? İkimiz de

sakinleşince konumuza döndük.

Kusmuğunda müthiş bir ısıltı gördüm. Bu kez, sanki dahil olabileceğim, benim diyebileceğim bir dünya görüyordum. Yeşil, solgun bir mavi, mide bulandırıcı fakat yakınlık vaat eden bir kaos...

Tekrar kendisine döndüm ve: **"Faydalar ve zaman böylesine belirsiz ve uzakken, neden her şey eğer ona hayat dersek böylesine görkemli ve çözülemez bir şekilde karşımıza dikiliyor?"** diye sordum.

Yüzünü bana döndü, baktı, baktı, baktı... Ve derin bir nefesin ardından boğazını temizleyerek: "Çok yanlış düşünüyorsun" dedi. Açıkçası biraz gücendim fakat devam etmesini istedim. Anlamalıydım. Sonuçta o bir kedi, bense insanım. Bu ne cüret? Kendisinden biraz açmasını istedim. Neden yanlış düşündüğümü sordum. Yanlışlık neredeydi?

Kibirle gülümsedi. Bana yoksun hissettirecek her şeyi değerlendiriyordu. Fakat inatçıydım. Çirkin kahkahasının sonunda yüzünde beliren ciddiyetle "Saçımı çek ve bana orospu de!" diye bağırdı. Aman Allah'ım bu ne fena bir kedi? Bu ne saygısızlık? Bu denli ölçüsüzlük ancak ortalığa sıçıp kusan bu hayvanlara yakışırdı zaten. **Toplumun huzurunu hiçe sayan tavırlarında mana arayan aklıma yazıklar olsun. Özensiz yaşamlarıyla her gün sinirlerimizi bozan bu canlılardan alacak dersimiz yok.** Bu güzel gezegeni bizimle paylaşmayı reddeden ve evreni içine kapandıkları sorumsuz hayatlarından ibaret sanan saygısızlar... Hırpalanmış insanlık onurumu sırtlandım ve ekşimiş yüzümle yerimden doğruldum. Yine de insanlık bende kalsın dedim, teşekkür ettim ve yanından ayrıldım.

o sos bu sos mu?

Adını, markasını bilmediğimiz bir sos arıyoruz çaresizce. O sırada yanımdan geçmekte olan market görevlisine doğru yöneldim hemen. "Pardon, biz akşam misafirlikte bir sos tattık ama onu arıyoruz. O sos bu sos mu?"

Her şey Emrah'lara maç izlemeye gittiğimiz gün başladı. Kalabalık bir arkadaş grubu olarak beraber maç izlemekten çok keyif alıyoruz. Hem atıştırmalık kolay bir şeyler yiyerek güzel vakit geçiriyoruz hem de maçı beraber izlemiş oluyoruz. Son zamanlarda, okulu kırmadığımız zamanlar dışında, en keyif aldığımız aktivite bu. Hem insan arkadaşlarıyla beraberken her şeyden daha fazla lezzet alıyor. Bizim Özge, lezzet avcısı. Aslında çiti piti da bir kız ama damağı tatlara o kadar hassas ki, bir yerde tattığı yemeği asla unutmuyor ve onun tadını asla başka bir şeyle karıştırmıyor.

Bora, Erkan, Mutlu, ben maç izlerken, Özge'nin başı çektiği kızlar grubu da mutfakta atıştırmalık bir şeyler hazırlıyorlardı. Biz tabii, maçın heyecanı ile önümüze ne gelirse sosa bandırıp yiyoruz. Bizde sosa bandırmak esastır. Maç izlerken önümüze kocaman kasede cips, sigara böreği, patates kızartması, kroket ne gelirse sosa bandırır yeriz. **Sanırım evde maç izlemenin raconu bu. Öyle değil mi? Hanginizin maç izlemek için leğenden bozma cips kasesi yok? Hanginiz en az kafanız büyüklüğünde bir mısır kasesine sahip değilsiniz? Şimdi birbirimize samimi olalım lütfen...**

Neyse, Özge'ler atıştırmalıkları getiriyor, biz maçın heyecanı ile bir yandan pozisyonları değerlendiriyor, bir yandan atıştırıyor ve acayip eğleniyoruz. Güzel bir akşam geçirdik. Maç bitti. Ortalığı topladık, bir de oyun konsolunda izlediğimiz maçın tekrarını yaptık. Değme keyfimize... Artık evlere dağılma vakti geldi. Özge, daha apartmandan çıkmadan, **"O atıştırmalıkların yanında bir sos vardı. O sos neydi yahu, tadı çok güzeldi"** dedi. Ben başıma geleceği anlamıştım aslında. Çünkü 2 ay önce gittiğimiz kahvaltıcıda sofraya gelen balı tam 17 markette aramıştım. Sonunda lokantaya gidip hangi marka bal servis

ettiklerini sormak zorunda kalmıştım. Adamların kendi kovani varmış. Rica ettik de bir kavanoz verdiler sağ olsunlar. Dahası, 20 gün önce hamburgercide yediğimiz patates kızartması için ne gurme marketler, ne manavlar, ne patates tarlaları gezdim. Dedim ya, **Özge tam bir gurme. Ama kendi lezzet peşinde koşmaktansa, beni o lezzetlerin peşinde koşturuyor.** Ayağına gelsin istiyor. Madem gursesin, kendine gurme ol, beni azad et. Yok, o beğeniyor, ben koşturuyorum lezzet peşinde.

"Marketten sos reyonlarına bakarız" dedim. İlk markete girdik. Adamlarda sos yok. İkinciye doğru yollandık, hangi sos olduğunu bilmiyoruz. Açıp tadacak halimiz yok. Böyle durumlarda yardım almak en iyisi. O sırada yanımdan geçmekte olan market görevlisine doğru yöneldim hemen. "Pardon, biz akşam misafirlikte bir sos tattık ama onu arıyoruz. O sos bu sos mu?" Özge soruyu duyunca kahkahayı patlattı tabii. Görevli de anlamamış bakışlarla haklı olarak bizi süzüyor. Adam gelmediği yemekte önümüze konan sosu ne bilsin? Ama bildi! Hafifçe gülümsedi, **"Sanırım aradığınız o sos, bu sos"** dedi ve bizi Rio Santo soslarının önüne getirdi. Altında kocaman bir slogan: **"O sos, bu sos!"** Yani bir marka sloganını bu kadar doğru seçebilirdi. Hemen aldık tabii.

Ertesi gün akşam yemeğinde **"İşte o sos, bu sos"** şakasını birbirimize en az 10 defa yaparak Rio Santo'yu koca bir kase cipsle beraber yedik. Özge sevinçli ama ben daha sevinçliyim. Nasıl olmayayım, o sosun peşinde kim bilir nerelere gitmek zorunda kalacaktım. Daha ikinci marketten bulduk da uzun yolculuklardan kurtuldum. Yoksa yolculuk bu sefer Meksika'ya kadar uzanabilirdi. O gün dilimize pelesenk oldu, **"O sos, bu sos mu?"** Her durumda bunu kullanıyorduk. Hâlâ da kullanıyoruz, hâlâ da ağız dolusu gülüyoruz. **Evet, o sos bu sos. Sosunuz da eğlenmeniz ve keyfiniz gibi bol olsun. Afiyet olsun. Siz siz olun, bilmediğiniz bir sosu arıyorsanız "O sos, bu sos mu?" diye sorun. Çünkü aradığınız o sos, inanın bu sos...**

Rio Santo
Dip Sos

BAZEN...

Berkın Atayman

BAZEN SENİ BOĞAN HAYATTAN TAMAMEN KURTULMAK İSTERSİN AMA AKLINA SONSUZ GÖKYÜZÜ VE EŞSİZ GÜN BATIMI GELİR, HER ŞEYE RAĞMEN HAYATIN GÜZEL OLDUĞUNU FARK EDERSİN...

BAZEN EVRENDE KÜÇÜK BİR NOKTA, SADECE KENDİ ÇEVRESİNE IŞIK SAÇAN BİR YILDIZ OLMAK İSTERSİN...

BAZEN SESSİZLİK BOĞAR SENİ. EN SESSİZ ANDA NEDENSİZCE ÇIĞLIK ATARAK SESSİZLİĞİ BOZMAK İSTERSİN...

BAZEN O KADAR BUNALIRSIN Kİ YALNIZLIKTAN, BİR KEDİNİN SICAKLIĞI BİLE YETER SENİN İÇİN...

BAZEN YAŞAMIN GEÇİCİLİĞİNE KARŞI KÖKLERİ DERİNE SALAN ULU BİR ÇINAR OLMAK İSTERSİN. ETRAFINDA NEŞEYLE ÇOCUKLARIN OYNADIĞI, GÖVDESİNE AŞIKLARIN İSMİNİ KAZIDIĞI...

BAZEN TERK ETMEK İSTERSİN BU ŞEHİRİ... AMA SENİ YİNE AYNI HAYAL KIRIKLIKLARININ VE İNSANLARIN BEKLEDİĞİ AKLINA GELİR VE VAZGEÇERSİN FİKRİNDEN...

BAZEN SIKILIRSIN KURAK TOPRAKLARA YAĞMAKTAN. BEREKETLİ TOPRAKLAR ARARSIN, BİNBİR ÇEŞİTLİLİKTE ÜRÜNLER VEREN...

BAZEN ÇOK SIKILIRSIN MONOTONLUKTAN. YÜZÜNE VE ELLERİNE ŞEKİLLER ÇİZERSİN...

BAZEN İNSANLARIN HAKKINDA NE DÜŞÜNDÜĞÜNÜ YÜZLERİNE HAYKIRMAK İSTERSİN...

BAZEN BİR NEHİR OLMAK İSTERSİN. SUYUyla AĞAÇLARA, TOPRAĞA HAYAT VEREN. VADİLERDEN, OVALARDAN KIVRILARAK GEÇEN VE KÖPÜKLERİYLE BİRLİKTE SONSUZ BÜYÜKLÜKTE OKYANUSLA BULUŞAN...

Sunay Akın

dikiz aynası 110 yaşında!

Kadına değer vermeyen, kadını köleleştiren, hayattan dışlayan bir toplum dikiz aynası olmayan arabaya benzer...

Eski, çok eski zamanlarda ressam ve filozoflar tartışmaya başlamışlar. Ressamlar, toplumu etkileme konusunda kendilerinin daha başarılı olduklarını, filozofların ortaya bir iş koyamadığını savunuyorlarmış. Filozoflar da her sanat eserinin başlangıcının düşünce olduğunu, bu işi de en iyi kendilerinin sergilediğini söylüyorlarmış...

Kentin önde gelenleri, tartışmaya son noktayı koymak için resamlardan ve filozoflardan en iyi temsilcilerini seçmelerini istemiş. Büyük, boş bir salona gelen taraflar, salonun tam ortadan bir perdeyle ikiye bölündüğünü görmüşler. Kentin yöneticileri demiş ki, "Salonun yarısı en iyi ressamın, öteki yarısı ise en iyi filozofun... Size bir hafta veriyoruz. Tüm marifetinizi gösterin. Bir hafta sonra gelip yaptıklarınızı değerlendireceğiz. Hanginizin toplumu etkileme konusunda en iyi olduğuna biz karar vereceğiz."

Ressam bu duruma çok memnun olmuş. Hemen bir iskele kurarak duvara harika bir manzara resmi yapmaya koyulmuş. Yarışmanın mutlak galibi olduğundan son derece eminmiş. Sahi, filozof öteki tarafta ne yapabilir ki!?

Bir hafta sonra seçiciler salona geldiklerinde olağanüstü güzellikte bir manzara resmiyle karşılaşmışlar. Sormuşlar ressama, "Bu harika yer nerede? Söyle de oraya gidelim..." Ressam, öyle bir yerin olmadığını, resmi hayalinden yaptığını söylemiş. Kentin önde gelenleri filozofun ne yaptığını görmek için perdeyi kaldırmışlar... Perde açılınca da öylece kalakalmışlar! **Filozof, eline aldığı bir taşı bir hafta boyunca kendine ayrılan duvara sürtmüş ve koca duvarı bir aynaya çevirmiş... İnsanlar kendilerini, gitmek istedikleri ama ressamın hayalinden yaptığını söyleyince gidemeyeceklerini sandıkları manzaranın içinde görmüşler!**

Duyduğum en güzel ayna öyküsüdür okuduğunuz... En güzel aynayı ise Frankfurt Hayvanat Bahçesi'nde görmüştüm. Bir kafesin önünde şu yazılıydı, "Doğanın en vahşi canlısı!" Kafesin içinde yalnızca bir boy aynası vardı!

Trabzon'da güneş, çok nadir gösterirdi yüzünü, bulutların arasından... Böyle anlarda biz çocuklar, güneş ışığını oyuncak yapardık. "Ayna Oyunu" adlı şiirim o ışıklı oyunu anlatır:

*Mahalledeki en güzel kızın
duvara aynasından
yansıttığı ışığı
nedendir bilmem
hep ben yakalardım
onca çocuğun
elleri arasından*

Ortaokul yıllarında, Fen Bilgisi dersinde optik konusunu işleyince gerçeği anlamıştım ama iş işten geçmiş, Trabzon'dan ayrılp İstanbul'a göç etmiştik! Ayna şiirlerinin en ünlüsü ise hiç şüphesiz ki, Orhan Veli'nin şu dizeleridir:

*Ne atom bombası,
Ne Londra Konferansı;
Bir elinde cımbız,
Birelinde ayna,
Umurunda mı dünya!*

Elinde ayna ve cımbız tutup da, dünyanın umurunda olduğu kadın yok mudur? Olmaz olur mu? Elbette vardır... Dorothy Levitt onlardan biri. 1903 yılında, otomobil yarışlarına katılan ilk kadın pilot olan Dorothy, sıra dışı kişiliğiyle döneminin en renkli insanlarındandı. Deniz sürat motoru da kullanan genç kız, 1906 yılında Napier marka yarış otosuyla saatte 96 mil sürata ulaşarak, kadınlar dalında dünya rekoru kırmayı başarmıştı.

İngiltere'de yaşayan Dorothy Levitt, aynı yıl "Kadın ve Araba" adında bir kitap yazar.

Bu kitap, otomobil tarihinde bir devrime neden olacaktı! **Bayan Levitt kitabının bir sayfasında kadınlara araba kullanırken yanlarında bir el aynası bulundurmalarını öğütler. Aynanın amacı, arada sırada arkaya bakarak trafiği kontrol etmek içindir!**

Levitt'in kitabından tam beş yıl sonra, Indianapolis'de düzenlenen otomobil yarışlarında, Ray Harroun adlı pilot, kendi tasarımı olan arabasına ayna koyar. Bu, dikiz aynasının takıldığı ilk arabadır. Ayna sayesinde piste hakim olan Ray Harroun yarışı birinci sırada tamamlar. Harroun'un "Marmon Arısı" adını verdiği sarı renkli arabası Motor Speedway Müzesi'nde sergilenmektedir.

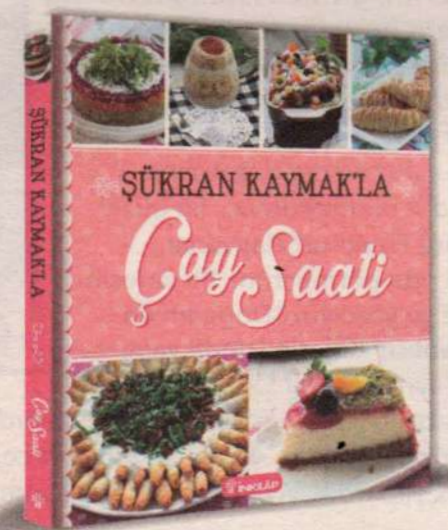
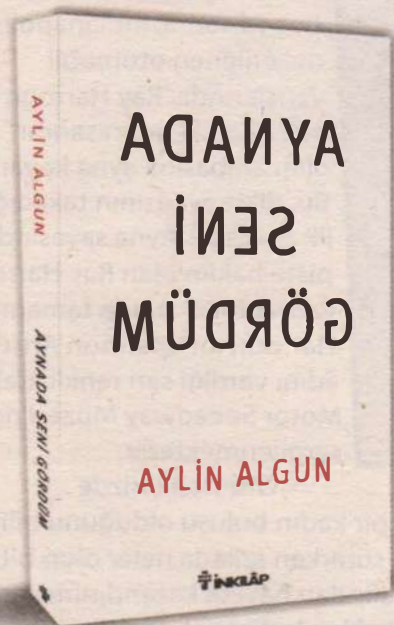
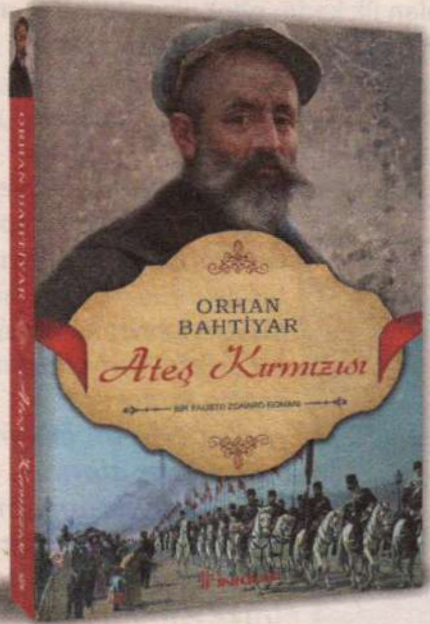
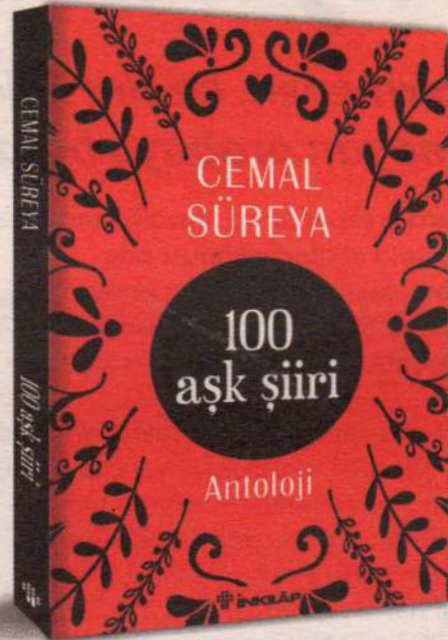
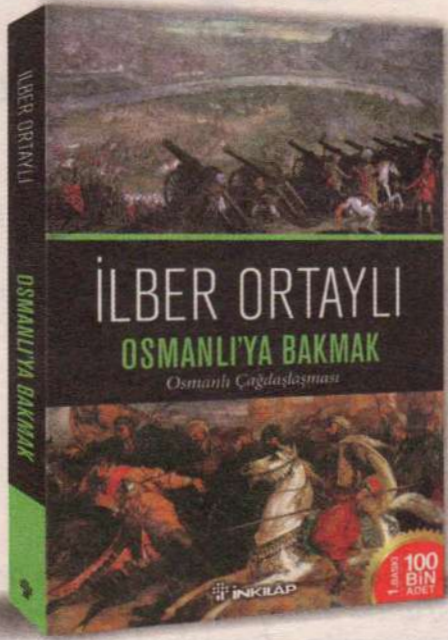
Otomobilinizde

kullandığınız dikiz aynasının bir kadın buluşu olduğunu biliyor muydunuz? Hem de, arabayı sürerken arkada neler olup bittiği umurunda olan bir kadın tarafından hayata kazandırılmıştır!

Bir başka deyişle, biz erkekler, trafikte at gözlüğünün atılmasını bir kadının zekasına borçluyuz.

Kadına değer vermeyen, kadını köleleştiren, hayattan dışlayan bir toplum dikiz aynası olmayan arabaya benzer... Böylesi bir araba bir, iki, dört yolu geçse de sonunda kaza yapmaya, yolda kalmaya mahkumdur.

Özgür Amed

demeyin!

Onun kadar insanlık sevgisini evrensel ölçülerde içinde taşıyan, kavgasını ve varoluşu kutsal gören, her şeye ama her şeye saygıyla bakan insan, yeryüzüne çok az geldi. Onun gibi nazik ama güçlü bir kalp taşıyan, cehaletle, kendi nefsiyle, iktidar kaçkınlarıyla mücadele eden; tek sermayesi sözleri olan insan sayısı da azdır. Yaratılan cansız basit bir taştan en kutsal olan insana uzanan yolda metafiziği fizikle buluşturmuş, felsefeyi akla hep yoldaş kılmış, kendi yüreğinin en derin kuyusuna inme şerefine erişmiş, anlamlı bir tarih, soylu bir barış ve ortak bir yaşam için sentezlediği kültürün formülünü armağan etmiş bizlere... Barometrenin hassas uçları gibi yaşama duyarlıydı... Yemeğe başlarken "Tanrım, bu yemek hazırlanırken toprak, bitki ve daha başka yaratıklar mecburen incitildi. Ama bunu yapanların insandaki ışığı beslemekten, senin kelimini yaşatmaktan başka isteği yoktu" diyordu.

Eğer sevgi yeryüzünün en büyük dini ise şüphesiz bu dinin en sadık koruyucusu, taşıyıcısı ve hissedicilerindendir. Bundan ötürü gözü, gönlü, hisleri hepimizden farklı veçhelere gitmiş. Bunu "Önüne çıkarsa bir çakıl taşı, saygıyla eğilip dokunacaksın, o da sevmek ister, tozunu silip okşayacaksın," demesinden anlıyoruz. Potansiyel olarak varlaşmak isteyen geisti çok çok erken fark etmiştir. Özellikle siyaset, din, felsefe, sosyoloji, toplumsallık konularındaki derinliği ona bütünlüklü bir bakış açısı kazandırmıştır. "Ayağını vurmada yürü, sert hareketlerden kaçın, ağaçları ve çiçekleri de öldürme. Toprağı işlerken incitme ve ötekiler avaz avaz bağırırken dudaklarını oynat, sakın bağırma," öğüdüne, böyle bir istence, kaçımız bağlıyız?

Babası "gerçeği arıyorum" diyerek radikal bir tarikata katıldığında daha doğmamıştı. Doğduktan sonra yanına aldı ama babası olduğunu hiç söylemedi. İki yabancı ama aynı ritüelleri uygulayan ak giysili olarak zamanın insafına bıraktılar kendilerini hurma bahçelerinde. Kaderin cilvesi, ilerleyen yıllarda babası onun ilk inananı, takipçisi, müridi olacaktı. Babil topraklarından yayılacak bu ışığa inancı tamdı.

"Her cansız varlıkta olduğu gibi her canlıda da ışık ile karanlık yan yanadır," dediğinde etrafında toplanan halk gibi babası da hiçbir şey anlamıyordu. Biraz aç, ne demek istiyorsun dediklerinde kendi felsefesinin kaynağını, bilincinin özüne demir atmış, olgunlaşmış, dile gelmeyi bekleyen coşkun ruh gibi anlatmaya koyuluyordu: "Karanlıklar, arzusun yani görkemli ve kükreyen arzusun yurdudur. Işık ise içinizdeki güzellik, bilgi ve iyiliktir. Durmadan onu beslemeniz gerek. Beş duyumuz ışığı imbikten geçirerek bize bu güzel değerleri vermiştir. Işığın galip gelmesi için ona iyi bakmalısınız."

Burada yaptığı şey düalist (ikili) bir felsefedir. Zıtların diyalektiğini işaret eder. Bu durum onun sentez yönüne işaret eder. Çünkü o iyiliğin, peygambersel bir çıkışın, insanlığa ait uçurumları görmüş bir benliğin, entelektüelizmin bir sentezidir. Zerdüşt, Hristiyan, Buda ve Helen kültürlerinin parlayan tüm dallarına konup ballarını doya doya içmiştir. Kendi felsefesini de akıl ve iradeye dayandırıp; dogmadan, kulluk anlayışından, biattan uzak bir evrensel şema üzerine inşa etmiştir.

Yaşamının sonuna doğru "Tüm suçum, tüm inançlara saygılı olmamdır," demesi tahayyül ettiği bu sentezle ilgilidir. Çünkü Hristiyanlar, onun Hz. İsa için söylediği iyi şeyleri görmezden gelip, neden Yahudileri, Zerdüştleri kötülemiyorsun diyorlardı?

O iyiliğin, peygambersel bir çıkışın, insanlığa ait uçurumları görmüş bir benliğin, entelektüelizmin bir sentezidir.

Müneccimler ona, peygamberlerini överken kulak tıkayıp, neden Hz. İsa ve Buda'yı lanetlemediğini soruyor, görmek istiyorlardı. İşte bu kötülükte ortaklaşmanın durumunu erken fark edip "Onları barıştırmayı istediğim için bana bedel ödetecekler. Bana karşı birleşecekler" diyordu. Öngörülerinin hepsi tutacaktı...

İrk, sınıf ve ayırım tanıımıyordu. Şiddetle karşı çıkıyordu. Hem tüm dinlerdendir hem hiçbirinden. **Her inançta her düşüncedeki ışıklı özü bulup artıkları atmaya öğütüyordu.** İnsanın bunu öğrenmesini istiyordu yoksa kofti dogmalar ve duygulara gebe bir karanlığın esaretine girecekti insanoğlu...

Tüm bunları daha Ortaçağ'ın başlarında söylüyordu. Tek bir halka, ırka, öğretiyi ve insana ait olmayan bir çağın müjdecisi olmak istiyordu, yaşarken de öyle oldu... Ama Ktesifon, Deb, Buth Lapat ona dar geldi. Sassani kralı Şahpur'un güç zehirlenmesi geçiren ve akıl tutulması yaşayan oğlu Behran ve onun katliam sevdalısı danışmanı Kerdin'in dalavereleriyle prangalara vuruldu bu genç, zayıf yüzlü, renkli giyinen ve doğuştan sakat, topal adam. Derisini yüzdüler ve cesedini yakınlarına vermediler. Herkes tanısın diye o topal ayağından, kentin kapısına çırılçıplak astılar...

Evet, **"Nerede olursan ol, yaşamını bir kelebeğe bile borçlu olduğunu unutmayacaksın,"** diyen ve insanlığın en erken, şaşmaz, her zaman ve her yerde geçerli olabilecek en güçlü ve en basit anayasasını (tarihe inan, yalan atma, oku,

bilgiye inan, başkasının namusuna göz dikme, hırsızlık yapma vs.) geride bırakarak giden bu adama, bir mezarı çok gördüler. Derisini yüzüp, astılar... O asılı olduğu yerden çağları fethetti... Bu sentez kişiliğin, güzellik ve hakikat arayışının adı "Mani" idi. MS 216'da doğdu, 276'da öldü.

Yazının biraz uzun girişini sabırla okuyup buraya kadar sabreden değerli okurlar için çay borcum olsun. Elbette bu yazı Mani ile ilgili değil. Kısaca meramımı ifade edip, bir arkadaşına bakıp çıkacağım aradan...

Geçen gün elime bir gazetenin bulmaca sayfası geçti.

Gardiyanlar havalandırmayı kapatmadan, güneşin halen vurduğu bir köşeye çekilip çözmeye başladım. Soru şu: Bir ruh hastalığı! Ve bilin bakalım kaç harfli? Dört... Elbette cevap "Mani..."

"Nasıl yani?" diye soracaklar için bu vicdansızlığın kısa arkeolojisi şöyle: **Mani hem yaşadığı dönemde hem de öldükten sonra yayılan felsefesinden ötürü hep tehlike olarak görüldü.** Her zaman düşmanın sayı dostundan çok oldu. Özellikle papalık kurumu onu hedef tahtasına oturtur. Çünkü kilisenin temelini sarsan felsefi bir öğretinin tohumlarını ekmişti. Uzun bir süre sonra, ortaya çıkan tüm farklı mezhepler Manicilik yüzünden oldu denildi. Yasak, lanetleme ve karalamalar eş zamanlı yürütüldü. Söyledikleri ve düşünceleri yüzünden akıl ve ruh hastası olarak damgalandı Mani. Yaşam iddiası farklı, adanmış, hoşla gitmeyen daha doğrusu dönemin muktedirleri tarafından istenmeyen herkese "Mani" deniyordu, denmeye başlandı. Ve ona atfen de bir kavram üretildi. Manyak... Türk Dil Sözlüğü'ne bakarsanız "manyak" kelimesi için ilk anlam olarak şu geçer: "Maniye yakalanmış, hasta." Diğer anlam ise "ilginç, garip davranışları olan" der. Fransızca "manique," İngilizce "maniac" diye geçer ve kökteki "mani" bahsini ettiğimiz filozof Mani'dir. Onun adından türemişlerdir. Yani? Eee?

Yanisi şu: Günlük hayatınızda Rezzab'ın gönlünden hunharca kopan rüşvet gibi bol keseden, bazen kızmak bazen sevmek için manyak diyorsunuz ya! Kurban olim demeyin... Demeyin! Mani'yi üzmeyin.

bir köpek için ağıt

"Üfleme bana anneciğim korkuyorum
Dua edip edip, geceleri.
Hastayım ama ne kadar güzel
Gidiyor yüzer gibi, vücudumun bir yeri."

Gece yarısı. Telefonun çalıyor. Bu saatlerde çınlayan bir telefon feryadı artık korkutmuyor seni; birine bir şey mi oldu endişesini çoktan atlatmışsın 21. yüzyılda, bunun adına iletişim diyorlar. Açıyorsun sakince ama bu kez yanılıyorsun. "Ayşe'yi yoğun bakıma almışlar," diyor karşıdaki ses, "bi' gidelim istersen..." Hızla giyinip evden çıkıyorsun. Sokakta köpek çeteleri dolaşıyor, yolunu değiştirmeden aralarından geçiyorsun. Gecenin bekçileri onlar. **Köpeklerin, iyiyle kötüyü ayırt etmede insanlardan daha başarılı olduklarından eminsin.** İyi bir adam olduğunu düşünüyorsun kendinin de ve bu yüzden köpeklerden korkmuyorsun. Yürümeye devam et. Ediyorsun. Sonra arabaya atlayıp 10-15 dakika içinde Ayşe'nin yanı başına varıyorsun. Yatıyor bembeyaz suratıyla. Etinin altındaki tümör büyümüş, "acilen ameliyata almalıyız" diyor doktorlar. Fakat alamıyorlar çünkü nabızı bir türlü düşmüyor. Dünyanın çukurundan çıkarılmış biriydi Ayşe; kötü çocukluk, hırpalanan bir gençlik, sokağa atılmalar, kimsesiz kalmalar ve sonrasında sakatlıklarla geçen bir ömür. Bitkin vücudu, iyileşmek için enerji sarf etmeye yanaşmıyor. **Etin, yaşamla ölüm arasında hayli isabetli bir tercih yeteneği vardır. Ayşe'nin eti de onun için doğru olan tercihi yapıyor.** Suratında bir oksijen maskesi, başucunda tüpler, biri bitiyor diğeri başlıyor. Uzun uzun bakamıyorsun Ayşe'nin gözlerine. Ayşe'nin gözlerinde seni utandıran bir derinlik var; kendi taşıdığın hayatın onun karşısında hiçbir işe yaramayı, yaşayacağın yılların bir kısmını alıp ona veremiyor oluşun ve hepsinden öte böyle bir teklif mümkün olsaydı bile Ayşe'nin bunu asla kabul etmeyeceğini bilmek seni yerin dibine sokuyor. Sen, doğanın tercihleri karşısında kavga edip duran vahşi bir insanoğlusun. Ayşe ise, kıvrır kıvrır tüyleri, tılsımı kesilmiş hareketsiz kuyruğu ve kocaman gözleriyle senin hiçbir kusurunu taşımayan bir doğa parçası. Aranızda uçurumlar var. Ayşe, üç gün üç gece daha oksijen tüpleriyle yaşayıp sonra ölecek. Bunu odadaki herkes biliyor. Fakat hiç kimse bu gerçeği kabullenmiyor. Ayşe hariç. O, kaderini seviyor. Amor fati. Memento mori.

"Ay mıdır kar mıdır pencerede
Boğulmuş çocukları martılara taşıyan
Kara köpek karşı kıyıda uluyor
Bence o çocuk öyle gülmemeli"²

Ayşe'ye bakarken Ergin Günçe'nin dizeleri dolaşıma giriyor kafanda, bence Ayşe öyle gülmemeli diyorsun. Sen de bir köpeklerle yaşıyorsun evde, Çakıl. İhtiyarladı üstelik, gözünde bir şeyler çıkmaya başladı, geçen ay 2 hafta topalladı. Sağ bacağının üstünde kocaman bir yumru. Kemik tümörü olabilir dediler, kurtaramayız dediler, yine de içinizi ferah tutun dediler. **Doktorların birbiriyle uyumsuz cümleleri bir arada kullanabilme yeteneği. Doktorların ağızındaki umudun dikenli çiçeği.** Ayşe'nin uzun saatlerdir tuvaletini tuttuğunu, altına bağlanmış beze hiç mi hiç işemeyen bir asilzade olduğunu düşünüürken aklına Çakıl'ın ölümü geliyor. O da mı böyle ölecek diyorsun. **Sen, karşıdaki esaslı bir ölümü, saygısızca kendi hayatına prova etmek için çalan bir insanoğlusun. Ayşe, önündeki her şeyi olduğu gibi gören ve onu bozmadan yaşayabilen bir hakikatin gözleri.** Ayşe, ağzında oksijen maskesi varken başı okşandığında öyle gülmemeli. Bembeyaz Ayşe, uzun-güneşli kirlarda koşmuş gibi hızla nefes alıp vermemeli. Arka ayakları tutmayan Ayşe, ömründe tarlalarda hiç koşmamış bir eksikliğin çiçeği.

"Burada bir yerde
Kibir taşımaksızın güzel
Kaba olmaksızın güçlü
Zalimleşmeden cesur olan
Ve içinde insanoğlunun hiçbir kötülüğünü barındırmadan
Onun bütün erdemlerine sahip biri yatıyor."

Gece yarısı. Telefonun çalıyor. Ayşe ölmüş. Nereye gömdüklerini sormuyorsun. Yıllar evvel bir gece yarısı sokakta bulduğun güvercin ölüsü geliyor aklına. Onu avuçlarına alıp evinin bahçesine getirmiş ve oraya gömmüştün. Başına da bir taş. Hiçbir şey yazamadın o güvercinin mezar taşına. Ayşe'ninkine de. Sen yapamamıştın bunu ama Lord Byron başarmıştı. Şair Byron, kuduza yakalanan köpeği Boatswain'e uzun süre hasta bakıcılığı etmişti korkmadan. Ona da bulaşabilirdi kuduz, fakat biliyorsun; esas kuduz sevgisizliktir. **Bir hayvana derinden sevgi duymayan ve hayvanlarla iletişim kurmayan insanlardan korkman gerektiğine eminsin.** Dolaysız, çıkarsız ve beklentisiz bir sevginin sadece iki taraf da kendi halinde yaşanacağını biliyorsun. Byron'ın kendi deyimiyle en büyük dostu Boatswain 1808'de öldü ve Byron, onun ardından upuzun bir şiir yazdı; "Epitaph To A Dog." Yukardaki dizelerle başlayan o şiir, Boatswain'in İngiltere'deki anıt mezarında parıldıyor bugün. **Ayşe ise 2016'da öldü. Onu son gördüğünde gözleri yaşama hırsıyla değil olgunlukla bakıyordu.**

**Dolaysız,
çıkarsız ve
beklentisiz bir
sevginin sadece
iki taraf da
kendi halinde
olabilirse
yaşanacağını
biliyorsun.**

1 Ağır Hasta, Fazıl Hüsnü Dağlarca
2 Gencölmek, Ergin Günçe

karalama kafası

Seçtiğiniz bir metinden
karalayarak kendi şiirinizi
oluşturun, posta adresimizle
gönderin yayınlayalım.

Adres: Koşuyolu Mah. İsmail
Paşa Sok. No:44 Kadıköy/İst

KAYBETTİM.

adı kötüye çıkmış

hiçbir yere

gitmemiştim.

Medeniyetin

izinden

sıyrılıp çılgınlar gibi

yine de ben dün

gerçek ile

kaldım;

Dün,

icimi

kaybettim.

insanların
görünmeyen

bu coşku hali

işaret dili.

insan

kaybederken
kabul etmektir.

bu oyunu oynayacak

Tabii

mükemmel

huzur

hızlı ve

çok

yakındı;

bir yazı

ne eksik

ne fazla

toplu iğnelerin
önemi hakkında

Ve

basamakları hızla geçip

şiir yazılırdı.

edebiyatın

koşulları

söyleyebilmek

var,

abartılı

Bugün

geri dönüşü olmayan bu yoldaki

Tek düşüncem

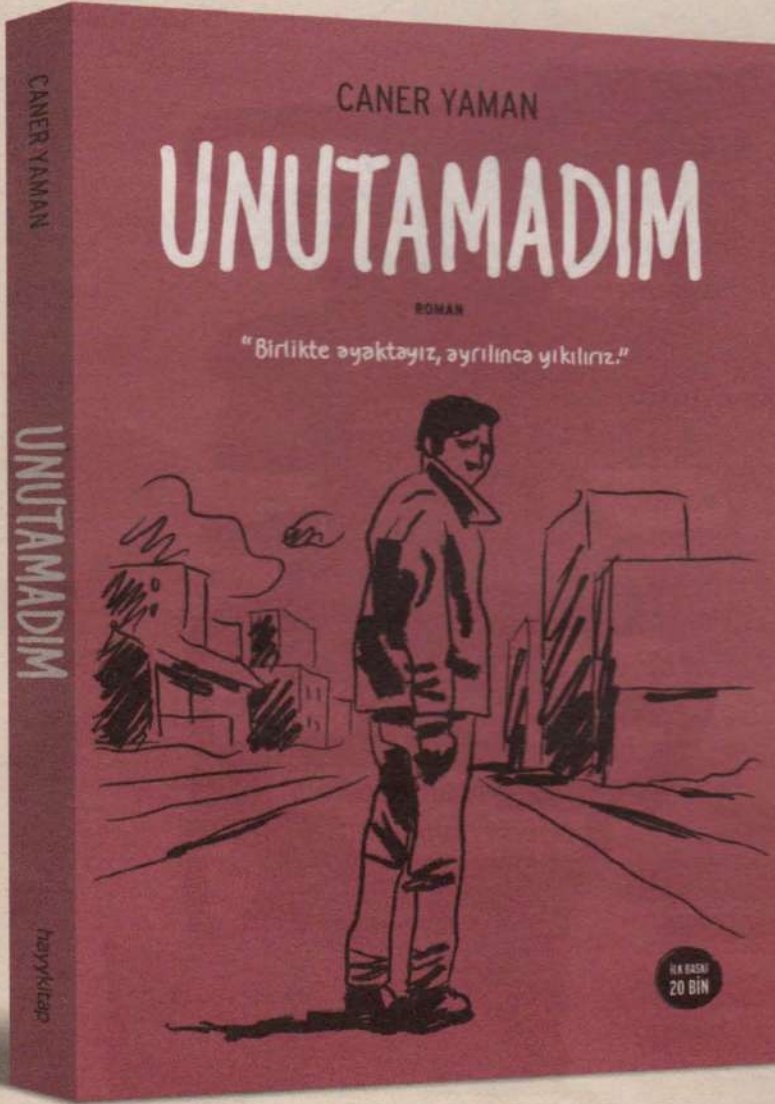
bu hisle

anlam

bulmak"

Orijinal metin
Fitbol Dergisi
7. sayı 5. sayı

Unutamayanlara ve unutmaya karşı direnenlere...

“Yüreğimden sana kaçmış haylaz ama sevimli bir dokunuş bırakıyorum. Gittiğin her yerde yanında olacak bir dokunuş, bir mühür... Sen ve ben bileceğiz bunu ve asla unutmayacağız. Unutursak kaybederiz...”

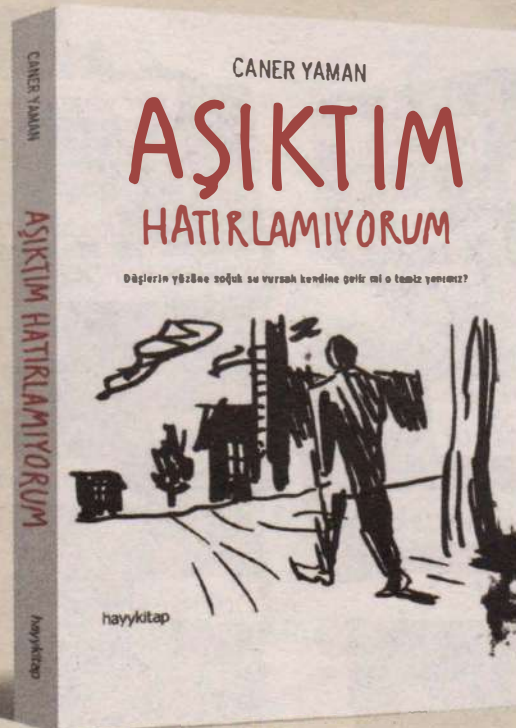
Unutamadım, bir yanlışın romanı.

Bir kaçışın, bir vazgeçişin, ama aynı zamanda kaçamayışın romanı. Umudun en dibe vurduğu anda hayatın kulağa fısıldadığı güzel günlerin romanı. Aşk'ın yüzeysel ele alınmadığı, hayata dair olandan bağımsız tutulmadığı bir roman... Yanıbaşında patlayan bombaların, gözünün önünde tekmelenen çocukların, bir hastane köşesinde dalgın gözlerle ölümü beklerken bile aşkından vazgeçmemiş olanların, her şey akıl almaz bir hızla tüketilir ve unutulurken, unutmaya karşı koyanların romanı.

Unutamadım, ayrılığın ne olduğunu, her gün daha da kirlenen bu dünyada aşk'ın ne olduğunu sorgulayan bir roman. Umutsuzluğun bir çırpıda yere çalındığı, umudun galip geldiği bir roman.

Unutamadım, bazen kocaman bir hiç'in, bazense hayatı anlamlı kılan her şeyin romanı.

Düşlerin yüzüne
soğuk su vursak
kendine gelir mi o
temiz yanımız?

Caner Yaman
**AŞIKTIM
HATIRLAMİYORUM**

9. BASKI
25 BİN
ADET

hayykitap

“herkesin iyiliği için”

Murat Meriç

"baaa, rölantide de yapıyor!"

Müslüm Baba gideli üç yıl olmuş. Öncesindeki hastane sürecini de sayarsak, dört yıldır ona, sesine hasretiz. Elbette eski şarkıları sıkıştığımız anda imdadımıza yetişiyor ama yetmiyor. Yetmeyecek. İnsan dahasını istiyor. Hep istiyor.

Geçtiğimiz ay, "tüm zamanların en iyi arabesk şarkıları"nı seçerken takıldığım, ilerleyemediğim isimlerden biriydi Müslüm Gürses. Bıraksanız, tamamını onunla doldurabilirdim. Sonra, diğerlerine haksızlık olmasın diye acımasızca bir eleme yaptım ve nice şarkıyı "dışarıda" bırakarak, en sevdiğim Müslüm

Gürses yorumlarından birini koydum listeye: "İtirazım Var". **Sadece kendini değil, arabeski en iyi özetleyen şarkılardan biriydi bu. İsyanını ve kavgasını daha iyi anlatan bir başka şarkı daha bulunamaz.**

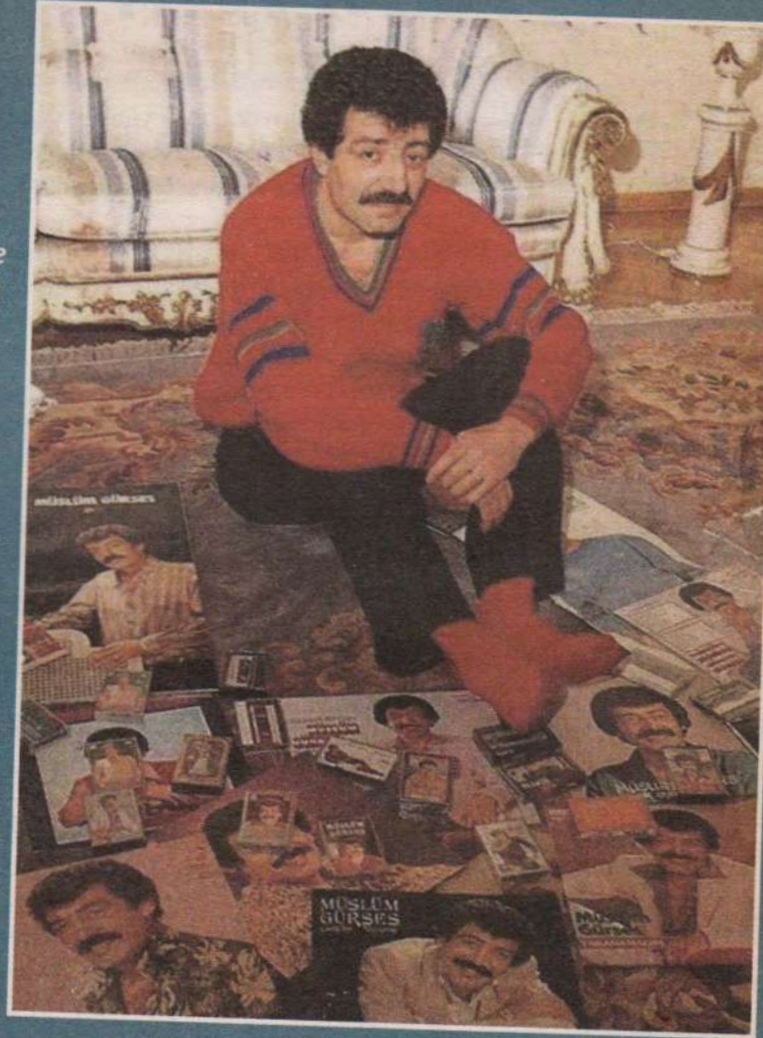
Müslüm Gürses'i 17 yaşımın ilk günlerinde dinledim. Canlı ama görmeden. Ankara'da, Balgat Yurdu adıyla bilinen Tahsin Banguoğlu Yurdu'nda kaldığım yıllarda, yurdun hemen yanındaki barakadan bozma bir pavyonda sahneye çıkardı. Yurttan çıkamadığımız, "iyi aile çocuğu" olduğumuz için kaçmadığımız yıllardı. Bahçenin bir köşesine sığınır, elimizde çayla söylediği şarkıları dinlerdik. Ses net gelirdi ve biz, sahnede nasıl göründüğünü çok merak ederdik. Dinlerken elbette sevdiğimiz kızı düşünürdük ve kendi kendimize kadere isyan ederdik. Sonradan gördük ki arabeskin temelinde bu var zaten: Kadere kendi kendine isyan! Müslüm Gürses, bunun en hasını yapıyordu. Sonrasında çok karşılaştık onunla, çok konserini izledim. Gençlik Parkı'nda, dönemin "alkolsüz" aile bahçelerinde ve elbette yine çay eşliğinde izlediğimiz konserleri en acayıplarıydı. **Tek tek bütün masaları dolaşır, seyirciye temas eder, onlarla konuşmasa bile omuzlarına dokunur ve gözlerine bakarak söylerdi şarkılarını.** Paramız olmadığı için arkalarda oturur, önde onunla sürekli temas halinde olanları kıskanırdık. Arkaya gelene kadar şarkı biterdi ve repertuvardaki uzun şarkıların sayısı ikiye geçmezdi. Yine de arkaya seslenir, "sizi unutmadım"larla gönlümüzü almayı bilirdi. Yıllar sonra, salı geceleri 45'lik plaklarımı döndürdüğüm Fikrim'e geldiğinde yine aynı ritüeli yaşadık: Bu kez kalabalıktan ilerleyememiş, temas edemediği arka masadakilere selamını esirgememişti.

Fikrim'e geldiği gün, sahiplerinden Hakan, havaalanına gidip "Baba'yı alma önerisinde bulundu. İkiletmeden kabul ettim. Çıktığında elimizi hararetle sıktı, tek kelime etmeden arabaya bindi. Arada sorduğumuz sorulara jestlerle karşılık verdi ve yol boyu tek cümle kurmadı. "Konuşmaz" demişlerdi ama bu kadar olacağını tahmin etmiyordum. Almaya gittiğimiz arabanın küçük bir arızası vardı; motordan sürekli bir ses geliyordu: "tık tık tık..." Bir ara, kırmızı ışıkta durduğumuzda, elini motora doğru uzattı ve şunu söyledi: "Baaa, rölantide de yapıyor!" Sahnede yaptığı konuşmalar dışında, Müslüm Gürses'ten duyduğum tek cümle budur.

Müslüm Gürses'i küçük bir yazıda anlatmak mümkün değil. Adana'dan İstanbul'a uzanan hayat hikâyesi acıklı. Ölüm, kazalar, hadiseler birbirini kovalıyor. Bunca acı arasında derdini anlatacak şarkılara yükleniyor ve birbiri ardına çıkarttığı plaklarla hep zirvede kalıyor. **Orhan Abi ve Ferdi'nin yanında hep Müslüm Baba olarak anılıyor. Hayranları, konserlerinde "Baba" diyerek parçalıyor kendini.**

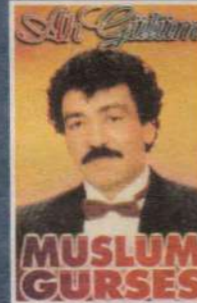
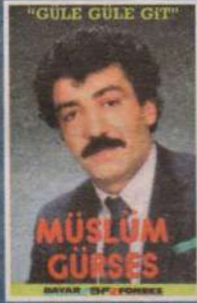
Bu kadar ileri gitmedim belki ama 17 yaşım ve sonrasını Müslüm Gürses'e hayran olarak geçirdim. Hâlâ öyleyim. Ölümüyle derinden sarsıldım. Bir daha onu canlı dinleyemeyecek olmak, felaketin ta kendisiydi. Sürekli stüdyoya girdiği için bugüne dek yayımlanmamış kayıtlar bizi yıllarca idare ederdi, kendimi öyle avutuyordum ama ölümünün ardından yayımlanan albümü saymazsak, "yeni" şarkılarını da duyamadık. Baba'dan kalan bu miras, kim bilir kimlerin elinde heba oluyor...

Yeri doldurulamaz derler ya, bunu sonuna kadar hak eden insanlardandı Müslüm Gürses. Bir daha onun gibisi gelmeyecek.

Best of Müslüm Baba

- *Sevda Yüklü Kervanlar* (1969)
- *Çilekeş Yaşamak İstemiyorum* (1972)
- *Kaç Kadeh Sustu* (1975)
- *Esrarlı Gözler* (1980)
- *İtirazım Var* (1981)
- *Tanrı İstemezse* (1982)
- *Güldür Yüzümü* (1985)
- *Seni Kalbime Gömdüm* (1986)
- *Hangimiz Sevmedik* (1994)
- *Evlat* (1994)
- *Haydar Haydar* (1994)
- *Benim Meselem* (1995)
- *Sandalcı* (1997)
- *Paramparça* (2002)
- *Ah Oğlum* (2006)
- *Nilüfer* (2006)
- *Tutamıyorum Zamanı* (2008)

Ferdî Tayfur

ben bir müslüm hayranıyım

Ben Adana, Hürriyet Mahallesi'nde yetiştim. Orada doğdum. 1946 doğumluyum aslında... 11. ayın 15'i... İnsan doğup büyüdüğü yeri "En Güzel Yer" bilir, başka yer bilmediğinden... Ayırt edemezsin, çocuksun, sokaktasın, arkadaşların var. Cennette sanırsın kendini... Ben de öyle bildim hep.

Müslüm Gürses'le aynı mahalledendik biz. Babasıyla iyi tanıştım. Kağıt oynardık beraber. Müslüm her zaman durgun, ağır ve çok konuşmayan bir adamdı. Bir motosikleti vardı: Java. Onunla gider gelirdi hep... Uzun saçları vardı, o zamanın modası...

Bizim oraların havasından mı dersin suyundan mı bilmem ama Müslüm içine kapanık bir insandı. Ben de öyleydim.

Yıllar sonra İstanbul'da buluştuk. E İstanbul kalabalık bir yer. Büyük şehirlerde insanlar hep tek başına yaşar. O yüzden bizim de çok fazla teşrikimesaimiz olmadı. 1969'du sanırım, plak yapmıştı: "Sevda Yüklü Kervanlar." O zaman kendi çevremizde ünlenmişti. Benim bir amcamın oğlu vardı, rahmetli... Onunla iyi arkadaşlardı. İnsanlar televizyon izlemeye başlayınca, yani televizyonlar çıkınca Müslüm'ü de izlemeye, tanımaya başladılar ve Müslümcüler çıktı ortaya... Ondan önce Orhancılar-Ferdiciler vardı. Müslümcüler de gelince müzikal tarihimizde özellikle de dinleyici açısından eşi benzeri bir daha görülmeyecek bir dönem yaşandı. **Orhancılar, Ferdiciler ve Müslümcüler sadece müzikal anlamda değil sosyolojik olarak da kendilerine özgü ve kesinlikle özgün sınıflardı.**

Müslüm'ün sesi gerçekten müthiş bir sestir. Şarkı söylerken neredeyse hiç detone olmadan söyleyebilen ender adamlardan biriydi. Ferit El Atrâş'ın sesine benzetirim ben onun sesini...

Hep derler "Rekabet ortamı nasıldı? Birbirinizle ilişkileriniz nasıldı?" diye...

Ben şimdi Orhan Abi'yi nasıl küçük görebilirim? Ya da Orhan Abi beni nasıl küçük görebilir? Müslüm için de öyle... Biz 40 kişiyiz birbirimizi biliriz yani. Kıramayız, dökemeyiz ki...

Müslüm'ün zaten tarzı belli, kitlesi belli,

sesi belli... ki ben de Müslüm Gürses

hayranıyım. Sesine, yorumuna

hayranımdır. Ne söylese dinlerim,

ne söylese hoşuma giderdi. En son

hastaneye ziyaretine gitmiştim.

Onsuz bir yanımız hep eksik kaldı.

Allah rahmet eylesin. Tohum toprağa

düştüğü andan itibaren ölüme

çıkıştır. Ama geç ama erken...

Hepimiz gideceğiz bir gün...

Gezegen Mehmet

katıksız arabesk

1993'te Kral FM'de çalışmaya başladım. Kral'a benim gelmemle birlikte şöyle bir gelenek başladı: Program yapan insanlar, yani mesela Müslüm Gürses fanatigi Ata, programlarını Müslüm Gürses'le açıp kapatırdı. Ben Orhan Gencebay'la açıp kapatmaya başladım. Benden sonra Afrikalı Ali geldi o Ferdi Tayfur'la, Melih diye bir arkadaşımız vardı, o da İbrahim Tatlıses'le...

Radyoda her programcının bir sanatçısı vardı. Daha sonra ben

95 yılında Orhan Abi'yi programa konuk aldım. Bu tabii

olay oldu, radyoya ilk defa Orhan Gencebay gelmişti.

Yıkıldı ortalık... Sonrasında Ferdi Abi'yle çok samimi oldum, onu da konuk aldım.

O ara Müslüm Gürses'le bir temasımız yoktu. Elenor Plak'ın

sahibi Muhteşem Candan vasıtasıyla Müslüm Baba'yla

bağlantı kurduk. **E 3 tane önemli adam var. Radyonun**

da en önemli adamları: Orhan Gencebay, Ferdi

Tayfur, Müslüm Gürses... Siyasi parti gibi... Ben bu sefer

kafayı Müslüm Gürses'e taktım. Onu da konuk almak istiyordum.

Benim bu sanatçılarla diyalogum daha iyiydi. Konuk aldığım zaman diğer programcı arkadaşları da davet ediyordum, programı hep beraber yapalım diye... Onlar da katılıyorlardı.

Ve radyoya ilk defa Müslüm Baba geldi. Kapıda izdiham vardı. Yüzlerce insan onu bekliyordu. Hatırlıyorum, öyle çok da lüks olmayan bir arabayla gelmişti. Müslüm Baba çok mütevacı bir insandı. Benim hayatımda en çok güldüğüm program odur. Başka hiçbir programda o kadar güldüğümü hatırlamıyorum. Bütün radyo çalışanları odanın içindeydi. Oda dediğim de 2 metreye 2 metre bir yer. **Program sırasında İSTOÇ sanayi sitesinden birisi aradı, dinleyici... Bağlandı. Baba dedim, İSTOÇ'tan bir dinleyicimiz arıyor. O sandı ki, İskoçya'dan arıyor. "Orada" dedi, "İskoçya'da" dedi, "Etek giymiyorsun değil mi?" dedi.** Telefondaki kardeşimiz anlamadı, "Yok baba" dedi, "Giyer miyiz hiç, giymiyoruz..." O da anlamadı, baba da anlamadı. Biz tabii gülmekten yerlerdeyiz. Baba hala sakın bir şekilde "İstoçta etek giyme sakın" dedi. "Baba" dedim en sonunda, "O istoç o istoç değil. Bu arkadaşımız sanayi sitesi istoçtan arıyor." Baba Nevzat'a döndü: "Nevzat, niye uyandırmıyon len?" Hayatımda gördüğüm en doğal, en saf, en iyi niyetli adamlardan biriydi.

O programdan sonra Baba'yla biz samimi olduk. Kral FM, Avrasya Maratonu'nun finalinde İnönü Stadı'nda konserler yapıyordu. Benden bir konser yapmamı istediler. Yaptık. Benim kadro; Müslüm Gürses, Hakan Taşçıyan, Ferdi Tayfur, Ebru Gündeş, Cengiz Kurtoğlu ve Azer Bülbül'dü. Müslüm

Gürses'le Hakan Taşçıyan burada çıkarsa buralar yıkılır, dediler. Ben bana güvenin, dedim. O arada Hakan Taşçıyanlar ve Müslüm Gürsesçiler babacılar-oğulcular diye ayrılmışlardı. İlk defa Hakan Taşçıyan'la Müslüm Gürses'i İnönü Stadı'nın ortasında buluşturdum, bir araya getirdim. Hakan Taşçıyan on binlerce insanın huzurunda Müslüm Gürses'in elini öptü. Evlat Babası'nın elini öptü diye yıkıldı ortalık... Daha sonra ben Best FM'e gittim. Orada çalıştım 2 sene... Saat 12'de haber bülteni var. Müslüm Gürses konuğum. Haber spikeri geldi. Haberi okumaya başladı. O 3 dakika okuyacak haberi, sonra biz

programa devam edeceğiz. Müslüm Gürses'in haberlerin bitmesini bekliyor. Aynur Kaya demeye başladı: "Allah Allaahhhh ne güzel RT gibi, valla harika... Allah Allahh..."

Aynur duyuyor tabii bunları, gülmeye başladı. Ben gülmeye başladım bu anılarımız vardır Baba'yla.

Müslüm Baba o kadar saf, o kadar iyi

herkesin Baba'sı ama onun içinde bir

insanlar vardır hani, saflığıyla seni uta

o doğallığı... Kalbinde zerre kötülük o

ya, o anda sarılı peline, ayağını öpmek

adam benim babam olsaydı, abim ol

ağabeyim olsaydı... O kadar iyi kalpli

onun bir şarkısı var ya; Bir karıncayı b

Tekintüre'nin sözleri... Müslüm Gürse

şırıyordu. En çok hayranlarının kend

Konserlerinde taşkınlık çıkartanlar, ke

atanlar onu çok üzüyordu. Bence en

Müslüm Gürses hayranlığı çok farklı b

durumdur çünkü... Birini ilk önce sad

herkes tarafından dinlenmeye başlay

sanatçımız" diye... Şu anda da öyle m

Müslüm Baba'nın 70'li, 80'li yıllardaki

adeta bir terapi gibi dinlenirdi. Kemil

arabeskçiler. Daha sonra Baba halk n

"ya şimdi ne gereği vardı?" dediler. T

da sevmediler. Ondan hep katıksız a

Mungan'la yaptıkları albüm çıktığınc

bütün Türkiye'ye mal oldu. **Müslüm**

Müslüm'ü varoş gören in

başladı. Gizli gizli M

albümüyle ortaya

Müslümcü olur

biraz bozuldu

kucakladı ama o

sanatçımız olsun

Müslüm Gürses

dünya starlarını

kendi şarkıları yo

bir yorumcu ki ne

dinledik. Böyle bir öz

Radyoda bir ara "FOM" di

derdik. Arka arkaya Ferdi, Orhan, M

Ferdi Tayfur, Orhan Gencebay ve M

Müslüm Gürses'i hiç unutmadık. He

unutmayacağız.

z arabesk

ral'a benim gelmemle birlikte şöyle
lar, yani mesela Müslüm Gürses
es'le açıp kapatırdı. Ben Orhan
enden sonra Afrikalı Ali geldi
nız vardı, o da İbrahim Tatlıses'le...
atçısı vardı. Daha sonra ben
ma konuk aldım. Bu tabii
Orhan Gencebay gelmişti.
Ferdi Abi'yle çok samimi
m.
ir temasımız yoktu. Elenor Plak'ın
vasıtasıyla Müslüm Baba'yla
**önemli adam var. Radyonun
Orhan Gencebay, Ferdi
Siyasi parti gibi...** Ben bu sefer
Onu da konuk almak istiyorum.
a iyiydi. Konuk aldığım zaman diğer
m, programı hep beraber yapalım

Kapıda izdiham vardı. Yüzlerce insan
a lüks olmayan bir arabayla gelmişti.
Benim hayatımda en çok güldüğüm
kadar güldüğümü hatırlamıyorum.
Oda dediğim de 2 metreye 2 metre
**nayi sitesinden birisi aradı,
İSTOÇ'tan bir dinleyicimiz
or. "Orada" dedi, "İskoçya'da"
dedi.** Telefondaki kardeşimiz
iç, giymiyoruz..." O da anlamadı,
arlerdeyiz. Baba hala sakın bir
aba" dedim en sonunda, "O istoç
istoçtan arıyor." Baba
yon len?" Hayatımda
adamlardan biriydi.
i olduk. Kral FM,
adi'nda konserler
stediler. Yaptık.
ıyan, Ferdi Tayfur,
ülbül'dü. Müslüm
a buralar yıkılır,
arada Hakan
abacılar-oğullar
şıyan'la Müslüm

bırlaştırdım, bir araya
e insanın huzurunda Müslüm
in elini öptü diye yıkıldı ortalık...
Orada çalıştım 2 sene... Saat 12'de
onuğum. Haber spikeri geldi.
okuyaçak haberi, sonra biz

programa devam edeceğiz. Müslüm Baba da hemen Aynur'un yanında
haberlerin bitmesini bekliyor. Aynur haberi okurken Müslüm Baba şöyle
demeye başladı: "Allah Allaahhhh ne güzel haber okuyor kızımız... Tıpkı
TRT gibi, valla harika... Allah Allahh..." Bu ses o sırada yayına da gidiyor.
Aynur duyuyor tabii bunları, gülmeye başladı, konsantrasyonu
bozuldu. Ben gülmeye başladım bu sefer... Böyle ilginç program
anılarımız vardır Baba'yla.

Müslüm Baba o kadar saf, o kadar iyi niyetli bir adam ki... O
erkesin Baba'sı ama onun içinde bir bebek var adeta. Bazı
insanlar vardır hani, saflığıyla seni utandırır. Onun o iyiliği,
o doğallığı... Kalbinde zerre kötülük olmadığını hissedersin
ya, o anda sarılıp elini, ayağını öpmek istersin. Dersin ki bu
adam benim babam olsaydı, abim olsaydı, kocam olsaydı,
ağabeyim olsaydı... O kadar iyi kalpli bir adamdı ki: Hani
onun bir şarkısı var ya; Bir karıncayı bile incitme evlat, diyor. Ali
Tekintüre'nin sözleri... Müslüm Gürses adeta bir bebek kalbiyle
şıyordu. En çok hayranlarının kendini paralamasına üzüldü.
Konserlerinde taşkınlık çıkartanlar, kendine zarar vermeye kalkanlar, jilet
atanlar onu çok üzüyordu. Bence en çok üzüldüğü şeylerden biri buydu.

Müslüm Gürses hayranlığı çok farklı bir şeydi. Fan olmak acayip bir
durumdur çünkü... Birini ilk önce sadece bir grup insan dinler. Sonra o kişi
herkes tarafından dinlenmeye başlayınca, fanlar kızarlar, bozulurlar "o bizim
sanatçımız" diye... Şu anda da öyle mesela gençler.
Müslüm Baba'nın 70'li, 80'li yıllardaki şarkıları fanatik bir grup tarafından
adeta bir terapi gibi dinlenirdi. Kemikleşmiş bir hayran grubu vardı Baba'nın:
arabeskçiler. Daha sonra Baba halk müziği söylemeye başlayınca o grup
"ya şimdi ne gereği vardı?" dediler. Türk Sanat Müziği'ne biraz girdi... Onu
da sevmeyiler. Ondan hep katıksız arabesk istiyorlardı. Sonra Murathan
Mungan'la yaptıkları albüm çıktığında Müslüm Gürses o albümle birlikte
bütün Türkiye'ye mal oldu. **Müslüm Gürses dinlemem diyen,**

**Müslüm'ü varoş gören insanlar hepsi Müslümcü olmaya
başladı. Gizli gizli Müslüm Gürses dinleyenler o pop
albümüyle ortaya çıktı yani... Bu "elit" tabaka
Müslümcü olunca onu ölümüne sevenler
biraz bozuldular.** Halbuki Müslüm Gürses herkesi
kucakladı ama onlar "Müslüm Gürses sadece bizim
sanatçımız olsun" istiyorlardı.

Müslüm Gürses eğer Amerika'da doğmuş olsaydı;
dünya starlarından birisi olurdu. Müslüm Gürses'in
kendi şarkıları yok, kendi besteleri yok ama o kadar iyi
bir yorumcu ki ne okursa okusun hepimiz ağızımız açık
dinledik. Böyle bir özelliği vardı.

Radyoda bir ara "FOM" diye bir şey çıktı. Hadi bir FOM yapalım,
derdik. Arka arkaya Ferdi, Orhan, Müslüm çaldık. Kral FM'in imparatorları
Ferdi Tayfur, Orhan Gencebay ve Müslüm Gürses'tir.

Müslüm Gürses'i hiç unutmamak. Her zaman yanında olduk. Hiçbir zaman da
unutmayacağız.

Orhan Gencebay bir müslüm gürses geçti

Müslüm Gürses'le birbirimizi çok sevdik. O benden 9-10 yaş küçüktü ve her
zaman çok saygılıydı.

Müslüm Gürses çok iyi bir yorumcuydu. Son derece kendine has bir yorumu
vardı. Bir daha böyle bir yorum gelir mi emin değilim. Çok güzel anılar var,
hangisini paylaşmalı bilmiyorum. Ama en çok merak edilen şudur: 25 yıl önce
şöyle bir söylenti çıkmıştı. "Herkes Orhan Gencebay dinliyor, Orhan Gencebay
ise Müslüm Gürses'i dinliyor." Bu sözü bana atfetmişlerdi. Bunu aramız da çok
konuşur gülerdik. Müslüm kardeşime her şey helal olsun, sevdiğim biriydi.
Böyle slogan haline gelmişti bu... O zaman tanışmıyorduk. Sonradan tanıştık
kendisiyle. Onu çok sever, takdir eder ve dinlerdim.

İlk ne zaman tanıştığımızı hatırlamıyorum ama şöyle bir hikayemiz var ki
anımsadıkça tüylerim diken diken olur: Bundan 14-15 sene evvel nerdeyse...
Sevgili eşi Muhterem Hanım beni aradı. "Orhan Bey" dedi, "Müslüm Baba'nın
hastaneye gidip, anjiyo olması lazım fakat gitmiyor, biz ikna edemiyoruz.

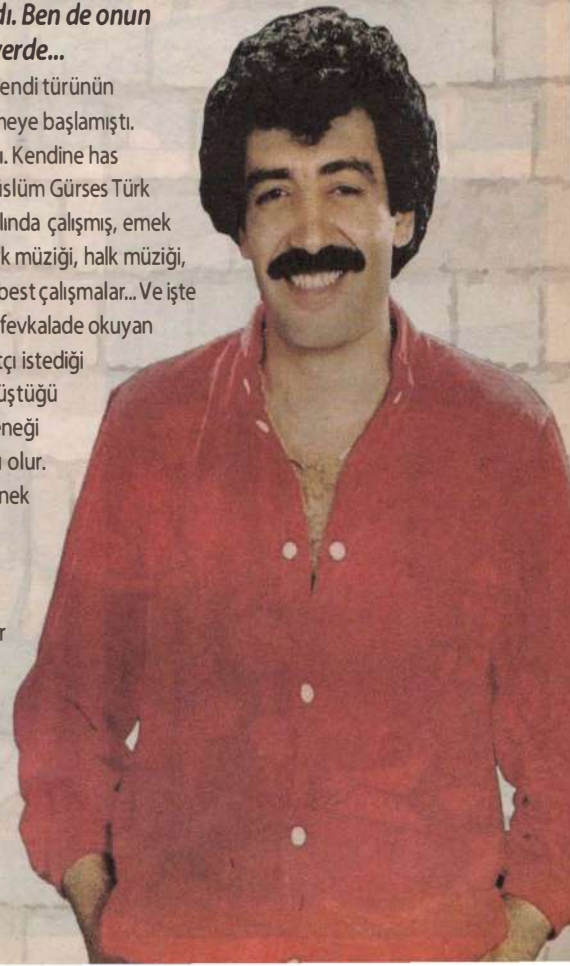
Sizden rica etsem, siz kendi doktorunuzdan Müslüm Baba için bir
randevu alır mısınız?" dedi. Ben daha evvel by-pass oldum bu

**Anjiyoya
gitmemekte ısrar eden
Müslüm randevuyu
benim aldığımı
öğrenince "Orhan
Baba'ya ayıp olur"
diyerek mecburen
gitmişti.**

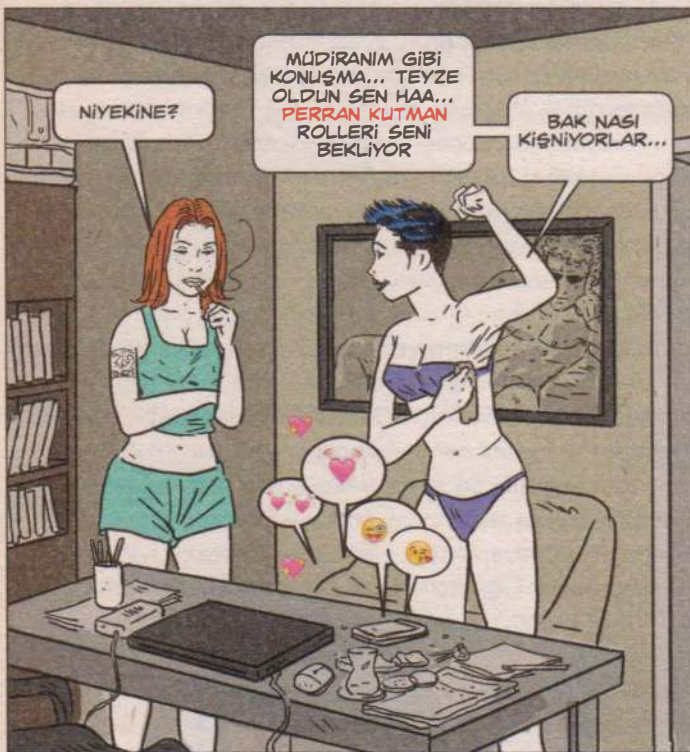
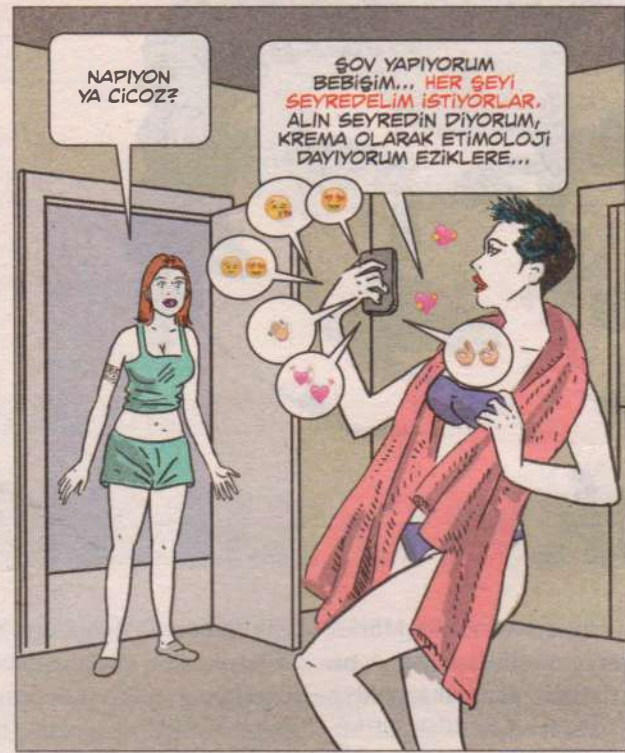
konularda tecrübeli olduğum için... "Tabii" dedim, "memnuniyetle..."
Doktorum Sayın Deniz Şener'i aradım, rica ettim. O da hastaneden
anjiyo günü-saati aldı, belirlendi. Ben de Muhterem Hanım'ı arayıp,
şu gün şu saatte anjiyo randevusu alınmıştır, dedim. Teşekkür etti.
Sonra hikayenin devamını ben onlardan dinledim: Muhterem
Hanım rahmetli kardeşime gitmiş, tekrar "anjiyo olman lazım,"
 demiş. "Olmam, gitmeyeceğim," demiş. "Ama anjiyo günün ve saatin
alındı," demiş. "Allah Allah! Gitmem..." demiş. "Ama bak şu gün şu saatte
şurada olman lazım." "Gitmem!" diye cevap almış yine. "Ama kim aldı bu
randevuyu biliyor musun?" demiş bu sefer... "Kim aldı?" "Orhan Baba" deyince,
Müslüm kardeşim durmuş, "Yok yahu" demiş, "şimdi gitmezsek ayıp olur..."

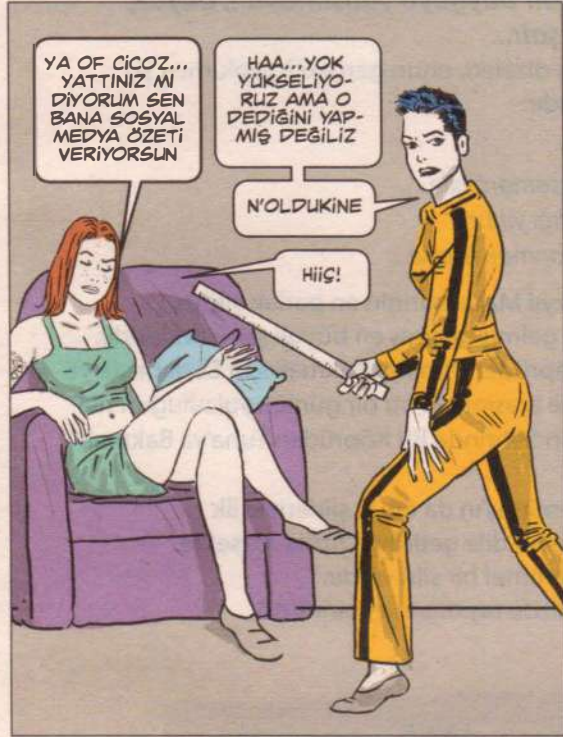
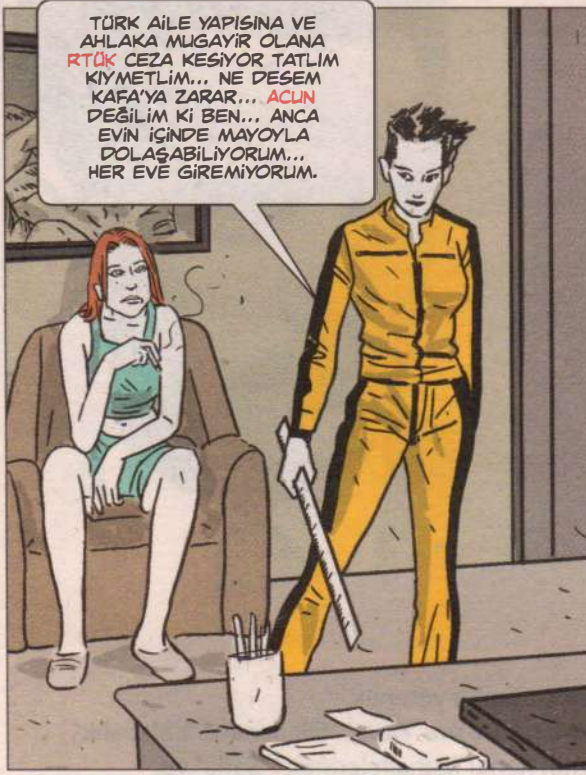
Ve ayıp olur diye, bana olan saygısından, sevgisinden anjiyo oldu. Anjiyo
olmaktan korkuyordu aslında ama saygısından korkuyu falan bir kenara atmıştı.
Ben de ertesi gün ziyaretine gittim, anlattılar, çok güldük. Böyle bir hatıra işte...
Müslüm Gürses böyle bir insandı. **Çok hatırına, kimseyi kırmayan,
gönül insanıydı. Ben de onun
abisiydim bir yerde...**

Müslüm Gürses kendi türünün
dışında da söylemeye başlamıştı.
Çok da başarılıydı. Kendine has
yorumlamıştı. Müslüm Gürses Türk
müziğinin her dalında çalışmış, emek
vermiş biridir. Türk müziği, halk müziği,
sanat müziği, serbest çalışmalar... Ve işte
Batı eserlerini de fevkalade okuyan
birisiydi. Bir sanatçı istediği
zaman, üstüne düştüğü
zaman, eğer yeteneği
varsa, başka türlü olur.
Onda da bu yetenek
doğuştan vardı.
Müslüm her şeyi
iyi okurdu. Çok
sevdiğimiz, takdir
ettiğimiz bir
sanatçıydı. Allah
rahmet eylesin.
Bir Müslüm
Gürses geçti,
elbette iz
bırakarak geçti.

İREM'İ BEKLERKEN

attila józsef

Umutsuz bir aşk... Süregiden yoksulluk, polis baskısı, arkadaş anlayışsızlıkları, şizofreni tanısı ve intiharla sona eren bir yaşam...

Yirminci yüzyıl Macar şairlerinin en büyüklerinden ve hiç kuşkusuz sadece kendi ülkesinin değil, bütün dünya şiirini en çok etkilemiş olanlarının başında gelen Attila József, 1905-1937 yılları arasında yaşadı.

Macaristan'daki faşist Horti rejimi sırasında, bir trenin tekerlekleri altında intiharla sona eren kısacık yaşamı acılarla doludur...

Oğlunu çamaşıra giderek geçindirmeye çalışan anneciğini "Anne" şiiriyle ölümsüzleştirmiştir... **Bütün dünya edebiyatında bir anne için yazılmış en güzel, en dokunaklı, en acıtan şiirlerden biridir bu.**

Romanya kökenli işçi baba, göçmen olarak yabancı ülkelere gitmiş, bir daha dönmemiş ya da dönememiştir... "Yurdum" başlığını taşıyan şiirlerinden birinde, ekmeğini kazanmak için okyanus ötesine gitmek zorunda kalan köylü, bu baba olmalıdır.

Onu ilkin Fransız şairi Eugène Guillevic'in harika çevirileriyle tanımış olmalıyım.

Nitekim benim bu büyük Macar şairinden Türkçeye çevirilerim daha çok Guillevic'in Fransızları yoluyla.

Birkaç şiirini Rusçadan ve İngilizceden de çevirdiğimi anımsıyorum. Bu çevirilerden bazıları "Kardeş Türküler" adlı kitabımdadır. Bunlar Türkçede Attila József'ten ilk çevirilerdir.

Attila József şiiriyle olduğu kadar beni yaşamıyla da etkilemiştir. Zaten bu şiir, bu yaşamdan ayrı düşünülemez.

Yoksul çocukluktan Sorbonne öğrenciliğine uzanan bir

çalışkanlık... Komünist Partisi üyeliği... Nazizmin ve faşizmin dünyayı yakıp kavurduğu dönemde, ülke dışında demokrasi savaşımını örgütleyen Thomas Mann'la eylem birliği... Marksizm ve Freud'un kuramı arasında bağlantı kurma arayışları...

Umutsuz bir aşk... Süregiden yoksulluk, polis baskısı, arkadaş anlayışsızlıkları, şizofreni tanısı ve intiharla sona eren bir yaşam... Ve bütün bu süreçlerde, olağanüstü

güzellikte şiirler yaratan üstün bir yetenek.

Yukarıda andıklarımın yanı sıra "Flora", "Şiir Sanatı", "Kalabalık", "Varoşlarda Gece", "Kentin Kenar Mahallelerinde", "Şarkı" vb.

İnsana ilişkin hiçbir duyguyu yadsımayan, büyük, toplumcu, gerçek bir şair...

"Şiir Sanatı"nın giriş dizeleri, onun gerçekçi, toplumcu şiir anlayışının özlü anlatımıdır:

Şairim ben, ama şiiri
Kendisi olarak umursamam bile
Gece ırmağının taşıdığı yıldız
Çirkinleşir göğe tırmanmak isterse...

Attila József 20. yüzyıl Macar şiirinin en parlak yıldızı, toplumcu dünya şiirinin gelmiş geçmiş en büyük şairlerindendir. Sırf onun şehrinde bir köprüden Tuna'ya bakmak için Budapeşte'ye gitmiş, Viyana-Budapeşte arasındaki bu bir günlük yolculuğun her dakikasını "Attila József'in Şehrinde Bir Köprüden Tuna'ya Bakmak" adıyla şiirleştirmiştirim.

Kardeşim Metin Demirtaş'ın da onun şiirleriyle ilk karşılaşmasının izlenimlerini dile getirdiği "Attila József'le Karşılaşma" başlıklı mükemmel bir şiiri vardır.

Attila József kalbimizde taşıdığımız şairimizdir.

ANNE

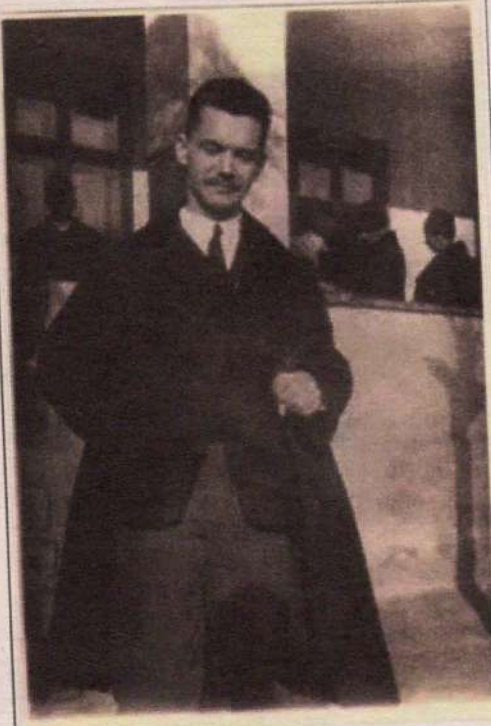
Bütün bir hafta, aralıksız
Annemin görüntüsü geçti gözlerimden
Kolunda ağır çamaşır sepeti
Çatı katına tırmanırken

Ve ben yaramaz, delişmen çocuk
Bağırır, tepinirdim yerimde
Bıraksın da koca sepeti
Çatıya beni taşısın diye

O, söylenmeden, bana bakmadan
Çıkar, sererdi çamaşırları
Göz kamaştıran aklıkta çamaşırlar
Sallanır, döner, hışırdaarlardı.

Ağlamak için çok geç şimdi;
Annemi uçuşan kır saçlarıyla
Görüyorum gökyüzü sonsuzluğunda
Göğün suyuna katarken çivitini...

Çeviren: Ataol BEHRAMOĞLU

DOĞADAN SANATA SEN TASARLA

4. ZEKİ YURTBAY TASARIM ÖDÜLLERİ

KAOS VE DÜZEN TEMALI

“SERAMİK KARO TASARIM YARIŞMASI”

SON TESLİM TARİHİ : 21 KASIM 2016
JÜRİ DEĞERLENDİRME TARİHİ : 2 ARALIK 2016
SONUÇLARIN İLANI : 6 ARALIK 2016

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ:
10.000 TL

Birinci olan tasarım üretilerek Unicera
2017 Seramik Banyo Mutfak Fuarı'ndaki
Yurtbay Seramik Standı'nda sergilenecektir.

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ:
7.500 TL

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ:
5.000 TL

MANSİYON:
1.000 TL [3 adet eşdeğer]

JÜRİ ÜYELERİ:

ALİ BAKOVA

TASARIMCI / ALİ BAKOVA DESIGN

ATILLA KUZU

İÇMİMAR, TASARIMCI / ZOOM-TPU KURUCU ORTAĞI

PROF. AYŞEGÜL İZER

MSGSÜ GSF GRAFİK TASARIM BÖLÜM BAŞKANI

PROF. SEVİM ÇİZER

DEÜ GSF SERAMİK VE CAM TASARIMI BÖLÜM BAŞKANI

ŞULE KOÇ

TASARIM DİREKTÖRÜ / ŞULE KOÇ DESIGN

Ayrıntılı bilgi ve yarışma şartnamesi için:

www.dogadansanatasentasarla.com

yurtbay.com.tr

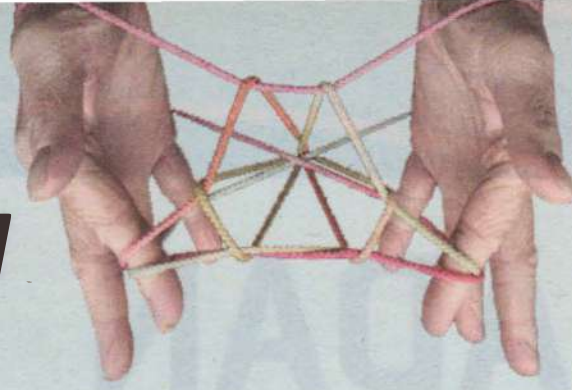
f t i p y i n / yurtbayseramik

YURTBAY
S E R A M İ K

Oya Özgür

kırmızı saçlı

Onu ilk ve son görüşümdü. Beş yaşında olmalıyım. Hemen gözüme çarpan kırmızı, kınalı saçlarıydı... Annemin teyze annesiymiş. Herkes saygılı ya ona, ben de merakla oturup bakıyor, dinliyorum. Annem demiş ki, eskiden Alsancak'ta oturur, şoförlü falan bir yaşantı sürer, mizampilili saçları özel dikim elbiseleriyle akşamüstleri köpeğini gezdirir, davetlere gidermiş. Niye eskiden? Güzelmiş. Yüzü anneannemden bile kırışık. Güzel? Bilemiyorum. Beni alışkın olmadığım bakışlarla süzüyor; neden var olduğumu anlayamıyormuş gibi. Çaylar gidip gelirken mutfaktakiler fısıldaşıyor. Anneanneme sokulup dinliyorum. Altı kez evlenmiş. Ne hikmetse kocalarının hepsi de erkenden ölmüş. Hiç çocuğu olmamışsa da kocaları vazgeçmemiş ondan. Çok alımlıymış ya, güzelmiş ya! **Kırmızı saçlarının ince örgüsü, başörtüsünün altından sıyrılıp, göbeğine yaklaşmış göğüslerinin üzerinde sallanıyor. Yeşil kadife elbisesi, saçlarına çok yakışmış.**

Akşam oluyor, dedem geliyor. Türlü soytarılık yapıyorum. Dedem de eğleniyor, kucaklıyor beni, gülüşüyor. Göz ucuyla kırmızı saçlıya bakıyorum. Bak diyorum sevilesi biriyim, sen niye bakmıyorsun? O hala neden var olduğumu bilemezmiş bakışlarını atıyor. Tüm gün süren bu bakış savaşı akşam yemeğinin ardından sofraya kaldırılırken son buluyor. İp istiyor, hemen koşup getiriyorum. Hazırlıyor, nereden tutacağımı, parmaklarımı nereye koyacağımı söylüyor, ipler bir ona bir bana geçiyor. Gözleri sanki daha sakın artık. Hatta o da bana gülümsüyor. Herkes döndüğünde aniden sıkılmış gibi yapıyor, "Eee hadi kendin oyna artık." Elimde ip, kalakalıyorum. İki kişilik değil miydi bu oyun?

Ertesi sabah pazar var. İzmir'den alınmış bir sürü bebeğe rağmen pazar bebeği diye tutturuyorum. Hep birlikte pazara yollanıyoruz.

Bastonunun başı bir atmaca kafasına benziyor. Gözleri bile var atmacanın, taşlardan. Yakası kürklü bir manto giyiyor. Kırmızı saçlarının sarktığı kalpağa benzeyen şapkası var. Evde başörtüsü, dışarıda şapka. Pazarcılar, kasabanın diğer kadınları ona bakıyor. Gurur mu duymalı, utanmalı mı bilemiyorum. Kurumlu kurumlu yürüyor. Pazarcılarla da sizli-bizli ama gülümseyerek konuşuyor. Eliyle istediği elmayı öyle işaret ediyor ki daha önce hiç böyle bir isteyiş görmediğimi fark ediyorum. Pazarcılar da ona "hanımefendi" diyor, teyze, anne falan demiyorlar.

Çıplak satılan plastik bebeğimi alıyoruz. Elbiseyi dikerken bana bir de hayat dersi veriyor, **"Elbisesinin olmaması iyi aslında, şimdi bu bebek fabrikadan elbiseli gelse bizim diktiğimizi beğenmez, sen de görsün."**

Sanırım bu çok komik bir şaka, büyükler saatlerce gülüyor. Yıllar sonra bu sözlerin eski cimri bir kocaya ithafen söylendiğini anlıyorum. Şık bir elbise diyoruz, daha doğrusu o diyor; farklı kumaşlarla yaka falan yapıyoruz, değişik bir elbise oluyor. Ayrılırken kapıda çenemden tutup gözlerimin içine bakıyor "Akıllı kız" diyor, "aynı annesi." Arkasından bakıyoruz. Kırmızılar, şapkasının altından yine hafifçe sarkıyor.

Birkaç yıl sonra adamın biri her akşamüstü kapısının önüne gelip türküler söylediği için evlendiğini duyuyorum. Ailenin hafif alayıyla, yedi kocalı teyze annesi... Son koca da ölüyor. Ve trajik son, oturduğu ev yanıyor. Kurtarabildiği ancak bir sandık eşya. Bodrum'a kardeşine sokuluyor. Ağrılar içinde kıvrandığı bir gecenin sabahına da ölüyor. Herkes onun ne namert ama ne güzel olduğunu anlatıyor. **Fark ediyorum ki, kimseler ona acımıyor. Çünkü o yaşarken olduğu gibi ölüirken de buna izin vermeyen, adını koyamadığım bir şeyin sahibi.**

Bugünlerde onun yaşadığına şahitlik edecek annem ve ben dışında kimse kalmadı. Gerçek ölümü yaklaşıyor. Şimdilik kırmızı saçlarını anımsıyorum. Benim varlığımı anlamaya çalışan bakışlarını... Sanki suç işlemiş gibi insanlar döndüğünde ip oyunundan kaçışını. Hikayesindeki onca boşluğa rağmen, dahil olduğum şuncacık şeyle, aslında ip oyunun tek kişilik olmadığını içten içe bildiğini biliyorum...

okuyucu
kafası

başucu kitabım

Elif Key

Ezeli Mağlup / E. M. Cioran

En sevdiğim yeri:

"(Helga Perz 1978 yılında Süddeutsche Zeitung için söyleşiyor)

- Acaba arkadaşlar sizin için önemli mi?
- Evet, seve seve gördüğüm çok sayıda arkadaşım var, zira insan kendi kusurlarını ancak arkadaşları sayesinde keşfedebilir. İçsel olarak iyileşmek için arkadaşlarını gözlemlemek kafidir. Muazzam derecede takdir ettiğim bütün arkadaşlarıma çok müteşekkirim, zira onlarla aynı kusurlara sahip olmamak için elimden geleni yaptım. Ama bunu başaramadım. Arkadaşlık ancak arkadaşınız gibi olmadığınızda anlamlıdır."

Gülse Birsell

Incognito-Beynin Gizli Hayatı / David Eagleman

En sevdiğim yeri:

"İnsan, düşünce barındıran bir bitkidir. Tıpkı bir gül ağacının gül, elma ağacının da elma barındırdığı gibi." Antoine Fabre d'Olivet

Umay Umay

Kör Baykuş / Sadık Hidayet

En sevdiğim yeri:

"Bütün hayatımı bir salkım üzüm gibi avucumda sıkmak istiyorum, suyunu, hayır, şarabını damla damla, gölgeyin kurumuş boğazına akıtmak istiyorum, kutsal su gibi."

Sunay Akın

Klişe Hayatlar Matbaası / Can Yılmaz

En sevdiğim yeri:

"Cağaloğlu Yokuşu'ndaki çocuk, kavuniçi daktiloya bakıp hayal kurarken arkasından Aziz Nesin geçti mi, bilinmez... Ya da, Rifat Ilgaz?"

Kanat Atkaya

Asmalımescit 74 – Bohem Hayatı / Fikret Adil

En sevdiğim yeri:

"Beyoğlu caddesi sisli. Siyah yeldirmeli çingene karılar arkalarındaki sepetlere kağıt, kumaş parçaları toplayarak geçiyorlar. Koltuğunun altında keman kutusu, Papağan veya Ruf'ta sabaha kadar 'haltura' yapmış bir çalgıcı, paltosunun kalkık yakasına boynunu kısıarak eve dönüyor. Geçen tramvayların buğulu camları içindekileri ancak enkaz bir halde gösteriyor."

Bedia Ceylan Güzelce

piknik mevsimi

İnsanda bir şey var, sırf taştan demirden; insanın bir şeyleri kendinden önceye koyma telaşı var ve ben bunu seviyorum. Babamı da seviyordum ama şimdi yok kendisi aramızda.

Bir adam doğar, büyür, bir kadını sever ve senin baban olur. Benim de. Ben babamı toprağa gömdüm, Ayça da ve birileri daha. Benim babamın mezarında şöyle yazıyor, "İkinci şans istenmez alınır." Hayat bir dip akıntısı gibi ayaklarının altından çekip almaya çalışıyor kurduğun her şeyi. Arabesk şarkılar ve inceden bir kanunun eşliğinde ucunu yakıyor boy verdiği yerlerin. **Sen fena bir yanlış yapıyorsun, sonra yanlış seni sen yapıyor.** Bir şans daha istiyorsun, hakkın da yok haddin de değil, git al. O gün alacak daha iyi bir şeylerin yoksa, şans isteme, bizzat kendin al. Bu dünya bir balığın karnında saklanıyor desem, bana kim inanır şimdi? Hiç kimse. Öyleyse al. Buna inan, bana hiç değilse.

Bir idrar yolundan açılıyor perde, sonrası sancılı, kanlı bir tufan. İşte bu yüzden biz insanlar piknikler kurarız, lunaparklara gideriz, pazar yerlerinde rahata ereriz.

Hayatımıza bu mütevazı renk katma çabalarımızı tek bir mesele bozar:

Ölüm. İnsanda bir şey var, sırf taştan demirden; insanın bir şeyleri kendinden önceye koyma telaşı var ve ben bunu seviyorum. Babamı da seviyordum ama şimdi yok kendisi aramızda.

Biz insanlar tokalaşırız ne güzel. Birbirimize çay ikram ederiz. Bir misafirimiz gelir ona ayakkabılarını çıkarttırmayarak büyük bir hareket yapmış oluruz kendimizce ama ayakkabılarını daha kapı ucunda çıkararak alıp kalbimize yerleştiririz. Ayakkabılar denince, altı delik. Olsun. **Ölmeden bir iyilik gelir insana, bir sessizlik olur tufandan önce.**

İnsan ne'yi susuyorsa, O'dur.

Sevdiklerini gömersin, sevmediklerine mezarlıkların kapısını kilitlersin, kızmıyorum sana. Sonra sevmediğinin annesi gelir sorar, "Çöpe mi atayım ben cenazemi?" diye. Atsın ister misin babanın sevdiği kadın, çocuğunu çöpe? **Canım, bu dünyada büyük günahlar var, biz o günahkarlardan olmayalım. Cenazemiz afili, mezarımız yakışıklı olsun.** Baktıkça gururlansınlar, baktıkça bir avuç toprağına, sen yavaş yavaş gübreye dönüşürken ve tependen türlü otlar boy verirken, gelip sana baksınlar ve desinler ki, "Allah rahmet eylesin." Amin.

Biz insanlar, yalan söyleriz birbirimize. Seksin bunca dayatılıp da bahsinin dahi utanç verici bulunduğu bir yerde, biz

insanlar hayvan ve insanüstü arasına gerilmiş bir ipten çok, Zerdüşt'ün çekildiği dağlarda gömülecek yer ararız kendimize. İçinde kozalakların çatırdadığı, bir baraj gölünün kıpırtısız suyu, suyun yanına çökmüş on yaşlarında iki çocuğun olta atışı, oltayı tutuşu, gelmeyeceğini çok iyi bildiğin balığı bekleyişi, sonra yoldan geçen bir otomobilden çalan Ferdi Tayfur şarkısı; "Geri getir ömrümü, geri getir gönlümü, geri getir sevgimi, ver ver beni bana..." **İşte baraj gölünün kıyısında büyüyen çamlar var ya seni onların altında bekleyeceğim, uyumuşsam uyandırma. Bir kez olsun kendim uyanmak istiyorum bir sabaha.** Paçalarımın içeri akrep mi girmiş, kollarımda kırmızı karıncalar mı gezinmiş umurumda değil, ormanda kaybolmak mümkün de değil zaten, her yer birbirine benziyor.

İnsan ne'yi gömüyorsa, O'dur.

Ben de isterdim bir yer ismiyle bitsin soyadım. İsterdim her gün bir bayrak diksinler yanı başımıza ve her akşam gidip onu olduğu yerden sökelim. **İsterdim seninle her gün bir başka ağacın altında buluşalım. Ama ölüm var.** Ha bir de

bahar var. Piknik mevsimi geldi, serilecek örtüler, üzerine konacak tabaklar, plastik bardaklar, daha ilk saplayışta kırılacak uyduruk çatallar, ne

için olduğunu hiç çözemeyeceğimiz bazı alet edevatlar, kuru köfteler, yıkanmış kurulanmış marullar, mangalda kömürler ve kömürlerin üzerinde bir izgara, izgaranın altında yanan ateş... Titriyor. Ucundan başlar pişmeye bir kanat, bir biber, bir domates, kokusu güzel, tadı o kadar da değil. Top oynayacağız daha, düdükler çalacağız ve ağaçlardan erik toplayacağız. "Sen dur, ben getiririm" demenin hafifliği, etrafta herkes konuşurken ve bir şeylerle meşgulken kendini onlara emanet edip daldığın uyku var ya, onu hiçbir şeyle değişmem. Biz insanlar birbirimize bu kadar yakın, bu kadar ayrı dururken, bir de aşk var. Aşkın buluşma yeri olmaz, aşklar birbirinde buluşur.

İnsan ne rüya görüyorsa, O'dur.

İkinci şans istenmez, alınır.

Kerimcan Kamal

nejat uygur kötü biri değil

Can, evlerine inen yokuş üzerindeki ilginç kapısı ve işlemeli kuleleriyle her gün önünden geçtikleri gizemli kiliseden çok, biraz yukarıdaki bakkalın önünde duran dondurma makinasıyla ilgileniyordu. Semtin kurnaz bakkalı kremadan dondurma yapan bu çelik renkli buzdolabına benzer makineyi yeni getirtmişti ve artık mahallenin bütün çocukları, harçlıklarının hepsini, kolunu çektiğin zaman kıvrılarak salına salına külaha dolan bu şahane dondurma için harcıyordu.

Can'ın annesi öğretmendi, babası ise noterde çalışıyordu. Babasının noterde mutsuz olduğu ve hayalindeki işi yapamadığı söyleniyordu. Can her sabah babasıyla "laga laga laga" diye ses çıkaran ve önünde kaplan resmi olan otobüslere biniyor, ikisi babasının işine gidiyorlardı.

Noterde günler çok sıkıcı geçiyordu. Koca odada bir çocuğun oynayabileceği tek şey Facit marka koldan çevirmeli hesap makinasıydı ama Can'ın gücü makineyi kurmaya yetmediğinden onunla da oynayamıyordu.

Noterdeki en eğlenceli insan Seyfi isimli abiydi. Seyfi Abi arada şarkılar söylüyor, herkesi güldürüyordu. Can onun bazı akşamlar bir gece kulübünde şarkı söylediğini duymuştu. Ama orada galiba ona Huysuz diyorlardı.

Can, akşam olduğunda yine babasıyla birlikte "laga laga laga" diye ses çıkaran kaplan resimli otobüse biniyor ve ağzına kadar dolu otobüs Galatasaray'dan Feriköy'e tam yarım saatte geliyordu. İşte şimdi günün en heyecanlı anıydı çünkü otobüsten indikten sonra Can ve babası kremalı dondurma makinasının olduğu bakkalın önünden geçiyorlardı. Can bu dondurmadan daha hiç yememişti ama tadının çok güzel olduğuna emindi. Ne zaman babasından kremalı dondurma istese hep aynı cevabı duyuyordu.

- Param yok oğlum.

Bir gün evde dayanamadı ve annesine sordu:

- Anne bizim niye paramız yok?

- Var ama çok yok oğlum.

- Babamdan kremalı dondurma istiyorum ama param yok diyor bana, diğer çocukların babasının parası var mı anne?

- Bilmiyorum ki Can... Kiminin vardır, kiminin yoktur.

- Bence biz hariç hepsinin var.

Annesiyle babası başta para olmak üzere pek çok konuda hep tartışırdı ve bu anlar Can'ın hayatta en sıkıldığı anlardı.

Can, o zamanlar en çok Nejat Uygur'dan korkuyordu çünkü anlatılana göre küçükken anne babası onu tiyatroya götürmüş ama o ön koltukta çok ağlayınca **Nejat Uygur oyunu kesmiş ve "Bu çocuğun sesinden konsantrasyonum bozuluyor" demiş, onlar da çıkmak zorunda kalmışlar.** Bu hikayeyi dinlediğinden beri Can tiyatrodan ve hiç tanımadığı Nejat Uygur'dan korkuyordu. Can sinirli insanlardan korkuyordu. Can'ın babası da genelde sinirli oluyordu. Can babasına neden sinirli olduğunu sorduğunda yine aynı cevabı alıyordu.

- Param yok oğlum.

Bir gün yine otobüsten indikten sonra, önce yine Nejat Uygur Tiyatrosu'nun önünden geçtiler. Can yokuş aşağı bakkalın önünden inerken bu kez dondurma istemedi.

Babasının kocaman ellerinde yol üzerindeki kiliseyi de geride bırakırken, açık kapıdan içeri baktı ve yanan mumları gördü.

- Baba kilisede niye lamba yok?

- Niye olmasın oğlum?

- İçerde mum yakıyorlar, gördüm.

- O dua için Can.

- Ne diye dua ediyorlar?

- İstedikleri olsun diye.

Can o akşam herkesi bir araya topladı ve annesine sordu.

- Anne ben de kilisede dua edebilir miyim?

- Biz Müslümanız Can. Kilisede Hristiyan komşularımız dua ediyor ama bence sen her yerde dua edebilirsin.

Ertesi gün tatildi. Can babasıyla işe gitmedi. Mahalledeki çocuklar toplanmış okçuluk oynuyordu. **Can pek tekin bulmadığı bu oyunu apartman girişinde, hep oturduğu yerden izliyordu.** Çocuklar gazoz kapaklarını taşla ezerek önce düzleştiriyor sonra yine taş yardımıyla bükerek okun ucuna sınıksı sarıyordu. Kısa

gergin yaylardan çıkan gazoz kapağı uçlu oklar denk geldiğinde çoğunun bacaklarını, kollarını kanatıyordu. Can bu oyunun neresinin keyifli olduğunu henüz çözememişti. Derken birden yan apartmanın girişi katında oturan ve yalnız yaşayan kadının çocuğu karşısında bitiverdi. Çocuk Can'dan yedi sekiz yaş büyüktü ve dev gibiydi. Güneşi arkasına aldığı için yüzü tam seçilmiyordu ama Can çocuğun yeni çıkmakta olan bıyıklarını görebiliyordu. Çocuk kendinden emin bir ifadeyle elindeki koca yaya takılı uzun oku Can'a doğrulttu. Okun ucu şimdi Can'ın tam gözüne dayanmıştı. Can okun dayandığı gözünü kapattı ama diğer gözleriyle okun ucundaki gazoz kapağının çok sevdiği Elvan gazozuna ait olduğunu okuyabiliyordu. Çocuk sakın bir şekilde "Sen de annemle ilgili konuşuyor musun?" diye sordu Can'a...

- Annenle ilgili mi?

Can çocuğun annesiyle ilgili bir şeyler duymuştu ama tam anlamamıştı. Kadın semtin ünlü futbol takımından genç bir adamla görülmüş ve zaten yalnız yaşadığı için dedikodu almış yürümüşü. Can'ın annesi yine en iyi haliyle "Ne var kadın sevmişse sevmiş, kime ne?" demişti.

Çocuk "Evet annemle ilgili, yoksa bana numara mı yapıyorsun? Eğer öyleyse okum gözünün tam ucunda ve bir bırakırsam seni arkandaki duvara çiviler," dedi. Gerçekten de çocuğun parmakları bir an için bile gevşese, uzun okun, ucundaki teneke parçasıyla birlikte Can'ın gözüne saplanması işten bile değildi. Can hiç kıpırdamadı. Zaten kaçmasına imkan yoktu. Sessizce diğer gözünü de kapadı.

- Ne yapıyorsun? diye sordu çocuk.

- Dua ediyorum, dedi Can.

- Dua mı, ne duası?

- Öncelikle Tanrı'dan Nejat Uygur'a bana kızmamasını söylemesini istiyorum. Çünkü tiyatrosunda ağladığımda çok küçüktüm ve hatırlamıyorum. Sonra senin okunu gözümde çekmesini istiyorum çünkü çok korkuyorum ve annenle ilgili hiçbir şey bilmiyorum. Sadece geçen gün bize aşure yolladığını ve annemin dediğine göre çok güzel aşure yaptığını biliyorum. Son olarak da Tanrı'dan babama 25 kuruş vermesini istiyorum. Çünkü ne zaman kremalı dondurma istesem bana param yok diyor.

Çocuk bir an için durdu sonra oku yavaşça Can'ın gözünden çekti.

Bir adım yaklaştığında Can çocuğun gülen yüzünü fark etti.

- Öncelikle, dedi çocuk:

-Nejat Uygur korkulacak bir adam değil aksine çok komik biri. Babam geçen sene beni oyununa götürdü, çok eğlendik.

İkincisi; evet annem çok güzel tatlı yapar. Hele bir de piramit pastasını yesen bayılırsın. Son olarak ufaklık...

Çocuk oku yere bıraktı ve cebinden gümüş renkte bir 25 kuruş çıkardı, parayı Can'a uzattı.

- Al, benim babamın da parası yok. Zaten annemin dediğine göre o yüzden ayrılmışlar. Artık çok umursamıyorum.

Ama çocukların annemle ilgili dedikodu yapmasına sinir oluyorum. Şimdi git kendine bir dondurma al.

Can çocuğa baktı, uzanıp parayı aldı. Yavaşça oturduğu basamaktan kalktı ve bakkala yürüdü. Birkaç dakika sonra kapısının önünde rengarenk plastik toplar asılı dükkana vardı. Bakal amcaya 25 kuruşu uzattı ve kremalı dondurmanın yavaşça kıvrıla kıvrıla külahın içine dolmasını izledi. Bakal kolu bıraktığında makineden sanki bir boru gibi akan dondurma incelik sivri bir hal aldı ve Can tam da orayı dilinin ucuyla ağzına götürdü. Gerçekten de çok güzeldi. Can, dondurmasını eve gelmeden bitirdi. Koşarak eve girdi, annesi onun heyecanını görünce:

-N'oldu oğlum, iyi misin? diye sordu.

Can gülümsedi:

- Dua ettim kabul oldu, dedi ve ekledi: Ve sanırım Nejat Uygur kötü biri değil.

Not: Henüz beş-altı yaşındayken ben, o sahnede herkesi güldürürken en ön koltukta ağlayıp dikkatini dağıttığım için büyük üstat rahmetli Nejat Uygur'dan özür dilerim.

görmüş kadar olduk

yazan: ipek bozkaya
çizen: hakan arslan

**“Önce biraz ağladılar, ama alıştılar şimdi.
Aşağılık insanoğlu her şeye alışır.”**

Tedirgin. Yakışıklı. Utangaç. Güzel kara gözleri, esmer teni, ortadan biraz uzunca boyu var. Yanakları çökük. İnce ve biçimli vücuduyla çekici. Öyle kötü giyimli ki yaratıcısı onu tarif ederken “Bu derece yırtık pırtık şeylerle güpegündüz sokakta dolaşmaya insan utanır.” diyor. Başında şapkası, üzerinde paltosu var. Yüksek, yuvarlak bir şapka bu; her yanı delik deşik olmuş, yırtılıp solmuş leke içinde kenarsız bir şapka; bir yanından çok çirkin bir köşe oluşturacak biçimde yana sarkmış. **Bu kim mi? Dostoyevski’nin büyük romanı Suç ve Ceza’nın antikahramanı Raskolnikov.**

“Sanki sadece o görsün diye güzel bir gül açmıştı.”

24-25 yaşlarında genç bir kadın. Saçları omuz hizasından uzun. Zayıf. Narin. Düşünceli. Soğuk, çekingen. Üzerinde soluk, çiçekli, dökümlü elbisesi var; eteği dizleri ile bilekleri arasında biten. Az topuklu ayakkabıları, zarif küpesi, tüylü sarı şapkası, yaka iğnesi, eldivenleri var. Elinde basit sarı saman kağıda sarılmış büyük bir demet çiçekle duruyor. **Çiçekçi dükkanının önünde vitrinin derinliklerini içi sıkılarak seyreden bu kişi kim mi? Virginia Woolf’un unutulmaz kahramanı Mrs. Dalloway.**

**“Ah yarabbi, hayat bir türlü yakamı bırakmıyor,
nereye gitsem peşimde.”**

Otuz iki, otuz üç yaşlarında. Orta boylu, düzgün yapılı, hoş görünüşlü, koyu gri gözlü. Yüzünde kaygılı bir ifade görmek neredeyse imkansız. Gözlerinden, hareketlerinden rahat, açık, umursamaz bir ifade hiç eksik olmaz. İyi yürekli kuzu gibi bir adamcağız. Teni ne pembe ne esmer ne soluk. Rengi yok gibi. Küçük, yumuşak elleri, düşük omuzları bir erkekte az görünür incelikte; onu yaratan kişi ondan böyle bahsediyor. Hareketleri çekingen ve nazik. Üzerinde hiç çıkarmadığı bir hırkası var. Her bakımdan Doğulu bir hırka. Ne püskülü ne kadifesini, ne beli var, o kadar geniş ki onun vücudunu iki kere sarabilir. Hırkanın kolları bileklerinden omuzlarına doğru genişliyor. Yeleği yok, kravatı yok, rahat serbest olmak onun için çok önemli. Uzun, yumuşak, geniş terlikleri var. **Yatağından kalkar kalkmaz ilk işi ayaklarını bu terliklerin içine sokmak olan bu kişi kim mi? Gonçarov’un üşengeç kahramanı Oblomov.**

ÜLKER

MUTLULUK HER YERDE

Mutluluk
☀️ BAHARDA ☀️

Başar Başaran

keş tahsin

Otelden çıktık yol boyunca babama Tahsin'i sordum durdum. Okuldan beri pek görmemiş, keşti ama çok zekiydi, kalemsiz kâğıtsız okuyarak cebir çalışırdı dedi.

Size Türkiye'ye benzeyen birini anlatacağım. Durun önce telesekreterdeki mesajı geri alayım tekrar başlatayım: "Yücel'ciğim ben Tahsin, Keş Tahsin, Kıbrıs'a geldim. Gülüm Otel'deyim."

Baktım saat gece yarısına geliyor. O zamanlar babamla yeni liman tarafında bir evde oturuyoruz orada kapının ağzında durduk. Kim bu Keş Tahsin? Babamın arkadaşlarının böyle akılda kalan lakapları olur bilirim. Askeri lise âdetidir Kırmızı Hüseyin, Deve Faruk, Yarasa Mahmut... Keş Tahsin'i hiç duymadım. Baktım babamın yüzünde bir tuhaflık. Aslında bir "Harbiyeli" aradığında mutlu olur. Onun için okul arkadaşı demek senin benim gibi değil birlikte ihtilale kalkışıp okuldan atıldığı hapis yattığı yoldaşları demek. Yüzü bulutlandı. Kıbrıs'a niye gelmiş ki diye soracak oldum; bilmem, gidip bir bakayım dedi. Bu saatte mi... Ben de geliyorum. Evden girdiğimiz gibi çıktık. Yolda lakabının neden Keş olduğunu sordum. Araba lambaları yüzüne vurdu gülümsedi. **Okuldaki bin yüz küsur öğrenci arasında matarasının içinde su yerine kanyak olan bir o vardı ondan dedi. Tahsin'i haliyle merak etmeye başladım.**

Gülüm Otel turistik olmayan işçi otellerinden, kalenin arkasında bekâr odası gibi bir yer. Karanlığın içinden oraya vardık. Resepsiyonda bir adam muhtemelen otelin de sahibi babamın düzgün giyimine baktı, Tahsin gibi birini sormasına pek anlam veremeyerek yüzünü ekşitti. Arkadaşınız mı? Evet dedi babam, nerede şimdi? İçti, sarhoş oldu, bir iki telefon etti sinirlendi, camı çerçeveyi indirdi, gitti yattı. Keş Tahsin'in durumunun iyi olmadığını biliydim, babam camın çerçevenin parasını ödedi, şimdi uyandırmayın sabah gelirim hadise falan çıkarırsa sakın bir şey yapmayın beni arayın diye adamı tembihledi. Otelden çıktık yol boyunca babama Tahsin'i sordum durdum. Okuldan beri pek görmemiş, keşti ama çok zekiydi kalemsiz kâğıtsız okuyarak cebir çalışırdı dedi. İçimdeki merak iyice büyüdü. Sabah ilk iş otele gittik. Tahsin üç günlük sakalı, gömleğinin kirli yakası, üzerinde damatlık gibi tuhaf bir takım elbise, yakasında sarı Atatürk rozetiyle geldi. Sarıldılar, öpüştüler. Deniz kıyısı boyunca yürüdük. Tahsin pek konuşmadı, usulen bir iki hatır sormanın ötesinde bana da pek ilgi göstermedi. Bir derdi vardı yüzü sarı, sakalları delik deşik, elleri tedirgindi. Gittik bir yere oturduk. Bir süre hükümete küfür etmek zorunda kalmadıkça bir şey söylemeden arka arkaya kahve ve sigara içti. Ne zaman sonra babam; hayırdır Tahsin diyebildi? Tahsin sigarasını kül tablasında uzun uzun ezdikten sonra "a.na kodumun karısı" dedi zehirliyormuş beni. Kim oğlum dedi babam. Karısıymış. Kadıncağzı Tahsin alkolü bıraksın diye gizlice bir üfürükçüye gitmiş, o da buna Tahsin'e çaktırmadan yemeklerine karıştırın diye bir toz vermiş. İki ayın sonunda Tahsin'in böbreklerinden birisi iflas etmiş. Zor yetiştirdiler imanını s.yim dedi. Ameliyat mı olmuş, diyalize mi koyulmuş orasını hatırlamıyorum ama baya ölüyormuş. Neyse ölmedim de boşadım dedi. Sevindik

tebrik ettik ama babamın sorusunun cevabı değildi bu, "yani hayırdır Tahsin niye Kıbrıs'a geldin anlat" diye sorusunu tekrarladı. Yücel'ciğim diye lafa başladı. Ben bundan on iki yıl önce hesap ettim kitap ettim Atatürk'ten fazla yaşamam diye düşündüm. Bir an babamla birbirimize baktık. O ne demek? Yani düşündüm taşındım kırk yedi yaşındayım o zaman dedim ki elli yedide ölürüm, ölmem lazım dedim. Nereden çıkarırdın Tahsin diyecek oldu, sanki anormal bir şey sorulmuş gibi bir bakış takınıp tezini yineledi, Atatürk'ten fazla yaşayacak halim yoktu yani. Tahsin tuhaf argümanının sağlamasını bizim anlamadığımız bir yerden yapıyor, tartışılmaz bir doğrudan bahseder gibi emin konuşuyordu. Peki dedi babam Atatürk'ten çok yaşamam dedin ve ne yaptın? **Nasıl öleceğim diye boşladım hayatı, sattım savdım içkiye yatırdım Yücel'cim diye cevap verdi. Üsküdar'da bir ev vardı sattım, arabayı sattım, bir de bir arsam vardı babadan köyde onu da verdim.** İzmit'e taşındım. Evde içmeye başladım. Bir şey yapmıyorum içiyorum yani. Ölmeyi bekliyorum. Ne oldu peki sonra diye sordu babam. Bir sigara daha yaktı nefes çekt; ölmedim a.na koyayım dedi.

Bir şeyi saymak onun sonu olduğunu da kabul etmek aslında.

Yani Tahsin kısa düşmüştü. Atatürk'ün yaşını iki sene geçmiş hala ölmemişti. Para da kalmadı, kariyi da boşadık, ev bark da yok. Aylardır bizim dernekte yatıyordum dedi. Sonra biri geldi oğlum Yücel de iyi içer, sen atla git o sana Kıbrıs'ta bakar dedi. Anlayacağın bindim otobüse doğru Mersin, vapur falan geldim. Bir sessizlik oldu. Tahsin bana baktı. Ben babama baktım. Tahsin yine bana baktı ben gözlerimi kaçırdım. Babam bir derin nefes aldı. Ya dedi Tahsin ben bir beyin kanaması geçirdim iki sene oluyor. Ee dedi. İçkiyi bıraktım ben dedi babam. Tahsin acı

bir haber almış gibi yüzünü buruşturdu, i.nelik yapma a.na koyayım dedi. Valla dedi babam. Hadi be dedi Tahsin. Yıkıldı. Biraz daha durduk kalktık. Babam yol parasını oteli falan ödedi. Tahsin'i vapura bindirdik. Etimden et kopardılar sanki. Ne olur kalsaydı bizimle. Babam bana baktı oğlum dedi kedi mi bu eve alalım. Üzüntüyle denize baktım Tahsin'in vapuru şimdiki Türkiye gibi gözden kayboluyordu.

Onu niye bugün yazdım. Çünkü bugün her şey çözülürken anladım ki Türkiye'de Tahsin gibi "Atatürk'ten fazla" yaşayacağına hiç inanmamış. İpsalâ'dan giriyordum, kapıda Türkiye'nin doksanıncı yılı yazıyor. Düşündüm niye Almanya'da Almanya'nın kaçınıcı yılı olduğu hiç yazmıyor. Bir şeyi saymak onun sonu olduğunu da kabul etmek aslında. Baştan beri biliyorduk yani. Keş Tahsin gibi davranmamız ondan. Bir ihtilalcinin uzun süren intiharından bahsediyorum. Sattık savdık kariyi da boşadık hala ölemedik. Üstüne üstlük umutlanıp yoluna düşeceğimiz bir arkadaşımız da kalmadı.

Anıl Yurdakul

sahte votkacılarla kafa bi dünya

Kadro

Aydın: 56 yaşında, eski emniyet amiri 🚔

Dündar: Eski eroinman 💉

Yüksel: Eski tetikçi 🔫

Zeki: Eski kaleci 🧤

Mekan: İstiklal Caddesi Odakule, ATM'nin yanı 🏦

İçki: Sahte votka ve portakallı gazlı içecek 🍷

Beyoğlu sabahında kaldırımları çiğnerken, Odakule'de Dündar'ı görüyorum. Sigara yakıyoruz, Dündar'ın bileğinde et parçası görüyorum lambur lumbur oynuyor.

"Abi bileğine n'oldu?"

"İğneyi saplayamadık ete girdi."

"Ne iğnesi, eroin?"

"Yavşak bir arkadaşım başlatmıştı. Kafamı s.kim ailem dağıldı bu yüzden. Zor kurtuldum aman anlattırma tüylerim diken diken oldu."

Birer sigara daha yaktık, ağır bir alkol kokusu geldi ardından ellerinde kara poşetleriyle Yüksel ile Diyarbakırlı Zeki... Yüksel feci akşamdan kalma, ayılana kadar beni tanımadı. Nereli olduğumu ne iş yaptığımı sordu, ayıldıktan sonra tanıdı. Zeki, kara poşetteki votka ile gazlı içeceği çıkartıp plastik bardaklara doldurdu.

"İçiyorsun di mi?"

"İçer içer koy koy."

Kör olmak vardı, ölmek vardı, Rus ruletiydi yaptığım. Kafama diktim... 3 bardak vardı, 4 kişiydik. Dönüşümlü olarak içmeye başladık, sıra bana çabuk geliyordu -korktuğum başıma geliyordu- ilk bardak bile kafayı bulmamı sağlamıştı. Unuturum hesabı telefonun ses kaydını açtım. Durmadan sıra bana geliyordu. Yarım saat geçmedi votka şişesi bitmişti. ATM'ye her gelenden Yüksel, şiir ile sinyal çekiyor para koparıyordu. Herkes bozuk para çıkardı, Dündar sahte votka almaya yollanmıştı. Eski Emniyet Amiri Ahmet Aydın, hemen ardından da votkayla Dündar geldi. Ahmet karşıma oturdu.

"AHMET ABİİİ RÖPORTAJ YAPALIM MI!!!" (Sanki uzakta da sesimi duymaz gibi ayı gibi bağırıyordum)

"Yapalım gel."

Oturdum önüne yere, sol elimde votka bardağım sağ elimde telefon. Kafayı da iyiden bulmaya başlamıştım, bardak habire doluyordu, tek damlası dışarı damlamadan...

"Aydın Abim sokakta hayat nasıl?"

"Çok iyi insanlar kaderlerini paylaşırlar ama insanlar bunları hor görüyor ben üzülüyorum."

"Kaç yaşındasın?"

"55 yaşındayım. Bu sokakta yaşayan insanlar var ya çok iyiler onları çok seviyorum."

"Biz de seni seviyoruz Aydın Abi."

"Hayatını anlatsana abim?"

"Evet cezaevinde yattım, ben polistim. Dinliyor musun beni?"

"Dinliyorum abi..."

"Ama teşkilat bana komple yapmış. Yargılandım içeride yattım, polis kimliğim alındı. Vurulduğum görev yaparken ama ben de

şu an sokak adamı gibi bir şey oldum. Karımı kaybettim, anamı kaybettim, babam şehit oldu. Türkiye'yi çok seviyorum. Ben rica ediyorum Anıl Bey sana Bey diyorum. Başka soracak mısın?

"Soracağım abi..." (Ulan Anıl Bey olduk ilk kez)

"Çocukluğun nasıl geçti?"

"Babamı kaybettim, adı Ahmet Aydın'dı. Benim ismim de Aydın Ahmet çünkü babaannem Aydın Ahmet koymuş. Erzurumluyum gurur duyarım Erzurumlu olduğum için."

"Ben de uzaktan Erzurumluyum"

"Eyvallah babam benim. Başka?"

(Her başka, başka sorun var mı demesiyle kendime gelir gibi oluyorum)

"Kaç senedir sokaktasın abim?"

Bu sırada paralar ortaya atılıyor bir sürü bozukluk, birini votka almaya götürüyorlar.

"15 senedir sokaklardayım ama mutluyum. Niye mutluyum çünkü bunlar çok güzel insanlar, ben bu mutluluğu polis kimliğim de bulamadım. (Ağlıyor) Kapa şu cihazı. Kapattın mı?"

"Kapattım" (Kapatmaya halim olsa kapatırdım)

"Sormak isteyeceğin şeyler varsa sor bana."

"Sokaktaki zorlukları anlatır mısın?"

"Sokakta zorluk olmaz mı var var olmaz mı, insanlar üşüyor.

Devletin buraya bakması lazım. Ne yapmış Zeytinburnu'nda bir yer var, var mı başka bir yer? Var mı yok.

Yüksel: Haydi paraları toplayalım.

Aydın: Boşver paraları, soracağın bir şey varsa yine sor, sor da ben cevaplayım.

"Cezaevinden sonra ne oldu abi?"

"Evet, hanımı kaybettim karımı kaybettim."

"Çocuğun var mı abi?"

"Var, ellerinden öper. Oğlum da polis ismi Osman, istersen plakasını vereyim ama. Gerek yok, hiç gerek yok."

Yüksel: Yeğen, var mı parlak Ahmet içelim?

Aydın: Sen sor ben sana cevap vereyim sor.

Yavuz: Al yeğen. (Votka doldukça doluyor)
 "Günler nasıl geçiyor?"
 "Canım benim dostlarım sağ olsun ama ben Aydın Ahmet olarak Erzurumlu olduğum için gurur duyuyorum. Dostlarım sağ olsun, sokak adamları sağ olsun. Tam 22 sene okudum. Şurası var ya bana emanetti. (Beyoğlu'nu gösteriyor)

Ben ne yaptım biliyor musun gittim vuruldum. Ben yalan konuşmam bak yaramı göstereyim. (Sol bacağını açıp kurşun yaralarını gösteriyor) Burayı da göstereyim mi? (Diğer bacağını kastediyor)

"Yok abim doğrudur."

"Bana sor kafam yerime geldi. Baş komiserdim, bak gözlerime kötü kötü bakarsam korkarsın. (Bir süre kötü kötü bakıyor, ne diyeceğini bilemedi) 85 kiloydum altmış beşe düşmüşüm falan filan önemli değil. Ben bedavacı adamı hiç sevmem bak Yüksel'i çok seviyorum bu abiyi çok seviyorum. (Zeki Abi'yi kastediyor) Sor Anıl!

Soramıyorum, sahte votka beni yere devirdi devirecek düşünüp zorlukla ağzımı açarak sorumu soruyorum.

"Hayat ne demektir?"

"Hayat mücadele etmektir, hayat okumaktır. Evet, bugün MHP Genel Başkanı bekliorsa aslan gibi geliyorum."

Yüksel: Gelmedi, kim hani geliyor?

Aydın: Aslanım, amcaoğulları falan filanlar falan filanlar...

Yüksel: Kim geliyor?

Aydın: Ben gariban babasıyım, ismim Aydın babaannemden Allah razı olsun. İsmimi Aydın koymuş, Ahmet'te güzel isim. Benim babam Ahmet ama Aydın Ahmet niye çünkü babaannem falan filan falan kadın her zaman üstündür, niye üstündür kutsaldır, anneler kutsaldır. Anıl, senin gibi yeğenlerim var ama aferin bu yola baş koymuşsun kazanmanı isterim. Yüksekova'da vurdular göstereceğim sana çünkü göstermezsem ibneyim. (Diğer bacağındaki kurşun yaralarını da gösteriyor)

"Doğrudur, geçmiş olsun abim."

"Ben Türkiye'nin savaşıyım. Bana bir silah ver herkesi vurayım ama kimi vuracağım belli. Anıl, oğullarım var yeğenlerim var ben tarihim. (Bunu derken bir kolunu havada çevirerek daire yapmaya başladı, hipnotize olmuş gibi kolu takip ettim) Başka soracağın varsa sor.

"Yaşlandığında ne olacak?"
 "Heh çok güzel bir noktaya geldin, Allah'ıma şükürler olsun bu devlet bana bir maaş vermiş ne diyorlar ona? Zeki: Gazisin.

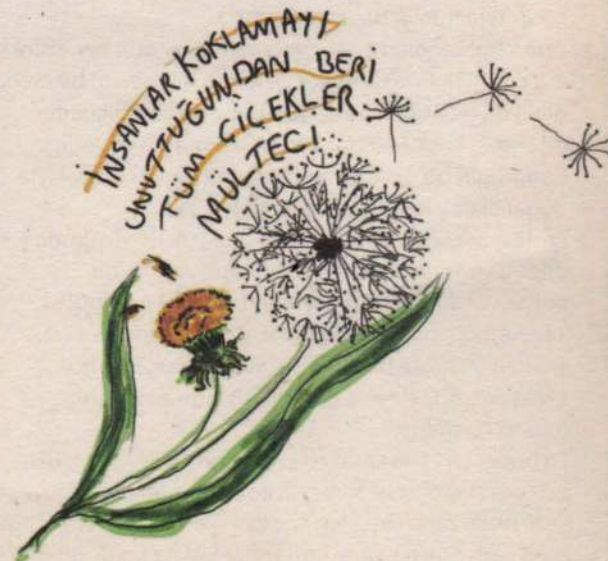
Aydın: Heh gaziyim. Daha çok sor, ben çok doluyum."
 "Sorayım abim" (Eyvaah Aydın Abi coştı ben kafayı kaldıramıyorum)

"Abi hapis hayatını anlatsana"
Aydın: Heh oraya geldik ben hesap yaptım. Matematiği iyi olmayan öğrenci geçemez geçer de torpille. Ama yaptım, bu insanlar benim dostum, ben hesap yaptım abicim ben hıyar değilim. Hapishane çok zor bir olay Allah düşürmesin davanda haklıysan savcı var hâkim var onlar senin kararını verecek. 6 saat duruşma gördüm ben idamımı istedim ya böyle bir şey var mı?

"Yok abi."

Hepsiyle tokalaştım, yola zor atmışken kendimi Dünder Abi çevirdi, ellerimi tutup öpüp alnına götürdü, ellerimi çekmek istesem de sarhoşluktan hâkim olamadım. Sarıldı o sırada aklımda olmayan isimleri söyleyerek "Şuna buna dikkat et çarptırma kendini, bu iyidir şu kötüdür. Dikkat et" tavsiyelerinde bulundu herkese el sallayıp kendimi İstiklal'in kalabalığına atarak ayılmaya koyuldum.

Aslı Alpar

Emre Barca

terra incognita*

Daniel Pennac, *Bedenin Güncesi*, Ayrıntı Yayınları, 2016.

Bedenin güncesi aslında hayatın güncesidir. Hayat bedenle başlıyor ve bedenle bitiyorsa eğer, kendi, dünya, başkası ancak bedenle yaşanıyor ve bedensiz bir tecrübe en azından şimdilik imkansızsa, o halde bedenin güncesini yazmak aslında hayatın güncesini yazmak demektir. Bu varsayımı, bedenin tecrübeden kovulmaya çalışılmasına itiraz eden edebi bir deneyle birleştirdiğimizde karşımıza çıkan kitap, muhtemelen Daniel Pennac'ın *Bedenin Güncesi* olacaktır.

Böyle bir güncede, birbirimizi tanıma seanslarında bir insan hakkında öğrenmek isteyeceğimiz meslek, eğitim gibi biyografik detayları dışarıda bırakan yazar, isimsiz kahramanımızın bedeniyle ilgili hemen her şeyi anlatır: burnundaki polipten ergen bedenini tanıma ve geliştirme çalışmalarına, kusmaktan nefret etmesinden ilk cinsel deneyimine, bedenin güncesi aslında hayat doludur. Bir tür onto-teoloji yüzünden sadece zevk ve hazla, dolayısıyla günahla birlikte düşündüğümüz ve hayattan kovmaya kalkıştığımızda bir terra incognita haline gelen beden aslında basbayağı hayatla doludur. Bu yüzden yeniden keşfedilmesi gerekir beden, yeniden tanınması, belki yeniden icat edilmesi.

Bir şeyin felsefi hale gelmesiyle kolay erişilebilir olmaması arasındaki tuhaf bağı akla getirir

Bedenin Güncesi. Bedenimize erişmek için yapmamız gerekenin felsefeden, düşünceden fazlası, hatta ondan başkası olduğunu da ima ederek. Felsefe, edebiyat ya da sosyal bilim derslerinde bedenle ruhu birbirinden ayırdığını ve bizi böyle bir dünyayla baş başa bıraktığını düşünerek Descartes'a sayıp sövmemiz pek kafi değildir yani.

Ne de fenomenolojinin derinlerine dalmakla iktifa edebiliriz bedeni arayışımızda. Yahut düşünceyi tümünden dışarı bırakmasak da, sözüm ona dolaysız şekilde bedenimize yönelsek, aynı onto-teolojik varsayımları ters çevirerek gençliğimizin isyanlarıyla bedene özgürlük talep etmek zevkler, hazlar ve başka bedenlerle ilişkiler bağlamında? **Bu yeterli olur muydu mesela bedenin güncesini yazmaya? Öyle görünüyor ki beden bundan fazlası olduğunu kabul etmekle başlamalıyız işe.** Fazlası ama ne? Terra Incognita, Terra Promessa.**

Sürprizlerle dolu olduğunu günlüklerin başında ilan ettiği, bu bilinmeyen

toprakları vaat ediyor bize Pennac. Bu vaadin gerçekleştirilmesini ise elbette edebiyat üstleniyor. Felsefeyle, politika ya da politik bir yaşam tarzıyla değil, edebiyatla bu bilinmeyen toprakların üzerindeki perdeyi aralıyoruz. İsimsiz kahramanımızın babasının söylediği gibi, edebiyatla kırıyoruz bizi hapseden, Michel Foucault'nun deyişiyle, bedenlerimizi ruhumuza hapseden çerçeveyi. Edebiyatın gizemli armağanı bu. *"İnsanların gözünde, belirli bir çerçeveden dışarıda yaşam yoktur. Oğlum, bu çerçeveyi kırmanı tavsiye ederim."*

Kesinlikle eğlenceli bir yazar Daniel Pennac. Bu, daha önce Türkçede yayımlanan polisiyelerinde de böyleydi, çocuk kitaplarında da. Bu kez Pennac, bir insanı değil, bir bedeni romanının başkahramanı haline getiriyor işte. Acıları, zevkleri, ruhla dansı, çekilmesi içinde bir bedenin bir ömürlük hikayesini izliyoruz *Bedenin Güncesi*'nde. Diğer günceler gibi duygular, hikayeler, açıklamalar, günah çıkarmalar, suçlamalar, başkaları hakkında düşünceler yok bu güncede; beden hikayesi var. Akışkan, değişken, çocukluktan ergenliğe, gençlikten yaşlılığa ve nihayet ölüme doğru giden bir hikaye: *Bedenin*, bizim hikayesi bu. "Bedeni başkalarının da bedeni" olan, ruhu ile bedeni birbirinden ayrı hayatlar süren ve her sürprizde yeniden tanışıp yeniden birbirini kaybeden bizim hikayesi. **Bir bedeni olduğunu dışı ağrıyınca, ölümle karşılaşınca ya da yaşlanınca hatırlayanların hikayesi. Bedenin yarattığı şaşkınlıkların ve coşkunun, yavaş yavaş çürümenin, var oldukça yok olmanın hikayesi.**

İşte bu hikaye bizi kendi bedenlerimizle yeniden bağ kurmaya, bedenlerimizi kabul etmeye, tanımaya, bedenle yaşamaya davet ediyor. O halde, Pennac'la birlikte bedeni yeniden düşünelim. Deri, ten, organ ve kasi düşünelim. Ama aynı zamanda yemek yeme, sindirme, dışkılamayı bir sistem olarak değil, bir deneyim olarak düşünelim. Vücut salgılarını, giysileri, uykuyu, yüzü, aynayı, sesimizi düşünelim mesela. Algıyı, hastalığı, kusmayı, bayılmayı, dans etmeyi. Ölümü düşünelim, sevgili okur ve başka bedenleri! Eğer bütün bunların bedenle ilgili olduğunu, bütün bunların bedensiz olmadığını -bir kere daha yineleyelim- bedensiz olmadığını aslında anlamıyorsak, *Bedenin Güncesi*'ne bakmanın vakti gelmiş demektir. Hatta belki kendi bedenimize bakmanın, kendi bedenimizin güncesini tutmanın.

*Bilinmeyen topraklar.

**Vaat edilmiş topraklar.

Gülbin Aktaş

"profesyonel" bir hesaplaşma

1990 yılında dünyaca ünlü Sırp yazar Dušan Kovačević'in yazdığı *Profesyonel*'de aslında bunun imkansız olmadığını görüyoruz. Oyun, Yugoslavya'da sosyalizmin çözülme dönemlerinde yaşayan bir entelektüelin hayat hikayesi...

Ana karakter olan edebiyatçı aydın, bir gün kendisini senelerdir takip eden sivil polisle tanışıyor ve kendi hikayesini bir de onun tarafından dinliyor. Bu aslında ona, kendisine ve yaşadıklarına dışarıdan başka bir göz olarak bakma fırsatı verir. Başkasının gözüyle dinlediği kendi hayat hikayesiyle doğal olarak kendi geçmiş de değişir. *Profesyonel*'de Yugoslavya'daki büyük dönüşümden öncesi ve sonrası toplumsal-politik yaşam, bir entelektüelin hayat hikayesiyle, ironik bir üslupla karakomedi olarak anlatılıyor. Yazar, oyunda sıradan insan ile bir aydını buluşturuyor. Böylece aynı zamanda devlet-birey ilişkisinde aydınların rolünü sorguluyor.

Oyundaki iki ana karakterin arasındaki ilişki kurgusu çok güzel işlenmiş. Sivil polisin uzun zamandır takip ettiği kişiyle kurduğu ilişki muazzam. Önceleri kaç kez öldürmeyi bile düşündüğü ama aksine bir o kadar da hayatını kurtardığı kişiyle kurduğu bağ sonrasında, sivil polisin kendisiyle, oğluyla, inançlarıyla olan ilişkisini sorgulamaya dönüyor. Yetkin Dikinciler ve Bülent Emin Yarar son derece uyumlu ve müthiş

performans sergiliyorlar. İkisinin de tarifi mümkün olmayan performansları ve samimi oyunculuklarıyla iki saatlik oyun su gibi akıyor. Sırp yazarın eserinin güzelliğinin yanında oyuncuların olağanüstü performansları, seyirciyi hikayenin içine çekmeleri ve seyirciyle olan iletişimlerinin kusursuzluğu hiç şüphesiz *Profesyonel*'in yıllardır kapalı gişe oynamasının

en önemli sebebi. Aslında sistem eleştirisi üzerinden kişilerin kendilerini sorgulamasını sağlayan kara komedi de izleyen herkesin kendisinden bir şeyler bulacağı kesin! Sanata, siyasete ve aileye dair önemli mesajları izleyiciye gayet başarılı aktaran oyunda ayrıca aydınlara yönelik eleştiri de var. Sivil polis ve aydın arasında geçen: **"18 yıldır tanışıyorsunuz madem ben sizi niye hiç hatırlamıyorum?" "Senin ve arkadaşlarının içkiden veya kendinizi beğenmekten başkalarını görecektir haliniz mi vardı?"** diyalogu sadece Yugoslavya için değil tüm ülke aydınları için geçerli bir eleştiri gibi...

Günümüz toplum yaşamını da yakından ilgilendiren olayların bir benzerini izliyoruz aslında *Profesyonel*'de... Tabii bunu ancak şanslı olanlar izleyebiliyor. Zira senelerdir kapalı gişe oynayan oyuna bilet bulmak için gerçekten şanslı olmak gerekiyor. Ama bence ne yapın edin bu müthiş keyifli oyunu

Coşkun Aral

deja vu

Önümüzdeki sonbaharda Kuala Lumpur'dan başlayıp Almanya'da Münih, Dresden, Berlin, Köln, Fransa'da Paris, Türkiye'de İstanbul'da devam edip New York'ta son bulacak, beş ayrı fotoğrafçıyla birlikte bir sergi hazırlığı içindeyim.

1990-91'de yaşanan Saddam Hüseyin'in zulmünden kaçan Kürtlerin yapmış olduğu korkunç yolculuğu benim fotoğraflarımla aktarıyoruz.

1980'lerde Kamboçya'da Pol Pot rejiminin katliamlarından sonra ülkeden kaçan Khmerlerin Güney Çin Denizi'ndeki trajik yolculukları arkadaşım Roland Neveu'nün objektifinden aktarılıyor. Bu konu şu günlerde Angelina Jolie'nin yönetmenliğini yaptığı bir film haline de geliyor. Şu anda yaşanmakta olan Suriye olayını geçtiğimiz günlerde Pulitzer kazanan

Sergey Ponomarev ve Issa Touma; 5,5 yıldır süren göçmen dramında dünyada ikon olmuş Aylan Bebek fotoğrafını çeken Nilüfer Demir ve Myanmar'da yaşanan göç dalgasını aktaran Rahman Roslan da sergide en güçlü fotoğraflarıyla yer alıyor. Sergi fotoğrafları aynı zamanda kitap olarak basılacak ve sergiye fotoğrafçıların da katılacağı sohbetler de eşlik edecek.

Serginin isim babası olduğum için, aklıma birçok yaşanmışlıklarım da geldi doğal olarak. **Sadece kendi meslek yaşamımda tanıklık ettiğim çatışmalar, savaşlar, olaylar isim ve mekan değiştirerek nasıl da tekrarlanıyor.**

Örneğin, geçen yıl bu zamanlarda İrlanda'daydım. 1981 yılında IRA sempaticisi olmakla suçlanan milletvekillerinin cezaevindeki ölüm oruçları ve Kuzey İrlanda'da süregiden Katolik-Protestan çatışmalarını inceliyordum. Üzerinden 35 yıl geçti, bu savaşın izleri hala Belfast sokaklarında, duvarlardaki sloganlarda yaşamaya

devam ediyor. Barışın tadı çıkarılmaya çalışılıyor. Ne var ki, hala Katolikler ve Protestanlar ayrı bölgelerde yaşıyor ve her akşam iki bölge arasında geçişi sağlayan sokaklarda demir kapılar kapanıyor.

2009 yılında Dublin, alım gücüyle dünyanın 4. zengin şehriydi. AVM ve konut inşası çılgınlığına yenik düşen şehir, ekonomik olarak yeniden toparlanıyor.

1845 yılında başlayan ve 7 yıl süren büyük kıtlık dönemi, İrlandalılar için hala canlı tutulan bir hatıra. 1 milyon kişinin ölümü, hastalanması ve göçüyle sonuçlanan kıtlığa, o dönem halkın temel besini olan patateslere bulaşan bir mantar sebep olmuştu. Kıtlık, İrlanda tarihini sonsuza kadar değiştirdi. Kesin olmamakla birlikte, Abdülmecid'in 1847 yılında gönderdiği 1000 pound para yardımı

Avrupa ülkeleri geçtiğimiz yüzyıllarda yaşamış insanlık dramlarını sanatçıların yapıtlarıyla günümüz kuşaklarına aktarıyor ve trajedilerin tekrar yaşanmaması için savaş bölgelerinden uzak kalmaya çalışıyor ama nereye kadar...

ve 4000 pound değerinde buğday, Dublin limanına gemilerin yanaşmasına izin verilmediği için Drogheda'da halka ulaştırılmış. Bu yardımlaşma, İrlanda-Türkiye arasındaki bağı, o günden bugüne, adeta mühürlemiş durumda. Bu kıtlığı temsil eden heykellerin fotoğrafını çekerken, orada bulunan küçük bir Suriyeli çocuk, akranlarından farklı bir yaşama kavuşmuştu ama geçmişin acı hatıraları bugün onun ülkesinde yaşanmaktaydı. Küçük Suriyeli çocuğu görünce, aklıma 30 yıl önce Lübnan'da süregelen iç savaşı fırsat bilen ve kendi ekonomik kalkınmasını

komşu ülkeyi işgal ederek savaşta taraf olan Suriye geldi. Bir zamanlar Lübnan'ın yaşadıklarını, 30 yıl sonra şimdi Suriye yaşıyor diye düşündüm. Tarih gerçekten tekerrürden ibaret olmalı ya da biz insanlar yaşanmışlıklardan hiç ders çıkartmıyor olmalıyız.

Sergiye ilişkin bilgileri www.exodus-dejavu.com adresinden edinebilirsiniz.

Bir buçuk asır önce İngiliz ablukası altında yaşanan açlık ve ardından gündeme gelen zorunlu göçler bugün İrlandalıların hafızalarında bu heykellerle taze tutuluyor.

Her gün milyonlarca insanın, binlerce aracın geçtiği İstanbul'un işlek caddelerinde Suriye'den kaçan minik çocuklarla ne kadar empati yapabiliyoruz?

**AYNI ÇATI ALTINDA KÜSLÜK OLMAZ!
ÖPÜCEEMM...
VATANDAŞA CART CURT YOK!**

Yavuz Korkmaz / Katil (Aykut Oray)
Bizimkiler 1989-2002 / Umur Bugay – Sulhi Dölek

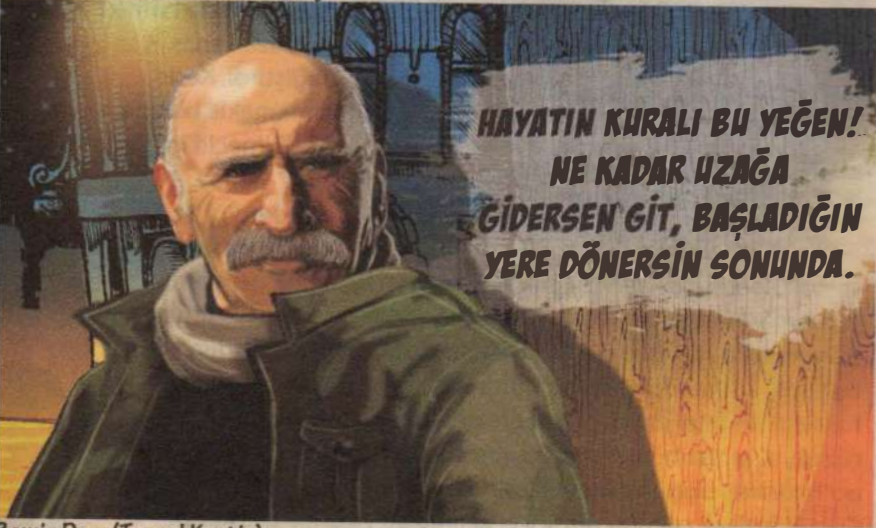
**BUGÜN KÖTÜ OLAN HER ŞEYİ KENDİSİYLE
BAŞ BAŞA BIRAKTIM, ÇÜNKÜ DIŞARIDA
BAHAR VARDI. YARIN YİNE OLACAK.**

Şidika (Hasibe Eren)
Şidika 1997-2003 / Atilla Atalay

**KARDEŞLERİM! YAKLAŞIN
BAKAYIM YAMACIMA...**

Heredot Cevdet (Hasan Kaçan)
Ekmek Teknesi 2002-2005 / Raci Şaşmaz – Hasan Kaçan

**HAYATIN KURALI BU YEĞEN!
NE KADAR UZAĞA
GİDERSEN GİT, BAŞLADIĞIN
YERE DÖNERSİN SONUNDA.**

Ramiz Dayı (Tuncel Kurtiz)
Ezel 2009-2011 / Kerem Deren – Pınar Bulut

**YAŞASIN, YAĞMUR
YAĞIYOR!**

Ruhsar (Hande Ataizi)
Ruhsar 1998-2001 / Gani Müjde – Fatih Solmaz

**LANET OLSUN
BENİM İÇİNDEKİ
BU İNSAN
SEVGİSİNE!**

Muro (Mustafa Üstündağ)
Urtlar Vadisi Pusu 2007 / Raci Şaşmaz

**NİYE?
BENİ
BEĞENMİYOR
MUSUN?**

Şaffak (Bakan Açıkalın)
Avrupa Yakası 2004-2009 / Gülse Bırsel

Hayko Bağdat

gavur şeref

O gece az insan evinden sokağa çıktı. Evlerin ışıkları çok geç saatte karardı. Her hanede fısır fısır dönen hararetli bir tartışma sürüyordu.

Köy meydanını inleyen çığlık o kadar acıydı ki kesin çeşme başındaki bebelerden biri kuyuya düştü zannetti ahalî. Kahveden dışarı fırlayan güruh daha ne olduğunu anlayamadan ikinci kez haykırdı Hafız Nine: "Geliyorlar, kaçınnn... Ermeniler vardı köye... Sesin yankısı bitmeden üzerinde beyaz bir tulum, saç sakalı birbirine karışmış yabancı bir herif, Hafız Nine'nin karnına süngüsünü saplamıştı bile. Darbenin etkisiyle olduğu yere iki büklüm çöktü yaşlı kadıncağız. Son nefesini vermeden evvel dudaklarından dökülen kelimeler yabancı Ermeni'nin tekrar darbe vurmasına mani olamamıştı: "Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resulühü." Cansız bedenine üçüncü kez inen süngü esnasında ise yabancı katilin kakhaha sesleri çınliyordu kulaklarda: "Vurun. Kimseyi sağ komayın. Saldırın Müslümanlara. Camiyi tez yakın hadi. Hadi diyorum sizeeee..." Talimatı alan çetecilerden bazıları caminin kapısı önünde imamı şehit ederken diğerlerinin yaktığı ateş minareye ulaşmıştı. Hamile bir kadının ölüsü imamın az ötesinde yerde duruyordu. Çetecilerden biri hala karnını tekmeliyordu zavallının. Fakat aniden gelen "Paatttt" sesi köy meydanında koşuşturan herkesi durduruverdi. Ermenisinden köylüsüne herkes donakalmıştı. Hass*ktir, gerçek silah sesiydi bu. Hafız Nine yattığı yerden kafasını hafifçe doğrulttu. İmam ile hamile kadın acı içinde yerde kıvranan "beyaz tulumlu yabancı katil" in yanında aldılar soluğu. "Allaaah, Namık Abi yandım ben..." İmam, ellerini yukarı kaldırıp bir hışımla bağırmaya başladı: "Durun laaa durun. Şeref'e gerçek mermi deymiş. Doktor Muhittin gelsin hele. Durun laaa. Bak hala oynuyorlar!" Az ötede bekleyen ambulans hemen Şeref'in yanına ulaştı. Çok kan vardı yerde. Hem de gerçek kan. İmam'ı oynayan Namık, Hafız Nine'yi oynayan Süleyman, hamile kadını oynayan Bekir ve camiyi yakan Ermeni'yi oynayan Satılmış, Şeref'i sedyeye zar zor taşıyabilmişti. Ertesi gün Hürriyet Gazetesi'nin birinci sayfasında haber bile olmuştu mesele: "Erzurum'un Kurtuluş Töreni canlandırmalarında tüfeğine gerçek mermi koyan Kıbrıs Gazisi izlediklerinden fazla etkilenerek tribünden piyes oyuncularına ateş açtı. 78 yaşındaki Gazi, ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı."

O uğursuz günden bu yana Şeref'in işleri hiç rast gitmemişti. 18 yıllık belediye işçiliği Aşkale şartlarında muteber bir meslek gibi görünse de sevdiği kızın babası Nuh demiş Peygamber dememiş, kızı bir türlü Şeref'e vermemişti. Hatta akrabalarına "benim gavura verecek kızım yok" dediği söylenir. İlçede yaşı 40'a yaklaşmış da bekar kalan tek kişi oydu. Aksak kalan sol

bacağı, kahvede ona yeni yeni lakaplar takılmasına sebep olmuştu. Kentin anma törenlerinde tam 18 yıldır sürdürdüğü "Profesyonel Ermeni"lik zaten adına "Gavur Şeref" denilmesine sebep olmuştu. Şimdilerde "Aksak Timur", "Ermeni Gazisi" gibi yeni şeyler icat etmişti ahalî.

Bir defasında, aşağı kahvedeki yeni yetmeler "Vurun Kahpeye" diye peşine takıldıldılar da kopan patırtıdan sonra kahveci "Sen gelme lan bir daha buraya. Her geldiğinde olay oluyor" diye racon kesmişti zavallıya.

Bütün bu talihsizlikler Şeref'in zamanı geldiğinde en iyi "kötü Ermeni"yi oynama hevesini kaçıramamıştı. Zaten üç sene ilkokul okumuşluğu vardı. Fakat ilk iki sene mektep piyeslerinin en gelecek vaat eden çocuğuydu. Üçüncü yıl tam başrol oynayacaktı ki babası mektepten almıştı garibi. İsterse tufan kopsun, isterse Erzurumlular tiyatrodan sonsuza kadar anlamasın Şeref içinden gelen bu meziyetinden caymayacaktı. Şeref'in başına gelenler diğer belediye çalışanları arasında da sıkıntılar yarattı. Yöre halkı Ermeni rolünü oynamak istemediğinden belediye kadrosu yıllardır bu görevi üstleniyordu. Prodüksiyon için yeterli kaynak olmadığından olsa gerek, belediye işçisinin kara kış günleri giydiği beyaz tulum "Ermeni çeteleri kostümü" haline gelmişti.

Yazları o kadar sorun olmasa da kış vakti geldiğinde tüm işçiler Ermeni Ermeni geziyor, ahalinin arkalarından ettiği küfürlerin sonu gelmiyordu. Sonunda olan oldu. Şeref'ten başka herkes bir daha törenlerde Ermeni olmak istemediğini beyan etti. Belediye başkanı bir yol bulmalıydı.

Buldu da...

Cami hoparlöründen yankılanan anonsa ilçedeki herkes dikkat kesildi. Yaklaşan törenlerde Ermeni rolünü oynayacaklara belediye adam başı 75 TL ödenek ayırmıştı.

O gece az insan evinden sokağa çıktı. Evlerin ışıkları çok geç saatte karardı. Her hanede fısır fısır dönen hararetli bir tartışma sürüyordu.

Sabah namazından sonra belediye binası önünde alışılmamış bir kalabalık oluştu. Görgü şahitleri 2.500'den fazla insanın "Ermeni" olmak için belediye kapısında sıraya girdiğini söyler hala. Ufak tefek "sıra bende" kavgaları da çıkmadı değil hani...

Gavur Şeref, 18 yıllık ıstırabının bedeline 75 TL fiyat biçen Başkan'ı asla affetmedi. Bir daha da asla gösteriye falan çıkmadı.

Bu topraklarda binlerce kişinin "Hepimiz E`rmeniyiz" diye toplanması yeni değildir yani. İlk kalabalık, Erzurum Belediye Binası önünde toplanmıştır.

Şeref'in kıymetini anlamayan Erzurumlular bilir sadece bunu...

bir umuttur Beşiktaş!

Evlendiklerinden bir sene sonra, gözlerinin nuru ilk çocukları dünyaya geldiğinde uzun bir süredir dertliydi Özden. Beşiktaş'ı 1967 senesinden o yana şampiyonluk yüzü göremiyordu.

1940 yılıydı... Hüseyin Turgut, 2 çocuğu ve karısını alıp Adana'dan İstanbul'a doğru, ömrünün en uzun yoluna çıkmıştı. Binlerce sorunun kemirdiği kafasını, otobüs camına yaslayıp, yol boyunca kocaman bir umut büyüttü içinde. Hoş, kendisine yaslanan 3 tane kafa varken, ağlamaya sızlanmaya hakkı da yoktu, vakti de. Hayatın keskin kılıcının karşısında ellerindeki tek silah, umuttan başka bir şey değildi.

Ortaköy'e yerleştiler. Zaman görevini layığıyla yerine getirip, hiç fasıla vermeden geçerken, çocuklar da büyüyordu. 3 sene sonra bir de kız çocuk dünyaya getirdiklerinde geçim sıkıntısı sazına bir çentik daha atmışlardı.

Ortanca çocuktu Özden. Henüz 7 yaşında, semtlerinde bulunan kese kağıdı fabrikasında çalışmaya başlamıştı. Bir yandan okuluna gidiyordu. Ayakta kalma mücadelesini daha ufacık yaşta tüm benliğinde hissetmeye başlamıştı. **Öte yandan, babadan oğula geçen amansız bir tutkunun da pençesindeydi: Beşiktaşlıydı.**

Gençliğinin ilk yıllarında, Ortaköyspor'da futbol oynamaya başlamıştı. 1947 yılında İnönü Stadı inşa edildikten sonra, amatör küme maçlarının da oynanmaya başladığı, Baba Hakkı'nın, Şeref Bey'in, Refik Osman'ın, Ali Rıza'nın, Hüsnü'nün ve nicelerinin efendilikleriyle ve delikanlılıklarıyla ruhunu verdikleri Şeref Stadı'nda top oynamanın haklı gururunu senelerce yaşayacaktı. İçinde doğuştan var olan Beşiktaş aşkı, bu dev yürekli adamların hikayeleriyle büyüdükçe büyüyordu. Yıllar birbirini kovalıyordu. Bir yandan ev bütçesine bir omuz da kendi vermek için çalışıp, diğer yandan okuluna yetişiyordu. **Artık 18 yaşında bir delikanlıydı Özden. Semtten arkadaşlarıyla, maçtan önceki gece, stat önü sabahlamalarına başlamıştı. Genetik hastalığı, siyah-beyaz bayrağın gölgesinde tüm benliğini ele geçirmişti.** Yediği, içtiği, yattığı kalktığı siyah-beyazdı. Önceliklerinin ilk sırasına koyduğu Beşiktaş, kimsenin çözemeyeceği bir kör düğümdü hayatıyla.

Hüseyin Turgut, yıllarca sırtında taşıdığı yükünün ağırlığına daha fazla dayanamayıp, öte dünyaya taşındığında, askerdeydi Özden. Kara haber, asker ocağına da tez düşmüştü. Bir kör kurşun saplanmıştı kalbinin en orta yerine. Kalp ağrısından, Ortaköy'e nasıl gittiğini anlamamıştı bile Babaeski'den. Çok dayağını yemişti ama baba sevgisi başkaydı. Kaybetme duygusu ise bambaşka. Derin bir yoksunluk hissiyle tanışmış, ufacık yaştan beri türlü sıkıntılarla yoğrulmuş kalbine en ağır yük de bu olmuştu. Acısını dindirecek tek şey zamandı ve hayat tüm zorluğuyla karşısına dikilmiş dururken, çarpışmaya devam etmekten başka şansı da yoktu. "Haydi kalk ayağa" dedi kendine, "kalk ayağa ve yürü..." 26 yaşına geldiğinde ilk evliliğini yaptı. Şansı pek yaver gitmemişti. Herkes gibi umut üzerine inşa etmişlerdi evliliklerini. Umutlar aşkın kardeşiydi ama günün birinde tükeniverdi ve ayırdılar yollarını. Kim ne derse desin, insanın, hayatını gölgesinde kaybedeceği

insan kaderidir ve kader tecelli edeceği zaman önünde kimse duramaz. Özden için de böyle oldu. 1976 senesinde hayatının kadını, iki çocuğunun anası, Jale'yle karşılaştı. Çok sevdi Jale'yi, neredeyse Beşiktaş kadar. Önceliği hala Beşiktaş'tı ama Jale'nin, yüreğindeki şerefli ikinciliği de bir o kadar garantiydi. Aşkla sevdiği kadını, Beşiktaş'ın maçına geç kalmamak için, 8 aylık hamileyken Beşiktaş meydanında arabadan indirip Ortaköy'e kadar yürütmesi bu sıralamanın keskinliğinin net bir kanıtı ve Jale'nin futbol nefretinin sebebi olmuştu.

Evlendiklerinden bir sene sonra, gözlerinin nuru ilk çocukları dünyaya geldiğinde uzun bir süredir dertliydi Özden. Beşiktaş'ı 1967 senesinden o yana şampiyonluk yüzü göremiyordu. Sevinmek için sevmemişti elbet ama bu, üzülmeye mani de değildi. Hep bir umutla bekliyordu güzel günleri. Sırf bu duyguyla koydu oğlunun adını: Umut!

Kendisi gibi, Beşiktaş gol atınca sevinçten ağlayan bir çocuk yetiştirdi. İlk maçına, zamanında babasının da kendisine yaptığı gibi, o götürdü oğlunu. 15 sene şampiyonluk bekledi, rakı kadehlerinin eşlik ettiği efkarla. Yıllar geçtikçe Beşiktaş paydasında

arkadaş da oldular oğluyla. Ortak sevinçleri de, ortak kederleri de buydu. Çok da müteessir değillerdi hayatın diğer çetrefilli işlerinden.

Beşiktaş'a endeksli hayatında bazen sevinç, bazen keder, düşe kalka yaşadı ve artık yaşlanmıştı. Hayat, son sınavında ona biraz zalim davrandı. Yavaş yavaş tüm hatıralarını almaya başladı elinden. Geçmiş, inanılmaz bir hızla siliniyordu beyninden. Artık çok sevdiği rakı da ona yasaktı. Her gün, birkaç haftayı daha unuttuyordu. Günler geçtikçe, bu yeni amansız hastalığı, tüm anılarına galip gelmeyi başarmıştı. Eşi, dostu, sevdikleri bir bir dökülmeye başlamıştı hafızasından.

Gözlerinin önünde, dağ gibi adamın çocuklaşmasını

sēyrederkenki çaresizlik, ailesini yerle yeksan ediyordu. Bir zamanlar kendilerini koruyup kollayan bu kartal yürekli adam, artık korunup kollanılması gereken bir çocuk olmuştu. Ve ağırdı bu, ölümden de korkusundan da. **Sırada yutkunmayı ya da nefes almayı unutmak olduğunun düşünülmediği zamanlarda bile bu zalim hastalığın karşısında bir başka hastalık galip geliyordu: Beşiktaş o gün kiminle oynuyordu? Kazanmış mıydı?**

Nadiren zihninin işlediği bir zamanda, artık kurtuluşun yaklaştığını hissettiği bir gün vasiyet etti: "Beni Beşiktaş formasıyla gömün!" Ve bir gün uyudu, uyanmayıverdi. Alıp götürdüler, yıkadılar, kefen giydirdiler. Cenaze namazı kılınırken, yeşil örtüsünün üstünde, tam da istediği gibi siyah-beyaz forma vardı. Tüm sevenlerinin derin teessürüne bir soluk olmuştu, toprağa girene kadar üzerinden çıkarmadığı forması. Mezarı başında onunla aynı aşkı paylaşanlar, içten bir helalleşmenin ardından, bir çeşit refleksle mırıldanıyorlardı: "Beşiktaş, sana yemin olsun bitmeyecek sevdan, mezarında bile..."

**"Haydi
kalk ayağa"
dedi kendine,
"kalk ayağa
ve yürü..."**

Mehmet Güreli

- En son ne zaman rüya gördünüz, rüyanızda ne gördünüz?
Dün akşam; bir geminin batışını izledim, bir tek ben kurtuldum, çok tuhaf, durmadan neler yaptığımı anlattım, kısaca bir teoriye dönüştü söylediklerim. Herkes benim kurtulma konusunda uzman olduğuma inandı gerçekten, ben de tabii...
- En son hangi film sizi çok etkiledi?
Anomalisa / Charlie Kaufman - Duke Johnson
- En son okuduğunuz kitaplar nelerdir?
Satürn'ün Halkaları / WG. Sebald, Hayat Düzeyleri / Julian Barnes, Hafız'ın Yolculuğu / Jan Potocki
- En son yaptığınız resmin adı neydi, nasıl bir atmosferi anlatıyordu?
Resimlere isim koymayı düşünmüyorum, son resimler Film Noir (Kara Film) üzerine çeşitlemelerdi. Kuşkular, gözler, labirentler...
- Son serginiz çok güzeldi, şimdi sırada hangi sergi olacak?
Defterlerimden koparılmış sayfalar. Notlar ve desenler, düşünceler ve hayallerin çizimleri.
- Sizi en son çok endişelendiren konu neydi?
Zihnimle ellerim arasındaki yolun daha da kısalabileceğini yazdığım notların kaybolması...
- Yarın dünyanın son günü olsa, nasıl geçirirdiniz?
Sevdiğim kişileri arardım.
- Son zamanlarda terk ettiğiniz bir alışkanlığınız var mı?
Varsa sebebi nedir?
Sigarayı bıraktım, artık değişik kokular olduğunu biliyorum.
- En son ne zaman ağlamıştınız, ne için?
Böyle şeyler her gün olabilir.
- En son ne zaman "Kimse Bilmez" diye geçirdiniz içinizden, hangi konuda?
Her gün yeni bir şey öğrenilir.
- Son günlerde hangi müzikleri dinlemektesiniz?
Beatles, Albinoni, Keith Richards, Georges Delerue, Coldplay, Bach, Elvis, Rolling Stones...
- Üzerinde son çalıştığınız şarkıyı biz ne zaman dinleyebileceğiz?
Mayıs sonunda yeni bir albüm geliyor.
- İnsan hep "son'a" takılıp kalıyor, kendi sonuna ve başkalarının sonuna. Sizce de böyle mi?
Ben ölümsüzlüğe inanırım, son dediğimiz, bitti dediğimiz şey de başlangıç olabilir, sevdiğim her şey bende sürer gider.
- Sonradan öğrenip de çok şaşırdığınız bir şeyler oldu mu hiç?
Hala bilmediğim kim bilir neler vardır...

Emrah Akbaş

okudum çizdim

UMBERTO ECO SIFIR SAYI

Yönetici olmak, yazmayı bilmek anlamına gelmez. Savunma bakanının el bombası atmayı bildiğini de söyleyemeyiz. (syf 25)

Bunu yadsımıyorum ama babam bana imbikten geçmemiş haberlere inanmamamı öğretti. Gazeteler yalan söyler, tarihçiler yalan söyler, bugün televizyon da yalan söylüyor. (syf 40)

Bir yalan dünyada yaşıyoruz ve sana yalan söylendiğini biliyorsan hep kuşkuda yaşamak zorunda kalıyorsun. (syf 41)

Hiçbir şeyden emin değildim, emin olduğum tek şey hepimizin tam ensesinde bizi aldatmak üzere bekleyen birinin olduğuydu. (syf 41)

Bizim okurumuz kitap okumaz, en çok Spor Gazetesi'ne göz atar. (syf 61)

İnsanlar kısa süre içinde her akıllarına geldiğinde birine telefon etmenin gereksizliğini fark edecekler ve yüz yüze yapılan sohbetin güzelliğini yitirdiklerini anlayacaklar... (syf 81)

Evlatlarını toprağa vermiş annenin kapısını çaldıklarında Çocuğunuzun ölümüyle ne hissettiniz? diye sorarlar kadıncağıza. Seyircinin gözü yaşarır ve herkes memnun olur. Almancada güzel bir sözcük vardır: Schadenfreude, başkalarının kederiyle mutluluk duymak. İşte bir gazetenin saygı göstermesi ve beslemesi gereken duygu budur. (syf 122)

Artık siyasi partilerde çürük tipler olduğunu, hepsinin rüşvet aldığını öğrenmeyen kalmadı; şimdi istersek partilere karşı bir kampanya başlatabileceğimizi hissettirmemiz gerekiyor. Bir namuslular partisi düşünölmeye başlanmalı, farklı siyasetten söz edebilecek yurttaşlar partisi olmalı. (syf 133)

Sorun şu ki gazeteler haberleri yaymaya değil, örtmeye yarıyorlar. (syf 140)

Biz hep hançer ve zehir sever bir ulus olduk. Aşılıyoruz bu işlere, tarihle ilgili bize yeni ne anlatırlarsa anlatsınlar biz daha beterini duyduk deriz ve belki bu ve ötekiler de sahteydi diye düşünürüz. (syf 174)

Beklemek yeter: Kesinlikle üçüncü dünya haline geldiğinde ülkemiz yaşanabilir bir yer haline gelecek ve -şarkının dediği gibi- her taraf Copacabana, kadın kraliçe, kadın hükümdar olacak. (syf 176)

Konser Kafası

FIDEL'ITY

SYMPHONICS

FIDEL'ITY SYMPHONICS

bir kez daha

BEYRUT PERFORMANCE KARTAL

sahnesinde

beyrut

5 MAYIS 2016

22:00

biletler biletix'te ve etkinlik gişesinde

www.fidelityworld.com

Yüzlerce yılın Latin, Makedon, Japon, Anglo Sakson, Afro Amerikan ve hatta Frenk ezgilerini, bazen de sözlerini, yani sesini, sözünü, sazını dinledik sevdik.. Kimimiz, onları bizden de iyi bildik..

... ve tabi bizim sesimizi sözümüzü belki de lafımızı dinlesin diye Latin tütüncü, Makedon kondüktör, Japon bahçıvan, Anglo Sakson çaycı, Afro Amerikan saatçi ve Frenk üzümücü; senfonik ama mutevekkil, otantik ama isyankâr, dingin ama hep çok sesli ve dünya için söylüyoruz şarkımızı türkümüzü..

Vaziyet ve vasiyet gereği, dünyanın tüm sesleri birleşsin diye açılmış bir saz ve söz kapısıdır Fidel'ity.. Tasası çok, tasması yok.. BİZİM BURALAR biraz ateşli, kapı da biraz yanık.. Affola...

Fidel'ity

Can Yılmaz

peştamal mecburidir

Tellak Yusuf, deri kaplı vadesiz 9 taksitle alınmış masaj koltuğuna oturdu. "Yusuf Abi'nin son anları nasıldı, mutlu muydu acaba?" diye düşündü.

Yusuf Abi'yi ters yüz eden tellak Necati, sanki babasının intikamını alır gibi eziyordu onu... Belinin ortasına indirdiği şaplağın sesini hamamdaki herkes duymuş ama işine gücüne bakıp "Yavaş birader, adamda iki tane stent var" dememişti. Tellak Necati, elinin altında teleme peyniri gibi yumuşattığı iki stentli avının bacaklarını elleriyle birleştirmeye çalışırken, altta inleyen Yusuf Abi'den küçük bir veryansın duyuldu ama ağzını açmadan isyan etmişti vücudu...

Tellak Necati'yle göz göze geldiklerinde, "Olur öyle şeyler, biz neler duyduk" bakışı ortamı yumuşatsa da, hamamın ekosu yüzünden Yusuf Abi'nin bağırsaklarında biriken faydasız gazın sesi, küçük bir sır olarak kalamadı...

Necati, ayıbının altında ezilen Yusuf Abi'yi fazla üzmedi, konuyu derhal unutup işine yoğunlaştı. "Kendini rahat bırak Yusuf Abi, sıkma kendini, sıkıyorsun ondan oluyor."

Yusuf Abi mesajı aldı, kendini sıcak mermerin üzerine saldı. Necati, buz gibi suyu önünde yatan müşterisine boca ederken, yüzündeki sinsi gülümseme gözlerden kaçmıyordu. "Oghhhh" dedi Yusuf Abi bir yandan titrerken, "Soğukmuş la bu!" Necati lafı ikiletmedi, ikinci soğuk suyu boca etti gevşemiş müşterisine: "Sal kendini sal sal sal..." Yusuf Abi bir kez daha titredi "Oghhh!"

"Yusuf Abi sen çık istersen" dedi Tüpcü Basri, Yusuf Abi 15 dakikadır saunadaydı. Vücudu ter içindeydi ve suratı gereğinden fazla kızarmıştı. "Yok" dedi Yusuf Abi, "iki seansım daha var." Oto yıkamacı Selim, yılların saunacısıydı "Abi bence yeter, yaşın var, iş almayalım başımıza" dedi. İki stentli Yusuf Abi saunanın ikinci basamağından çevik bir hareketle zemine indi, tahta kepeceyi ayağının dibindeki kovaya daldırıp naneli sıcak suyu taşların üzerine döktü: "Nem lazım nem, nemsiz olmaz" Oto yıkamacı Selim ile Tüpcü Basri bakişti, babaları yaşındaki Yusuf Abi'ye ses etmemeye karar verdiler. Yusuf Abi yerine oturup duvardaki kum saatini göz ucuyla kesti: **"10 dakika hamam, 15 sauna, 10 buhar odası, 15 sauna, dışarda iki soda, tekrar 15 sauna... 22 kilo verdim oğlum ben böyle... Benim stilim bu."** Terden gözleri yanan Basri bu denklemi çözmeye çalışmadı, "Ben çıkıyorum, eridim lan" dedi ve hızlı adımlarla saunayı terk etti.

Sauna kompetanı Yusuf Abi'yle baş başa kalan Selim nefesini düzenledi, yanında getirdiği kağıt bardaktan iki yudum su içti: "Abi çıkalım istersen?" dedi. Yusuf Abi çıkmak yerine belindeki peştamalı atıp boylu boyunca uzandı ikinci basamağa: "Koçum bu işler sabır ister, siz ham hum şaralomicusunuz... Şipşak... Olmaz öyle!" Selim duyduğu kelimelerden çok gördüğü manzarayla ilgileniyordu. Yılların

Yusuf Abi'sinin hoyratça ortaya döktüğü mal varlığı, muhabbetin bütün tadını alıp götürmüştü. "Abi peştamalin düştü" dedi ürkekçe. Yusuf Abi orali olmadı, "Biz Almanya'da böyle alıştık, kadın erkek bir girerdik, kimse dönüp kimsenin kıcına bakmazdı, sende bakma." Oto yıkamacı Selim için yapılan ortayı gol yapma şansı doğmuştu "İyi de abi bu kış değil ki?" Yusuf Abi yattığı yerden gülümsedi; "Oghhhh!" Yusuf Abi'nin son sözlerini duymak Oto yıkamacı Selim'e nasip olmuştu. **Cansız ve terli bedenini çıkarttıkları sauna mühürlendi, resimleri çekildi. "Kalp krizi" demişti acilden gelen doktor, teşhis için uzun uzadıya incelemelere gerek yoktu.** Sauna macerasının ikinci ayağında kalp damarlarındaki stentler isyan etmişti, hem Yusuf Abi'ye hem de 85 derece sıcağa... "Bilsem sokmazdım" dedi Erol Sauna'nın sahibi Hikmet Abi... Erol Sauna'nın sahibinin adının Hikmet olduğunu henüz öğrenenler saunadaki ölüme şaşırdıkları kadar şaşırdılar bu olaya... "Niye ki?" dedi biri "Hikmet Sauna da güzel isim." Hikmet Abi'nin öyküsünü başka bahara bırakmak isteyenler, kaş gözle konuyu nadasa bıraktı, saunanın adı konusu kapandı.

Az önce elinin altında yoğurduğu Yusuf Abi'nin ölüsüne bakakalan Necati'nin ağzından kelimeler dökülüyordu: "Çok da güzel yıkamıştım rahmetliyi, tekrar yıkamaya hiç gerek yok."

Kalabalığın bakışları arasında Yusuf Abi'yi saunadan çıkardılar. Ceset torbasının iki ucunda peştamalı Selim ile Basri vardı. Tellak Necati de el atmak istemiş ama saunada biri dursun diyerek Hikmet Abi dışarı çıkarmamıştı onu... Tellak Yusuf, deri kaplı vadesiz 9 taksitle alınmış masaj koltuğuna oturdu. "Yusuf Abi'nin son anları nasıldı, mutlu muydu acaba?" diye düşündü. Etleri yumuşacık olmuştu, kasları rahatlamıştı, pamuk gibi olmuştu teni, son terini de atmış, yüzünde siyah noktası bile kalmamıştı.

İki sodayla bol bol mineralini de almıştı gider ayak, soğuk-sıcak-soğuk su dökerek metabolizmasını da hızlandırmıştı, öyle duymuştu birinden belki de yoktu öyle bir şey... "Oghhhh" diyordu ikide bir, demek ki rahatlamıştı vücut, son kesesini olmadan içindeki zehirli gazları bile bırakmıştı bu dünyaya, kesin huzurlu gitti diye düşündü Tellak Necati... Misler gibi, temiz pak gitti, en azından vücudu tertemizdi, gerisini Allah bilirdi elbette. Son bahşışı de nasip olmamıştı ya neyse, belki de girişte almak lazım bahşışı, Hikmet Abi'ye de söylemeliydi bu düşüncesini. Tellak Necati'nin sevimsiz fikri aklında gezinirken Hikmet Abi belirdi kapıda, "Koş lan tabelacı Fahri'ye git, bire elli kırmızı büyük harflerle tabela yaptır. Acil! 1- Kalp pili olanlar giremez, 2- Stentliler giremez 3- Saunada peştamal mecburidir.

Erhan Karadağ

ağrı kesici

Bileğimi kırdım; ayağımın biri dört hafta kadar iptal oldu. İnsan neresini sakatlırsa akli oradan çalışıyor ya... Beynimi sağ ayağıma, ağırlığımı sol yanıma yükledim. Kollarımda iki değnek, ayağımda beyaz bir kütük. Kütük dediğim bildiğiniz alçı, yeni tip atel. Eve ziyarete gelen arkadaşlarım doğal olarak "Nasıl oldu?" diye başlayıp kırığı, platin çiviye soruyorlar. İçlerinden biri alçıyla daha fazla ilgilendi; Güven dokunuyor, tırnak geçiriyor: "Hmm çok ince ve sert. Nasıl uyguladılar acaba ilginç bir malzemeymiş" diyor. Tahminler yürütüyor, "Herhalde hava almayan özel bir ambalajın içinde saklanıyor" diyor. Utanmasa "Hastane bunu nerden almış acaba?" diye soracak. Çünkü arkadaş heykeltıraş Güven Ateş. İsrarla "Alçı değil bu abi, daha pratik ve şekil vermesi kolay" filan diyor kendi kendine; hasta ziyaretinde değil de sanki atölyeme gelmiş yeni bir teknik araklayacak. Ağrın var mı filan diye sorduğu yok ben sordum artık: "Nasılsın, işler nasıl?" İyidir filan dedi ama anlattıkça bir daha fark ettim ki benim ayağım alçıda ama memlekette asıl dert sahibi sanatçı. Güven Hoca'nın ruhu alçıda. Anlatacak dertlenecek kimse yok, beni de hazır yatakta buldu:

- Geçenlerde bir belediye projemizi onayladı, Anadolu kültürü, hayvancılık, toprak temalı bir heykel yapacağız. Tüm hazırlıklar tamam bir telefon: "Başlamayın!" Allah Allah, kendileri istediler, ne oldu da vazgeçtiler filan derken bir süre sonra öğrendik ki başkan korkmuş, "Arkadaşlar cumhurbaşkanı görür duyar, başımız derde girer" diye iptal etmiş. Sormadım tabii hangi belediye diye. Avrupa'dan Rusya'dan sipariş geldiği zaman ne kadar rahat çalıştığını anlatıyor. Ön çalışmayı onay almak için yolladığında, "Rica ederiz, bu heykel sizin yorumunuz, bizim ne haddimize" gibi cevaplar aldığını söylüyor. Bu arada Güven dertlendikçe ağrım azalıyor: - **Bizde de heykeli yerleştirirsin yerine, şöyle bir geri çekilip bakarken parkın bekçisi gelir, "Abi bunun kafası mı büyük biraz?" der ya da bir kolunun diğerinden uzun olduğunu su tesisatçısından öğrenirsin.**

Tesisatçı deyince kestim sözünü. Ameliyat için yattığım devlet hastanesindeki hikayeler geldi aklıma. Hakikaten kimin kolu uzun kimin kısa onlar biliyor.

Röntgen için sıra aldım bekliyorum, elimdeki fişte 198 yazıyor, duvardaki dijital ekran daha 76'da, bekliyoruz. Beklerken yanımdaki amca telefonla konuşuyor, üç yere telefon açtı ayrı ayrı: "Bizim Mahmut'un damadı burada

mı röntgenciydi?" diye soruyor. Karşı taraf "yok" diyor ama bir ışık var belli ki, amca bırakmıyor telefonu: "Kazan dairesinde tesisatçı mı? Adı ne?" filan diye soruyor. Kafayı koymuş sıra beklemeyecek, hastaneden bir tanıdık bulacak.

Buldu ama emin de değil, telefondaki akrabasına "Ben tanıyor muyum bu oğlanı?" diyor. Sonra etrafına biraz bakıyor, telefonu cebine koyup yavaş yavaş uzaklaşıyor. On dakika sonra işini bitirip çıkıyor röntgen odasından... Bizim dijital ekran daha 86 bile olmadan.

O gün bitiyor servise çıkıyorum, yatacağım, ertesi gün ameliyat... Oda kalabalık, yatak komşumun iki ayağı kalçasına kadar alçıda. Geçmiş olsun faslından sonra sohbet başlıyor, arkadaş çatıdan düşmüş, anten filan sandım ama daha değişik çıktı; kuş yakalarken yerde bulmuş kendini. "Paçalı, taklacı eşsiz bir kuştur abi" diyor, akli hala orda. Kuşçuların dayanışması müthişmiş, bütün Tuzluca'yı, Mamak bizim odada refakatçi idi oradan anlayın. İyi ki devlet hastanesindeyim, hem ameliyat çok iyi geçti hem de memleket havası aldım az.

Ertesi gün sol tarafımdaki yatağa genç bir arkadaş geldi, 15-16 yaşında. Doktor soruyor nasıl oldu diye "düştüm" diyor ama ayrıntı vermiyor, "3-4 metreydi" diyor merdivendi kemdi kümdü konuşamıyor. Delikanlının babası odadan çıkınca anlaşıldı o vaka da: "Abi son iki ders boştu, dört arkadaş birinci kattan atladık."

Gece olunca hastanelerin yarı sönmüş ışıklarıyla loş koridorlarında racon belli. Değnekle, tekerlekli sandalyeyle gezebilenler yataktan kalkamayanları ziyaret eder, sohbetler, çay, meyve sabaha kadar en iyi ağrı kesici. Sigara tiryakisi hastalarla hemşirelerin savaşı ayrı bir heyecan.

Bir ara sigara kokusu yayıldı serviste, kokuyla birlikte hemşirenin sesi de yükseldi koridorlarda: "Nuraan!! Biliyorum ben o odayı, güvenliğe haber ver, 103 numara!" Sorumlu hemşire bağırırken öğreniyoruz ki gece yarısı savaşlarında en güçlü silah ağrı kesici: "Bu gece o odaya ağrı kesici yok, kıvransınlar bakalım, bir daha içebiliyorlar mı?"

mayısın götürdükleri

Amerikalı genç bir adam Türkiyeli sevgilisini sokakta öpünce neredeyse linç ediliyordu. Amerikalı genç ve sevgilisi 20'er lira ağır para cezasına çarptırıldı. Yargıç, "Nişanlı da olsanız Türkiye'de olduğunuzu unutmayın!" dedi. (11 Mayıs 1958)

Başbakan Süleyman Demirel, "Düzeni değiştirmek isteyenler meczuptur, anarşisttir!" dedi. (26 Mayıs 1968)

Cumhurbaşkanı Kenan Evren "Biz çok aydın gördük. Bazı şairler vardı, yurt dışına kaçtı. Ben ne yapayım öyle aydını!" dedi. (28 Mayıs 1984)

Papa suikastı davasında Mehmet Ali Ağca, "Ben Hazreti İsa'yım, Tanrı'nın oğluyum!" dedi. (27 Mayıs 1985)

MHP lideri Devlet Bahçeli seçim beyannamesini okurken "Kutuplaşmaya, karmaşaya, krize, kargaşaya, kaosa, kavgaya ve karanlığa bizimle yürü Türkiye!" dedi. (3 Mayıs 2015)

İslami yaşam koçu Sibel Üresin, bir röportajında "Kadınlar car car konuştuğu için dayağı hak ediyor. Erkeğin eşini öldürmesinin suçu kadınlardır!" dedi. (6 Mayıs 2013)

Türk Kızılayı İstanbul Şube Başkanı İlhami Yıldırım, Uğur Kurt'un öldürülmesi üzerine "Ya bu ülkede eşek gibi sessizce yaşayacaksınız ya da defolup gideceksiniz!" dedi. (23 Mayıs 2014)

Zafer Algöz

mandepsi

Mevta gariban olunca mezarlık yeri de elbette çok ücra ve uzak oluyor. İmam, Erkan, ben ve yevmiyeyi peşin almış iki arkadaş nihayet mezar yerine geldik. Kürekler, tahtalar var. Ortada mezarıcı yok.

Bilmeyenler için küçük bir ukalalık yapayım: Mandepsi, Rumca kökenli bir argo sözcük. Tuzak, hile demekmiş. "Mandepsiye basmak" ise malum tuzağa düşmek, aldatılmak demek. Hepimiz hayatımız boyunca sayısız mandepsiye basarız. Bazıları yıllarca anlatılır, dadından yenmez. 1978 yıllarında çocukluk arkadaşım, sevgili oyuncu dostum, kardeşim, Erkan Can'la klasik Bursa turu atıyoruz. Altımızda peder beyin zar zor aldığı Reno-12. Yeşil-Setbaşı-Ulucamii-Altıparmak-Çekirge turluyoruz. Erkan Abim çok dertli...Önce mırın kırın ediyor ama sonunda açılıyor bana. Hoşlandığı bir kız var ama daha hiç açılmamış. "Eee oğlum gidip söylemezsen nasıl haberi olacak?" diyorum. "Oğlum... Öküz sevda çekiyor ineğin haberi yok," diye kendini de inceden sinkaflıyor hiç acımadan...

Emanet arabanın benzin deposu hafif çeyrek kımıldamış. Aval aval şehirde dolaşmaktan sıkıldık. Fikir kimden çıktı bilmiyorum. Uludağ yoluna çıkmaya karar veriyoruz. Kireçocakları virajından cennet Bursa'ya bakarak... 25 TL'lik benzin ve dört adet bira var yanımızda o kadar... Ama illaki... **Erkan'ımın çok sevdiği Kenny Rogers dinlenecek beraber. Erkan Abimin bu gönül işini çözeceğiz.**

Diyorum "Oğlum bu kadar ambiyansı kızı yapsaydın. Şimdi bu arabada ikiniz olurdunuz." "Doğru lan" diyor geberiyoruz gülmekten... Erkan izcidir. Yolları çok iyi bilir. (Gerçi bir defasında "kestirmeden Bursa'ya götüreceemm oğlum" inadı sayesinde yanlışlıkla Mudanya'ya gelmiştik ama olsun.) "Kestirme yolu biliyorum oğlum, dön Pınarbaşı mezarlığının arka yolundan Uludağ yoluna bağlanalım," dedi. Döndüm, mezarlığın uzun yan duvarlarını metrelerce geçtik.

Hafif yağmur yağıyor. Sokağı dönünce bir baktık önümüzde bir cenaze gidiyor. Önde imam, rahmetliyi dört kişi taşıyor. Başka kimsesi yok. Çok yavaş yürüyorlar. Korna çalıp yol verin demek büyük saygısızlık ve terbiyesizlik... Çok üzüldük garibin haline...

Arabayı sağa çektim, durduk. Dedim ki Erkan'a: "Rahmetli anneannem derdi ki: Bir garibin cenazesine kırk adım omuz verersen, kırk yıl sevabı vardır." "Evet oğlum inelim hadi" dedi. Arabayı park ettik kenara, cenazeye yetiştik. Önden tabutu taşıyanlara el uzattık. Adamlar "Allah razı olsun biladerr" diyerek mezarlık kapısından Tophane yokuşuna doğru depar atarak kayboldular. O anda ikimiz de "mandepsi" şokunu yaşadık. Mevta'nın kimsesi yokmuş, sokakta ölü bulunmuş. Belediye defin işlemlerini halletmiş, cenazeyi taşıyan 4 kişi de defin işlemi için peşin para 100 TL'yi indirmiş mahallenin gençleri... Bunları yol boyunca yağmurdan ve çamurdan bata çıka yaptığımız hayat

dersi yolculuğunda, tabutu taşıyan arkadaki ikiliden öğreniyoruz. Çocuklar inceden bizle kafa da buluyorlar. Onların şanssızlığı bizim gibi iki keriz bulamamış olmaları... Mevta gariban olunca mezarlık yeri de elbette çok ücra ve uzak oluyor. İmam, Erkan, ben ve yevmiyeyi peşin almış iki arkadaş nihayet mezar yerine geldik. Kürekler, tahtalar var. Ortada mezarıcı yok. Sadece Hamlet'teki mezarıcı rolünü oynayabilecek iki genç aktör bozuntusu ve iki Pınarbaşı köşe kiraathane müdavimi arkadaş var. Mevta'yı mezara indirdik. Sağına doğru yatırdık. Tahtalarını

özenle dizdik. Yağmur hızlandı, dört kürek daha ıslandık. İsmi bile olmayan sadece tarih ve kod yazılı mezar tahtasını koyduk. Hocanın nezaretinde duamızı yaptık. Bileklerimize kadar çamur, vücudumuzun en mahrem yerlerine kadar sular seller içinde mezarlıktan çıktık. "Erkan" dedim, "ne güzel tezgaha geldik. İbneler bizi mandepsiye düşürdüler." "Olsun oğlum, biz sevabımızı yaptık. Kaçan o yavaşaklar o parayı çoktan okeyde kaybetmiştir bile..." dedi. "Peki iki keriz ve dört bira baş başa kaldık ne yapacağız?" dedim. "Boşver oğlum Uludağ yolunu... İnelim Çekirge eski kaplıcaya... Mezarlık çamuru kuruyunca çimento gibi olur..."

**"Oğlum...
Öküz sevda
çekiyor ineğin
haberi yok."**

Pınar Aksel

bir derdim var...

"8 Mayıs Anneler Günü" nedeniyle annelerimizi ziyarette gittik ve derdlerini dinledik. İşte annelerimizin derdleri;

KAFA
DERT DİNLEME
SERVİSİ

"Gençler çok sabırsız"

Nursel Esenman, 56 yaşında

Mesleği: Emekli

Derdi: "Oğlum bana akıllı telefon aldı. Ve kullanmasını da o öğretti. Şimdi onunla ilgili bir şey söylediğim zaman 'Anne bilmiyorsan kullanma' gibi şeyler söylüyor. Zaman zaman yanlış yerlere basıyorum ve programlar yüklüyorum telefonum kitleniyor. Bu seferde 'Anne niye bilmediğin şeylere basıyorsun' diyor. Maalesef zamanın gençlerinde böyle bir sancı var."

Mari Yılmaz, 58 yaşında

Mesleği: Emekli

Derdi: "Askerlik çağına gelen çocuklarımızın bir kısmı askere gitmek istiyor bir kısmı gitmek istemiyor. Çocuklar o sürede belki geleceklerini kuracaklar ve hayatlarıyla ilgili planlar yapacaklar ama buna müsaade edilmiyor. Askerliği gönüllü olan kişiler parayla yapmalı."

"Askere isteyen gitsin"

"Sürekli maç izliyorlar"

Nergül Okumuş, 55 yaşında

Mesleği: Emekli

Derdi: "Ah bu futbol maçları... Onların maçlara olan ilgisinden nefret ediyorum. Yorumlara kadar her şeyi izliyorlar."

"Üşengeç ve benciller"

Cemile Doğan, 54 yaşında

Mesleği: Emekli

Derdi: "Mesela buzdolabını açıyor soda alacak 'Anne soda yok' diyor. Kızım iyi bak diyorum ve gidip o sodayı dolapta buluyorum. Kızımın odasını toplamak zorunda kalıyorum. Akşam geliyor aradığını bulamıyor. Başlıyor 'Niye topluyorsun? Nereye koydun?' demeye... Sizlerde de var bu, yapmayın bunları!"

Derya Bilgiçyıldırım, 42 yaşında

Mesleği: Ev hanımı

Derdi: "10 yaşında bir oğlum var. Acaba çocuğum doğru insanlarla karşılaşacak mı? Bu en büyük derdim... Ve annem hep derdi 'Anne olunca anlarsın' diye gerçekten öyleymiş, anne olunca anladım."

"Anne olunca anladım"

Zeynep Yetimoğlu, 48 yaşında

Mesleği: Emekli

Derdi: "2 tane çocuğum var. Oğlumu büyütürken hiçbir sıkıntı yaşamadım. Kararlarını hep kendi verdi. Bize çok bağımlı olmadı. Kendine güvenen bir yapısı var. Kızımın ise kendine güveni yok. Ve sorunu kendimde arıyorum, demek ki kızıma yeteri kadar öz güven verememişim. Kızım hep arkasında olduğumuzu bilmek istiyor. Ve kendime şu soruyu soruyorum nerede yanlış yaptım?"

"Kızım öz güven sahibi değil"

Serpil Sütçü, 68 yaşında

Mesleği: Emekli öğretmen

Derdi: "2 tane çocuğum var. Türkiye artık güvenilir bir yer değil. Başkentte bile bombalar patlıyor, ne zaman ne olacağını kimse bilmiyor. Çocuklarım her gün işe gidiyor, toplu taşımayı kullanıyor... Hep diken üstündeyiz. Buna bir an önce çözüm getirmek gerekiyor. Çünkü böyle yaşanmaz."

"Ya bomba patlarsa?"

Nihat Sırdar

amerika...

Birkaç sefer farklı nedenlerle, her yıl da yayıncılık fuarı sebebiyle Amerika'ya geliyorum. Çocukluk yıllarında Bonanza, Küçük Ev, Beyaz Gölge ve Kara Şimşek'le başlayan, bu yaşa gelene kadar binlercesini izlediğim dizi ve filmler sebebiyle sokaklarına, alışkanlıklarına, yaşam şekillerine ve hatta kanunlarına kadar bildiğim Amerika'da KAFA için yazı yazmak da varmış kaderde. Tam da başkanlık seçimleri öncesinde iki parti adaylarını belirlemeye çalışırken Donald Trump'la ilgili yapılan yorumları izliyorum. Konuşmaları baştan aşağı yalanlarla dolu, ırkçı, şoven bir tipe bu kadar destek verilmesi ve başkanlığın iki adayından biri olmasının neredeyse kesin olması inanılmaz.

Bu kadar çok yalan söyleyen, yıllardır birçok skandalın içinde yer alan bir adama oy verir mi Amerikalılar? Verirler. Çünkü Amerika sadece bizim izlediğimiz diziler ve filmlerdeki insanlardan oluşmuyor. İnanılmaz bir sistem kurmuşlar ve tıkr tıkr çalıştırıyorlar. Bu sistemi çalıştırabilmek için dünyanın canına okuyorlar. Sistemin başına bazen aptal birini de oturtabiliyorlar. Ama bu aptal sistemin işlemesine engel olmayacak "kullanışlı bir aptal" oluyor genelde. Belki o ihtiyaç doğmuştur yine. Kim bilir?

Benim seyahatlerim genelde fuar, gezme ve yeme içme şeklinde geçtiğinden öyle çok olağanüstü bir olay yaşamışlığım yok buralarda. İnsanların kurallara uymadaki özeni, kendine ve etrafına olan saygısı her seferinde şaşırtıyor beni. **Mesela trafikte sapakta beklerken sağdan soldan kaynak yapmaya çalışan kimsenin olmamasına alışmak iki-üç gün sürüyor.** Sonra buna alışınca hayatındaki bir sıkıntıyı kafandan atmış oluyor ve kendini kollamıyorsun. Bu ve bunun gibi dertler hayatından çıkınca kafanı daha güzel şeyler için yoruyorsun.

Bizim gibi muz cumhuriyeti kıvamında olan bir ülkeden gelince ister istemez sudan çıkmış balığa dönüyorsun ve "Neden bizde böyle olmuyor?" diye üzülüyorsun. Benim öyle ilginç bir hikayem

yok Amerika'da ama bildiğim bir tane var. 40'lı yıllar. Genç bir adam Türkiye'den kaçak bindiği bir gemiyle New York'a kadar gelir. Liman girişinde gemiden atlayarak kıyıya çıkar ve saklanır.

Bir süre sonra kendine gelince etrafına bakar ve "Ne yapacağım ben buralarda?" diye umutsuzluğa kapılır ve ağlamaya başlar. Ağladığını gören bir adam gelir yanına. Tek kelime İngilizce bilmeyen genç adamla, tek kelime Türkçe bilmeyen adam bir şekilde anlaşılır. Gencin durumuna üzülen Amerikalı adam onu sahibi olduğu fabrikaya götürür ve bekçi olarak iş verir. Bekçi kulübesinde yaşamaya başlayan genç adamımız bir süre sonra biriktirdiği parayla bir ev tutar kendine.

Eve gidip gelirken işçilerin kullandığı servisi kullanmaya başlar. Bir gün bu servis aracı kaza yapar ve genç adamımız yaralanır. Kaza sonrası ortaya çıkar ki servis aracının sigortası yok. Yaralanan işçiler ve bizim bekçi arkadaşımız dava açar ve kazanır.

Kazandığı tazminat bizim mahkemelerdeki gibi "haksız zenginleşme" nedeniyle kesintiye uğramaz ve milyon dolara yakın bir para alır.

Çünkü mahkeme dava açanın "zenginleşmesini" değil, o sigortayı yaptırmayan fabrikanın ve gelecekte sigorta yaptırmamayı düşünenlerin ibret almasını düşünmektedir. Kazandığı parayla yanında çalışmaya başladığı adamın işinin aynısını kuran bu gencimiz ailesini kurar ve Türkiye'deki yakınlarını da Amerika'ya getirir.

Filmlerde olur sandığımız bu durumun benzeri binlerce hikaye var buralarda. Dünyanın her yerinden gelenlerle dolmuş enteresan bir ülke burası.

Rahmetli Kazım Koyuncu bir röportajında Amerika'ya neden çok gitmek istediğini şöyle açıklamıştı, "Bu kadar çok aptal insanın bir arada nasıl yaşadığını görmek istiyorum."

Bush gerçeği ve Trump ihtimali Kazım'ı haklı çıkarıyor. Nasıl seçiyorlar böyle yalancı, beceriksiz, hırsız, kendi çıkarını düşünen tipleri? İnsan gerçekten hayret ediyor.

Çiğdem Canım Yayan

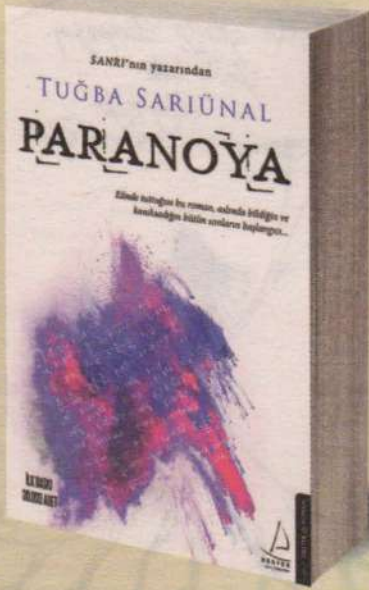
Cemal Süreya

Frida Kahlo

Ahmed Arif

Birbirine zıt iki karakter tahmin edilmesi imkânsız
bir sona hizmet etmek için tanıştılar.

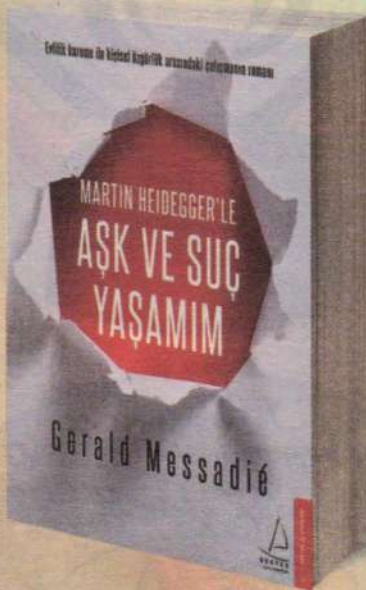
Ne mutlu!
Ve maalesef ki...

Tuğba Sariüenal
PARANOYA

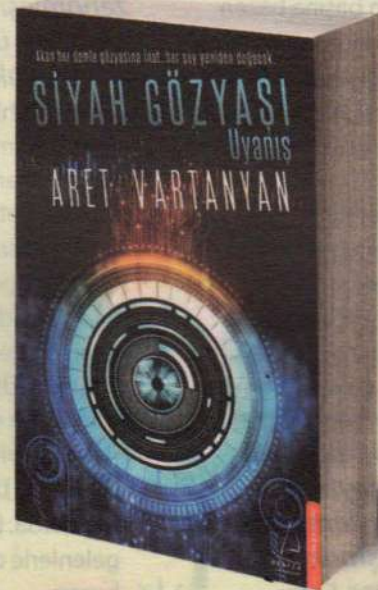
Prova Odası'nda hiçbir zaman dilimine sığmayan,
hiçbir ülkenin hiçbir yerinde yaşayan ve
hayatlarını bir "hiç" uğruna boşa geçirmiş
kahramanların hikâyelerine konuk olacaksınız.

Barbaros Şansal
PROVA ODASI

Evlilik kurumu ile kişisel özgürlük arasındaki
çatışmanın ürettiği ikilemler üzerine
yazılan en sert romanlardan biri.

Gerald Messadié
MARTIN HEIDEGGER'LE AŞK VE SUÇ YAŞAMIM

Akan her damla gözyaşına inat her şey
yeniden doğacak. Senin ve insanlığın
geleceği yeniden yazılacak.

Aret Vartanyan
SİYAH GÖZYAŞI

Ezgi Cankurtaran

vatikan'a dönük özgürlük sembolü: bruno

"Tanrı, iradesini hâkim kılmak için yeryüzündeki iyi insanları kullanır; yeryüzündeki kötü insanlar ise kendi iradelerini hâkim kılmak için Tanrı'yı kullanırlar."

1548 yılının kış aylarıydı. İtalya'nın Vezüv yakınlarındaki Nola kentinde doğdu Giordano Bruno. Vaftiz adı Philippo'ydu. Soylu bir ailenin oğluydu. Müthiş dehası ve belleği daha çok küçükken fark edilmişti. Bilime ve yazarlığa meraklıydı. 16 yaşında Dominiken tarikatına girdi. Manastırda papazlık öğrenimine başladı. Giordano adını orada aldı. Henüz 17'sinde filozof kimliğini bulma yolundaydı. Sorguluyor, tartışıyor. Hristiyanlığın Tanrı kavramının doğruluğuna duyduğu ilk kuşkular yüzünden hakkında soruşturma açıldı. O dönem için bu kuşkular fazlasıyla tehlikeliydi.

Orta Çağ'da Katolik Kilisesi gücünü korumak için bütün dinsel ve politik eylemlere karşı önlem alıyordu. Farklı düşünce ve davranışlar sert müdahalelerle bastırılıyordu.

Önce papaz oldu ardından doktorasını da bitirdi. Bruno'ya göre evren sonsuzdu ve dünyadan başka birçok gezegen vardı. Ona göre Tanrı ve doğa iç içeydi, her şey Tanrısal kuvvetin görünüşüydü. **Ortaçağ Kilisesi'ne göre ise; Kilise, Tanrı'nın dünyadaki tek temsilcisiydi. Dünya, güneş dahil bütün sistemin ve evrenin merkezidi. Nasıl başka dünyalar olurdu?** Aksini söylediği için Kilise'nin değerini düşürüyordu.

Bruno çok iyi bir gözlemciydi. Eleştiri dili sert, hatta acımasızdı. Manastırda yaşananları anlatan kitaplar yazdı. Kilise'nin kendi çıkarlarını korumak için dini kullandığını söylüyordu. Artık tahammül sınırlarını da zorluyordu. En sonunda sapkın sayıldı ve engizisyonun eline düşmemek için Napoli'den kaçtı.

Roma'ya gitti, sonra Kuzey İtalya'yı dolaştı ama bir yerde kalıcı olamadı. İtalya'dan ayrılmak zorunda kaldı. Fransa'yı adres. Yani adreslerden biri... Artık uzun yıllar oradan oraya sürükleneceği bir hayat başlamıştı. Cenevre, Lyon, Paris, Londra, Frankfurt, Zürih... Neredeyse tüm Avrupa. Nereye gittiyse fikirleri yüzünden barınamadı. Sürgün hayatıydı O'nunki. Kitaplar yazmaya devam etti. Doğduğu yere bağlıydı. O yüzden İtalyanca yazılarında kendine Nolalı dedi. Akademik dil Latinceydi. Latinceye de ana dili İtalyanca kadar hakimdi ama Nolalı, ısrarla anadilini kullanıyordu. Bu bile bir başkaldırıydı. Akademik otoriteler çok tepki gösterdi. Yaşadıklarını "Ne gördüğüm hakikati gizlemekten hoşlanırım, ne de bunu açıkça ifade etmekten korkarım. Aydınlik ve karanlık arasındaki, bilim ve cehalet arasındaki savaşa her yerde katıldım. Bundan dolayı her yerde zorlukla karşılaştım ve cehaletin babaları olan resmi akademisyenlerin yanı sıra kalın kafalı çoğunluğun öfkesinde hedef olarak yaşadım." diyerek anlatıyordu Bruno.

Sonra ne olduysa her şeyin başladığı yere, İtalya'ya döndü. Engizisyonundan kurtulmak için terk ettiği ülkesine şimdi neden geri dönmüştü ki? O'nu davet eden İtalya'nın önde gelen ailesi Mocenigolar'dı. **Belki onlara güvendi belki de artık gidecek başka yeri kalmamıştı.** Giovanni Mocenigo'nun Venedik'deki sarayına yerleşti. Orada toplanan soylulara felsefe dersleri veriyordu. Bu sırada Padova Üniversitesi'ne boşalan matematik kürsüsü için başvurdu. Başvurusu reddedildi. **O kürsüye çok ünlü bir kişi sahip olacaktı: Galileo Galilei.** Çok bilinmese de O'nun isminin tarihe yazılmasında Bruno'nun payı büyüktür. Galilei, Bruno'nun teorilerini geliştirdi. Mocenigo misafirinden gittikçe daha az memnun olmaya başladı. Büyü ve bellek sanatını öğrenmek istiyor, Bruno ise evreni anlatıyordu. Giderek gerilen bir ilişkileri vardı. Yeni yazılarını bastırmak için Frankfurt'a

döneceğini söylediğinde de Mocenigo O'nu evinde tutukladı. Önce çatı katındaki odasına, sonra kilere hapsetti. Ve engizisyona ihbar yazısı gönderdi. Bruno'nun İsa'ya sahtekar ve büyücü dediğini söylüyordu. Bir gün sonra tutuklandı Bruno. Engizisyonun hapishanesine götürüldü. Bu, ağır işkenceler görecektir demekti. Sorgularında İsa ve Hristiyanlık üzerine kötü sözler söylemediğini ama baba oğul kutsal ruh üçlemesini ve Tanrı'nın kişi sayılmasını yadsıdığını ancak filozof olduğunu ve inanç sorunlarıyla doğrudan ilgilenmediğini anlatmaya çalıştı.

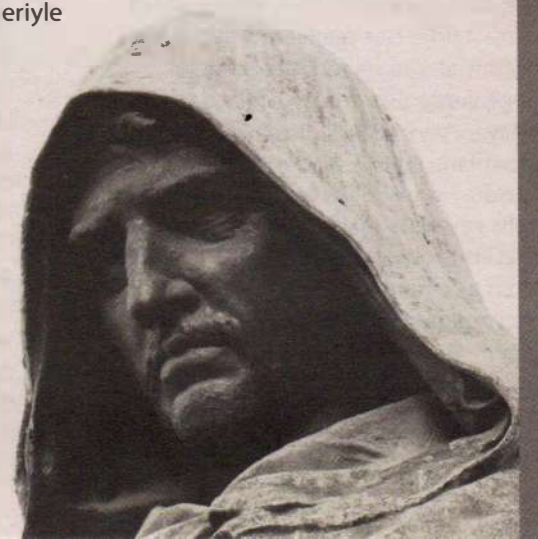
Bruno'dan hem felsefesini hem de eserlerini lanetlemesi istendi. Yanılgılarını kabul etmesi ve bir de tövbe etmesi gerekiyordu. Pişmanım derse affedilecekti. Ama O, pişmanlık duyacağı bir şey olmadığını ve sözlerini geri almak için hiçbir neden görmediğini söyledi. Sapkın denmesine sebep olan düşüncelerini tekrarladı, ödün vermedi. Bu yüzden de suçlu sayıldı. Pişmanlık duymayan kafir olarak yakılmaya mahkum edildi.

Hüküm okunurken sessizce dinledi, sonra ayağa kalktı. "Sizler bu hükmü verirken benim onu dinlerken duyduğumdan daha büyük bir korku içindesiniz" sözleri döküldü ağzından...

17 Şubat 1600'de Campo de Fiori Meydanı'nda odun yığının üzerindeki direğe bağlandı. Öpmesi için haç uzatıldığında yüzünü ekşiterek geri çevirdi. Ve diri diri yakıldı. Yok etmek yetmedi, ardından yasaklanan bütün kitapları da toplatılıp yakıldı. Bruno, onlara siz daha çok korkuyorsunuz demişti ya, haklıydı. Doğruydı, onlar korkuyordu. **Korku yaymak en büyük korkaklara mahsustu çünkü. O yüzdendi bu kadar işkence ve sesini çıkaran herkese karşı bu hoyratlık.** "Dinden çıkmış hatta bu düşüncelerini yaymış" büyük bir filozofun herkesin gözü önünde cayır cayır yakılışı büyük bir güç gösterisiydi. "Tanrı, iradesini hâkim kılmak için yeryüzündeki iyi insanları kullanır; yeryüzündeki kötü insanlar ise kendi iradelerini hâkim kılmak için Tanrı'yı kullanırlar." Bruno söylemişti bunu. Asırlar sonra bile nasıl tazeydi. Peki Mocenigo? Varsayım odur ki aslında engizisyonun ajanıydı. Bruno'yu zaten teslim etmek için çağırmıştı. Karşılığında nüfuzuna nüfuz katacaktı. Öyle de oldu.

Sonra ne mi oldu?

Yıllar geçti. Fransız Devrimi'ne kadar milyonlarca insan engizisyon tarafından yargılandı, işkence gördü ve yakıldı. Sivil otoritenin Kilise'nin hakimiyetinden kurtulmaya başlamasıyla oluşan özgürlükçü ortam Bruno'nun felsefesine ilgiyi artırdı. Kitapları yeniden basıldı. Artık O'nun üzerine de kitaplar yazılıyordu. Bruno, felsefe ve bilim özgürlüğünün şehidi olarak görüldü. Fikirleriyle birçok bilim insanına yol gösterdi. Bugünkü evren görüşünün temellerini o attı. Ve 289 yıl sonra, 9 Haziran 1889'da yakıldığı yere bu kez heykeli dikildi. Kavuşulan özgürlüğün sembolü olarak. Heykelin yüzü ise Vatikan'a dönüktü...

Melda Özer

no bulgaria, go turkiya

Bana mı öyle geliyor
yoksa gerçekten
dünya bir kötülük
krizine mi yakalandı?
Gazete okumaktan
korkmaya, haber
dinlemekten
ürkmeğe başladım.
Belki de artık
hepimiz tahammül
sınırlarımızın
sonuna geldik.

Bu kadar çok şiddet
haberi okumak hepimizi altüst ediyor. Şiddet
hem duygusal hem de fiziksel boyutta
hayatın her alanında at koşturuyor. Evrensel
acılar hepimizi sarıp sarmalıyor ve çoğumuz
çaresizce, içimiz yanarak mültecilerin dramını
sadece ve sadece bir seyirci gibi izliyoruz.
Dünya, en büyük mülteci krizlerinden birini
yaşıyor. Mülteciler ki onlar her şeylerini geride
bırakmış insanlar... Toprağını, yurdunu, evini,
hatta ruhunu bırakmış, bir umuda sarılmış,
denize düşmüş ve bir değil bin yılının yemi
olmuş insanlar... Onlar evlerini, bahçelerini,
komşularını, mahallelerini geride bırakmak
zorunda kalan insanlar...

**Bir zamanlar evinde TV seyreden,
düğünlerde dans eden, sokakta oynayan
çocuklarına "Hadi yemek hazır, eve gel"
diye seslenen insanlardı.** Şimdi neredeler?
Hiçbir yerde! Onları kim istiyor? Hiç kimse!
Onlardan kurtulmak için müzakereler
yapılıyor. Devletler milyarlarca euro veriyor
başlarından atabilmek için...

Her türlü suistimale açık durumdalar. Avrupa
Polis Ofisi (Europol) Direktörü, 10 bin mülteci
çocuğun kayıp olarak değerlendirildiğini
söylemiş. Bazı organize suç örgütleri ise
mültecilerin üzerinden para kazanıyor ve
insan kaçakçılarıyla beraber çalışıyor.
Sadece İtalya'da 5 bin çocuk mülteci kayıp.
Bu, kız ve erkek çocukların çoğunun
suistimale uğradığı sanılıyor. Sadece Ege
Denizi'nde binlerce kişi -çoğu çocuk-
boğularak can verdi. Ülkemin bazı vicdan
yoksunu fertleri bu insanlara sahte can
yelekleri ve batmaya mahkum botlar
sattı fahiş fiyatlarla... İç içi kırılmış sünger
parçası dolu can yeleklerini çocuklarına
giydirmelerini seyrederken hem de!
Geçenlerde Bulgaristan sınırında mülteci
avlayan, yani kişisel tatmini için bunu
yapanlarla ilgili bir haber seyrettim ve kanım
dondtu. Haber şöyle; Bulgaristan'da, kendisine
polis veya güvenlik görevlisi süsü veren
bazı kişiler, bu ülkeye yasa dışı yollardan
giren göçmenleri yakalıyor. Bu Bulgar asıllı,
ırkçı göçmen avcıları amatör bir kamera
tarafından görüntülenmiş.
Görüntüleri izlediniz mi bilmem ama
dayanılır gibi değil! İnsan kime kızsın, kime

isyan etsin şaşırp kalıyor. Göçmenleri
alıkoyan ırkçılardan birinin elinde bir pala
var. Diğer bir ırkçı da bozuk bir İngilizceyle
göçmenlere "No Bulgaria, go Turkiya /
Bulgaristan yok, Türkiye'ye geri dönün" diyor.
Bulgar polisi ise "gönüllü avcılara" hiçbir
yaptırım uygulamıyor.
Bulgaristan'da daha önce de Dinko Valev
adlı bir tüccar, şubat ayında Türkiye sınırında
"göçmenleri avlamak" için devriye gezmeye
başlamış. Valev'in sınırda 12 Suriyeli erkek,
3 kadın ve 1 çocuğu yakalaması, ülke
genelinde "memnuniyetle" karşılanmış.
Cep telefonuyla çektiği görüntülerde
göçmenlerin polis gelene kadar yere
yatırıldığı ve Valev'in de göçmenlere
hakaret ettiği görülüyor. **Bu nasıl bir
kişisel zevktir ki, birisinin acısı ve derin
çaresizliği bir diğerini eğlendiriyor. Bu
bir çağ yangını, başka da hiçbir şey değil.
"21. yüzyılda insanın insana zulmü"
adlı dram oynanıyor.**

Rant, para, altın, petrol hırsı, diğer insanların
kanlarıyla ödeniyor. Ama bütün bunların
yanı sıra, iyi insanlar da var. Sadece bedeniyle
değil, ruhuyla da insan olanlar. "Sınır
Tanimayan Doktorlar" var mesela. Merkezi
İsviçre'de olan bu örgüt, dünyada yoksulluk
oranın yüksek olduğu ve sürekli bir
çatışmanın gerçekleştiği bölgelerde
sağlık hizmetinden mahrum insanları
düşünen, yüksek riske rağmen yardım elini
uzatan, maddi bir getiri talep etmeyen
insanlardan oluşuyor.
Birçok uluslararası mülteci destek örgütleri
var. Harıl harıl çalışıyorlar acıları bir nebze
olsun dindirmek için... Ülkemizde de birçok
kişi ve kuruluş çaba gösteriyor bu alanda.
Gerçek olan bir şey var ki, **bir şeylerin
ucundan tutmak, acılara karşı çok daha
direnci ve özgür kılıyor ruhumuzu.** İnsan
olmak kalbi açmakla başlıyor. Bu da dünyaya
elimizden geldiği kadarıyla iyilik sunmak
demek... İnsan olmak dokunmakla oluyor,
sevmekle oluyor. İnsanı, dünyayı, kuşu,
böceği... Sevdikçe ve sevgimizi verdikçe
yeşilleniyor kalplerimiz. İnsanın en önemli
özelliliği vicdanıdır. Kullanıldıkça ışıldar,
değilse paslanır.

istatistik kafası

3945

Türkiye'de 1941'den bu yana
3 bin 945 maden işçisi
hayatını kaybetti.

ILO'nun 2003-2008 yılları arası madenlerdeki
ölümlü iş kazaları oranlarına göre;

İngiltere'de % 1

Almanya'da % 2,5,

Fransa'da % 3,5,

İspanya'da % 4 civarında iken

Türkiye'deki oran ise % 9,5-10 arasında.

231

1992-2010 yılları
arasındaki 18 yılda meydana
gelen 11 kaza **özel
sektör** kömür ocaklarında
oluşt. Toplam 231 kişi
hayatını kaybetti.

Türkiye'de

maden sektöründe çalışan

işçi sayısı **181,296**

2012 itibarıyla
madencilik sektöründe
çalışan her 100 işçiden
13'ünün sosyal
güvencesi yok.

Son iki yılda madenci ölümleriyle
sarsılan Türkiye; ölümlü maden
kazalarında Çin'i geride bırakarak
ilk sıraya yükseldi!

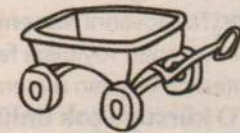

73

Sadece geçen yıl yaşanan
99 kazada 73 maden işçisi hayatını
kaybetti, 92 işçi de yaralandı.

2003'te madencilik sektöründe
toplam sendikalaşma oranı
yüzde 67'yken, 2015'te bu
rakam **yüzde 19,2'ye** düştü.

2076

Türkiye'de **18 yaşının
altında** 2 bin 76
çocuğun kömür ve
linyit madenlerinde
çalıştığı ortaya çıktı.

12 Nisan 2016'da açıklanan
Soma Maden Faciası
İnceleme Raporu'na göre
900 madenci **hala** ölüm
riski altında çalışıyor!

900

Yıl 1999 ya da 2000.

1 Mayıs gösterilerinde en iyi fotoğrafı çekeceğimiz yer için mekan kovalıyoruz. Klasik yerlerden biri Okmeydanı... Kasımpaşa'ya inen yoldaki üst geçitte pozisyon alıp beklerken bir anda film kopuyor.

Göstericiler, sopa ve taşlarla yol kenarlarındaki bariyerlere vurarak büyük gürültü çıkarıyorlar. Polisler kalabalığa dalıyor, ortalık toz - duman. Sonuçta yüzlerce kare fotoğraf çekiyoruz, palavra atmayalım o zamanlar dia çekiyorduk... "Onlarca kare" diyelim.

Geriye bakınca bu fotoğrafı beynime kazıdım. Neyi anlatayım? Güzel kadın polisleri mi, aralarında gözaltına aldıkları darmadağınık haldeki hanımefendiyi mi? Herkesin kendini haklı gördüğü bir durumun tespiti...

şart değil

- ☆ İnönü Stadi'nın yeni halini...
(Görün) Görmeyin - Şart değil
- ☆ Instagram'da arzuofilmasofficial hesabını takibe:
(Alın) Almayın - Şart değil
- ☆ İbrahim Büyükkak'ın Küçük Esnaf filmine...
(Gidin) Gitmeyin - Şart değil
- ☆ Popüler bilgi yarışması Trivia Crack oyununu...
Oynayın - Oynamayın (Şart değil)
- ☆ Mesut Süre'nin Youtube'daki talk-showu Rabarba'yı...
(İzleyin) İzlemeyin - Şart değil
- ☆ Boomerang uygulamasını telefonunuza...
İndirin - İndirmeyin (Şart değil)
- ☆ Down sendromluların çalıştığı Üsküdar'daki Tebessüm Kahvesi'ne...
(Gidin) Gitmeyin - Şart değil
- ☆ Stüdyo Masterpiece'deki heykel atölyesine...
(Katılın) Katılmayın - Şart değil
- ☆ "En Kısa Gecenin Rüyası"nı Moda Sahnesi'nde...
(İzleyin) İzlemeyin - Şart değil
- ☆ Yaz geliyor diye spora...
Başlayın - Başlamayın (Şart değil)
- ☆ Ahmet Aslan'ın son albümü Na-Mükemmel'i...
(Dinleyin) Dinlemeyin - Şart değil

KAFA'ya göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!

➔ #kafamagöre

Mayıs 2016 - Sayı: 21 - Aylık Edebiyat Mızah Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - Yayıncı: KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık
Sorumlu Müdür: Mert Çanga - Yayın Koordinatörü: Ayça Derin Karabulut
Görsel Yönetmen: Begüm Semerci - Kapak: Hakan Arslan
Reklam Grup Başkanı: Hande Gün - Okuyucu Temsilcisi: Emrah Akbaş
Adres: Koşuyolu Mah. İsmailpaşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul
Tel: (0216) 428 9 888 Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza
No: 11/A 41 Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul - Tel: (0212) 454 30 00
Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22
www.kafadergi.com - bizyazin@kafadergi.com - reklam@kafagrup.com

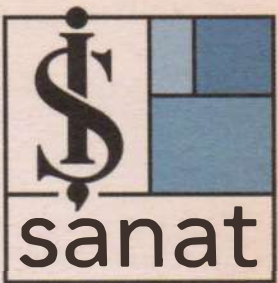
Kafa Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, eseri, karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayın evi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamında kullanılamaz.

mayıs'ta n'apsak?

kafası

İş Sanat
Kültür Merkezi
İş Kuleleri 34330
Levent / İSTANBUL
Tel: 0212 316 10 83
facebook/issanat
twitter/issanat

5

SCOTTISH ENSEMBLE

NICOLA BENEDETTI keman

2012 ve 2013 Classical BRIT Ödülleri'nde üst üste En İyi Kadın Sanatçı seçilen, parmak ısırtan yeteneğiyle günümüzün en etkileyici klasik müzik sanatçıları arasında yer alan Nicola Benedetti, sezonun son klasik konserinde sahneyi yaylı orkestrayı yeniden tanımlayan Scottish Ensemble ile paylaşacak.
5 Mayıs Perşembe, Saat: 20:30

9

MİLLÎ REASÜRANS'TA PARLAYAN YILDIZLAR

İş Sanat'ın genç müzisyenlere sahne deneyimi kazandırmak ve sanat hayatına attıkları ilk adımlarında destek olmak amacıyla Millî Reasürans'ta gerçekleştirdiği Parlayan Yıldızlar serisinin bu ayki konukları, kontrbasçı İrem Keskin ve keman sanatçısı Gökçe Çatakoğlu oluyor.
9 Mayıs Pazartesi, Saat: 20:30

13

CHARLES LLOYD & JASON MORAN DUO

Cazın duayen saksofon icracılarından Charles Lloyd, nefes kesen bir çekicilikte çalma kabiliyetine sahip olan uzun soluklu partneri piyanist Jason Moran ile İş Sanat'ta çok özel bir konsere imza atıyor.
13 Mayıs Cuma, Saat: 20:30

22

AVISHAI COHEN İLE BİR GECE

AVISHAI COHEN TRIO

İSTANBUL OPERA ORKESTRASI YAYLI SAZLAR SOLİSTLERİ

Dünyaca ünlü caz sanatçısı Avishai Cohen klasik müzik dünyasına doğru yeni bir maceraya atıldığı orkestral projesi Avishai Cohen ile Bir Gece ile İstanbul Opera Orkestrası Yaylı Sazlar Solistleri eşliğinde ilk kez İş Sanat'a konuk oluyor.
22 Mayıs Pazar, Saat: 20:30

27

KAPANIŞ GÖSTERİSİ: LIZT ALFONSO DANCE CUBA

Cuba Vibra

Broadway'de sahne alan ilk Kübalı dans grubu olan Lizt Alfonso Dance Cuba, büyük ses getiren gösterisi Cuba Vibra'nın rengarenk Küba müziği tınıları ve cha-cha, mambo, rumba, conga, bolero ritimleriyle dolu danslarıyla İş Sanat'ta unutulmaz bir sezon finaline imza atacak.
27 Mayıs Cuma, Saat: 20:30

Biletler, Biletix ve İş Sanat Ana Giş'e'de...

Maviyi kaldırın kara koyun sırasıdır
Bana yeni tutkular gerek bıktım
Bir solukta buz gibi yaşamak isterim
Beni öldürürse bu umut öldürür

Gülten Akın / Deli Kızın Türküsü / 1956